

**TEKİRDAĞ ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ İLE İŞLETMELERİNİN
ETKİLEŞİM ANALİZİ**

Selin BAHAR

Doktora Tezi

İşletme Anabilim Dalı

Danışman : Prof. Dr. Ahmet KUBAŞ

2021

T.C.
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ

TEKİRDAĞ ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ İLE İŞLETMELERİNİN
ETKİLEŞİM ANALİZİ

Selin BAHAR

İŞLETME ANABİLİM DALI
DANIŞMAN: Prof. Dr. Ahmet KUBAŞ

TEKİRDAĞ-2021
Her hakkı saklıdır.

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Doktora Tezinin çalışmasının bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda enstitü yazım kılavuzuna uygun davranıldığını taahhüt ederim.

21 / 01 /2022

Selin BAHAR

TEZ ONAY SAYFASI

ÖZET

Kurum, Enstitü,	: Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
ABD	: İşletme Anabilim Dalı
Tez Başlığı	: Tekirdağ Organize Sanayi Bölgeleri ile İşletmelerinin Etkileşim Analizi
Tez Yazarı	: Selin BAHAR
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Ahmet KUBAŞ
Tez Türü, Yılı	: Doktora Tezi, 2021
Sayfa Sayısı	: 192

Türkiye Organize Sanayi Bölgesi politikasının temelinde az gelişmiş bölgelerde endüstriyel kalkınmayı sağlamak ve işletmelerin verimliliğini, karlılığını arttırmak yer almaktadır. Organize sanayi bölgelerinin işletmelere gerekli lisans ve izinleri sağlanması, endüstride sürdürülebilir ve çevresel kentleşmeyi sağlaması, kaliteli altyapı hizmetleri vererek üretimde yüksek verimlilik sağlaması, kümeleşme ile işletmelere işlem maliyetlerinde ve üretkenliklerinde pozitif etki yaratması gibi katkıları bulunmaktadır. Marmara Bölgesi ve Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgeleri verdiği hizmetler coğrafi konum itibarıyla Avrupa'ya ve İstanbul'a yakınlığı, farklı endüstri gruplarını kapsamaması, nitelikli personel temini, tedarikçilerin bölgede yer alması ile sanayicinin tercih noktalarından biri olmaktadır.

Araştırma üç ana bölüm ile giriş, araştırma yöntemleri, bulgular ve yorum, sonuç ve öneriler bölümlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın birinci bölümünde Organize Sanayi Bölgesi ve bölgede faaliyet gösteren işletmelerin arasındaki etkileşimi betimleyecek sekiz ana konu başlığı ile irdelenmiştir. Organize Sanayi Bölgeleri kavramı, tarihi ve hukuki analizi konuları sonrasında işletmenin OSB'den aldığı hizmetler, verilen teşvikler, yeşil OSB, teknoloji dönüşümü ve Organize sanayi bölgelerinde eğitim konuları işlenmiştir. İkinci bölüm Türkiye'deki organize sanayi

bölgelerinin genel analizi yapılmış, üçüncü bölümde ise Tekirdağ ilinde yer alan organize sanayi bölgeleri; ekonomik çalışmalar, altyapı bilgileri, enerji altyapı bilgileri, bölge hizmet bilgileri, bilim ve teknoloji eğitim bilgileri, çevre yönetim bilgileri, imar bilgileri başlığı altında incelenmiştir.

Araştırma sonucunda, Tekirdağ Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelerin OSB ile etkileşimde bulunduğu hizmetleri altı alt boyuttan ve yirmi sekiz maddeden oluşmaktadır. Bu alt boyutlar altyapı ve çevre yönetimi bilgileri, OSB'lerin işletmeye katkısı, destekler, bilim ve teknoloji eğitim bilgileri, tek noktadan ofis hizmeti ve bölge hizmet bilgilerinden oluşmaktadır. Çerkezköy OSB'nin altyapı ve çevre yönetimi bilgileri, destekler, bölge ve hizmet bilgileri, bilim ve teknoloji eğitim bilgileri ve tek nokta ofis hizmeti, OSB'lerin işletmeye olan katkıları ve genel memnuniyet düzeylerinin diğer OSB'lere göre daha yüksek olduğu, aynı zamanda Veliköy OSB'nin tek noktadan alınan ofis hizmetinden memnun olma düzeyleri diğer OSB'lere göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Organize Sanayi Bölgesi, Etkileşim analizi, Hizmet düzeyi

ABSTRACT

Institution, Institute, : Tekirdag Namık Kemal University, Institute of Social Sciences,
Department :Department of Business Administration
Thesis Title : Interaction Analysis of Tekirdag Organized Industrial Zones
and Businesses
Thesis Author : Selin BAHAR
Thesis Adviser : Prof. Dr. Ahmet KUBAŞ
Type of Thesis, Year : PhD Thesis, 2021
Total Number of Pages :192

The basis of the policy of the Organized Industrial Zone of Turkey is to ensure industrial development in underdeveloped regions and to increase the productivity and profitability of enterprises. Organized industrial zones contribute to businesses such as providing necessary licenses and permits, ensuring sustainable and environmental urbanization in the industry, providing high efficiency in production by providing quality infrastructure services, and creating a positive effect on business costs and productivity with clustering. The services it provides in the Marmara Region and Tekirdag Organized Industrial Zones are one of the preferred points of the industrialists due to its geographical location, its proximity to Europe and Istanbul, the coverage of different industry groups, the supply of qualified personnel, and the location of the suppliers in the region.

The research consists of three main sections: introduction, research methods, findings and comments, conclusions and recommendations. In the first part of the research, it has been examined with eight main topics that will describe the interaction between the Organized Industrial Zone and the businesses operating in the region. After the concept of Organized Industrial Zones, its historical and legal analysis, the services received by the enterprise from the OIZ, the incentives provided, the green OIZ, technology transformation and training in the Organized Industrial Zones are discussed. In the second part, the general analysis of the organized industrial zones in Turkey was made, and in the third part, the organized industrial zones in

Tekirdag; economic studies, infrastructure information, energy infrastructure information, regional service information, science and technology education information, environmental management information, and zoning information.

As a result of the research, the services that businesses operating in Tekirdag Organized Industrial Zones interact with the OIZ consist of six sub-dimensions and twenty-eight items. These sub-dimensions consist of infrastructure and environmental management information, OIZs' contribution to the business, supports, science and technology education information, one-stop office service and regional service information. Cerkezkoy OIZ's infrastructure and environmental management information, supports, region and service information, science and technology education information and single point office service, OIZs' contribution to the business and general satisfaction levels are higher than other OIZs. It has been concluded that OIZ's satisfaction level with office service received from a single point is higher than other OIZs.

Keywords: Organized Industrial Zone, Interaction analysis, Service level,

ÖNSÖZ

Doktora çalışmamda ve eğitim hayatımda sahip olduğu bilgi ve birikimlerini, desteğini benden esirgemeyen kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Ahmer KUBAŞ'a teşekkürü bir borç bilirim. Çalışmamda emeği geçen değerli hocam Prof. Dr. Dilek ALTAŞ ve Dr. Öğr. Üyesi Seda Şehriban GÜNGÖR'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Çalışmamda desteklerini sunan Tekirdağ Valiliği, Tekirdağ Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Tekirdağ Ticaret Odası ve Tekirdağ ilinde bulunan Organize Sanayi Bölge Müdürlüklerine saygılarımı sunuyorum.

Tez çalışmam ve hayatım boyunca desteklerini esirgemeyen sevgili ailem ve bir sarılışı ile dünyalar sahip olduğumu hissettiren canım kızım Eliz BENGİ'ye teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

Tekirdağ Organize Sanayi Bölgeleri ile İşletmelerinin Etkileşim Analizi

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	i
TEZ ONAY SAYFASI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
GİRİŞ.....	1
1. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ.....	4
1.1 Organize Sanayi Bölgeleri Genel Kavramı.....	4
1.2 OSB'lerin Tarihi.....	7
1.3 Organize Sanayi Bölgesi Yasal Çerçevesi.....	8
1.4 Organize Sanayi Bölgelerinde Verilen Hizmetler.....	10
1.5 Yeşil Organize Sanayi Bölgesi.....	16
1.6 Organize Sanayi Bölgelerinde Teknoloji Dönüşümü.....	18
1.7 Organize Sanayi Bölgelerine Sağlanan Teşvikler.....	19
1.7.1 Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kredi Desteği.....	23
1.8 Organize Sanayi Bölgelerinde Eğitim.....	27
1.8.1 Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgelerinde Mesleki Eğitim.....	27
2 TÜRKİYE'DE ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ.....	31
3 TEKİRDAĞ İLİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ.....	36
3.1 Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi.....	39
3.2 Çorlu 1 Organize Sanayi Bölgesi.....	46
3.3 Çorlu Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Bölgesi.....	51
3.4 Ergene 1 Organize Sanayi Bölgesi.....	55

3.5	Ergene 2 Organize Sanayi Bölgesi.....	61
3.6	Hayrabolu Organize Sanayi Bölgesi	66
3.7	Kapaklı Organize Sanayi Bölgesi.....	70
3.8	Malkara Organize Sanayi Bölgesi	75
3.9	Marmara Ereğlisi Organize Sanayi Bölgesi.....	79
3.10	Muratlı Organize Sanayi Bölgesi.....	82
3.11	Veliköy Organize Sanayi Bölgesi.....	87
3.12	Velimeşe Organize Sanayi Bölgesi	91
3.13	Yalıboyu Organize Sanayi Bölgesi.....	95
4	ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ	99
4.1	Araştırmanın Sınırlılıkları ve Varsayımları	99
4.2	Araştırmaya Ait Evren ve Örneklem	100
4.3	Araştırma Modeli	102
4.4	Araştırmanın Hipotezi.....	103
4.5	Veri toplama Yöntemleri	105
4.6	Analiz Yöntemleri	106
4.6.1	OSB Memnuniyeti Ölçeğine Ait Geçerlilik Güvenirlik Bulguları	106
4.6.2	OSB Memnuniyeti Ölçeğine Ait DFA Sonuçları	112
5	BULGULAR ve YORUM.....	117
5.1	Araştırmanın Frekans Sonuçları	117
5.2	Organize Sanayi Bölgeleri ile İşletmelerin Etkileşimine Ait Analiz Sonuçları... 130	
6	SONUÇ VE ÖNERİLER	169
	KAYNAKLAR.....	180
	ÖZGEÇMİŞ	192

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.1: Organize Sanayi Bölgelerine Sağlanan Teşvikler	21
Tablo 1.2: Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında OSB'lere sağlanan Teşvikler	22
Tablo 1.3: 2021 Yılı Yatırım Programı Ergene Havzası OSB Alt Projeleri.....	25
Tablo 1.4: Tekirdağ ili OSB'lerde bulunan Resmi ve Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri Öğrenci sayıları	28
Tablo 1.5: Tekirdağ İli OSB'deki Mtal'lerde Yoğunlaşan Eğitim Alanları, Üretim Alanları ve Çalışma Alanları.....	29
Tablo 2.1: Türkiye'deki OSB'lerin Coğrafi Dağılımı (adet)(%).....	31
Tablo 2.2: Türkiye'deki OSB'lerin Niteliği (Ocak, 2019).....	32
Tablo 2.3: Türkiye'deki OSB'nin Fiziki Durumu (Ocak 2019)	33
Tablo 2.4: İl Genelinde En Büyük OSB Alanına Sahip İlk 20 İlimiz.....	34
Tablo 3.1: Tekirdağ İli OSB Bilgileri	37
Tablo 3.2: Tekirdağ İli OSB'lerde Doluluk Oranı	38
Tablo 3.3: Kişi Başına En Çok OSB Arsası Düşen İlk 10 İl.....	39
Tablo 3.4: Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Parsel Bilgileri	40
Tablo 3.5: ÇOSB Yıllara Göre Fabrika Sayıları	42
Tablo 3.6: ÇOSB Yatırımcıların Menşei Tablosu.....	43
Tablo 3.7: Çorlu1 OSB Parsel Bilgileri	47
Tablo 3.8: Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Parsel Bilgileri	52
Tablo 3.9: Ergene 1 OSB Parsel Bilgileri	56
Tablo 3.10: Ergene Havzası Koruma Eylem Planındaki Projelerin Son Durumu	61
Tablo 3.11: Ergene 2 OSB Parsel Bilgileri	63
Tablo 3.12: Hayrabolu OSB Parsel Bilgileri.....	66
Tablo 3.13: Kapaklı OSB Parsel Bilgileri.....	71
Tablo 3.14: Malkara OSB Parsel Bilgileri	75
Tablo 3.15: Marmara Ereğlisi OSB Parsel Bilgileri	79
Tablo 3.16: Muratlı OSB Parsel Bilgileri	83
Tablo 3.17: Veliköy OSB Parsel Bilgileri.....	87
Tablo 3.18: Velimeşe OSB Parsel Bilgileri	92
Tablo 3.19: Yalıboyu OSB Parsel Bilgileri.....	96
Tablo 4.1: Tekirdağ ili OSB Örneklem Güven Düzeyi.....	101
Tablo 4.2: Araştırma Hipotezleri	103
Tablo 4.3: OSB Memnuniyet Ölçeğindeki Değişkenlere İlişkin İstatistikler	106
Tablo 4.4: OSB Memnuniyet Ölçeği'nin Maddeleri ile Ölçek Toplam Korelasyonu Değerleri.....	107
Tablo 4.5: OSB Memnuniyet Ölçeği 'ne Ait KMO ve Barlett Analizi Sonucu	108
Tablo 4.6: OSB Memnuniyet Ölçeğinin Öz Değerleri ve Açıkladıkları Varyans Düzeyleri	108
Tablo 4.7: OSB Memnuniyet Ölçeği Maddelerine Ait Faktör Yük Değerleri.....	110
Tablo 4.8: OSB Memnuniyet Maddelerin ayırt ediciliğinin %27'lik alt ve üst gruplara göre test edilmesi.....	111
Tablo 4.9. Ölçeğe Ait Standardize Edilmiş Beta Katsayıları, R2, Hata ve T Değerleri	114

Tablo 4.10:Araştırma Kapsamında İncelenen Uyum Kriterleri Sınırlılıkları	115
Tablo 4.11:Katılımcıların OSB Memnuniyet Ölçeği Uyum Kriterleri Bulguları	115
Tablo 4.12: Geliştirilen Ölçeğin Boyutlarına Ait Güvenilirlik, AVE ve CR Değerleri	116
Tablo 5.1: İşletmenin Faaliyette Bulunduğu OSB'ye Göre Dağılımları.....	117
Tablo 5.2: İşletmenin Hukuki Boyutuna Göre Dağılımları	118
Tablo 5.3: İşletmenin Yaşına Göre Dağılımları	118
Tablo 5.4: Çalışan Sayılarına Göre Dağılımları.....	118
Tablo 5.5: Kadın Çalışan Sayılarına Göre Dağılımları	119
Tablo 5.6: İşletmenin Ortak Yapısına Göre Dağılımları.....	119
Tablo 5.7: OSB'den Alınan Hizmetlere Göre Dağılımları	119
Tablo 5.8: Çalışan Sayısına Ait Betimsel Bulgular	120
Tablo 5.9: OSB'den Talep Edilen Hizmetlere Göre Dağılımları.....	121
Tablo 5.10: Tekirdağ İli OSB'yi Tercih Etme Sebebine Göre Dağılımları	122
Tablo 5.11: İşletmenin Teşvik Priminden Yararlanmasına Göre Dağılımları	124
Tablo 5.12: İşletmede Teşvikten Yararlanılan Kurumlara Göre Dağılımları	124
Tablo 5.13: İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Desteğe Göre Dağılımları	125
Tablo 5.14: İşletmenin İthalat Yapmasına Göre Dağılımları.....	126
Tablo 5.15: İşletmenin İhracat Yapmasına Göre Dağılımları.....	126
Tablo 5.16: OSB'de kurulacak meslek okulunda açılmasını talep edilen bölümler	127
Tablo 5.17: Sahip Olunan Kalite Belgelerine Göre Dağılımları.....	127
Tablo 5.18: İşletmenin Atıksuyu Bertaraf Etmesine Göre Dağılımları	128
Tablo 5.19:İşletmenin Ön Arıtma Yapmasına Göre Dağılımları.....	128
Tablo 5.20: Katılımcıların Tedarikçilerinin OSB'de Yer Almasına Göre Dağılımları	129
Tablo 5.21: Katılımcıların Müşterilerinin OSB'de Yer Almasına Göre Dağılımları	129
Tablo 5.22: OSB'den iyileştirilmesini talep edilen hizmetler	129
Tablo 5.23: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine Ait Normallik Testi Sonuçları	130
Tablo 5.24: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine Ait Betimsel Bulgular.....	131
Tablo 5.25: OSB Memnuniyetlerinin OSB Gruplarına Göre Farklılıklarına Ait Tek Yönlü Anova Analizi Sonuçları	132
Tablo 5.26: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine İşletmenin İthalat Yapmasına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları.....	133
Tablo 5.27: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine İşletmenin İhracat Yapmasına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları.....	134
Tablo 5.28: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine İşletmenin Hukuki Durumuna Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları.....	136
Tablo 5.29: Personel Sayısının OSB'den Talep Edilen Hizmetlere Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları.....	137
Tablo 5.30: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile İşletmenin Hukuki Durumunun Karşılaştırılmasına ait Sonuçlar	138
Tablo 5.31: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile İşletmenin Ortaklık Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	139
Tablo 5.32: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile İşletmenin İhracat Yapmasının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	141

Tablo 5.33: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile İşletmede Çalışan Kadın Sayısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	142
Tablo 5.34: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile Tedarikçilerin OSB’de Yer Almasının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar.....	143
Tablo 5.35: Tekirdağ OSB’yi Tercih Etme Nedeni ile İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB’nin Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	145
Tablo 5.36: İşletmede teşvikten yararlanan kurumlar ile İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB’nin Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	152
Tablo 5.37: İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Destek ile İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB’nin Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	155
Tablo 5.38: OSB’den Talep Edilen Hizmetler ile Şirketin Hukuki Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	158
Tablo 5.39: OSB’den Talep Edilen Hizmetler ile Şirketin Ortaklık Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	161
Tablo 5.40: İşletmede Teşvikten Yararlanan Kurumlar ile Şirketin Ortaklık Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar.....	163
Tablo 5.41: İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Destek ile Şirketin Ortaklık Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	165
Tablo 5.42: İşletmenin İhracat Yapmama Sebebi ile İşletmede Çalışan Kadın Sayısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	167
Tablo 5.43: İşletmenin Atıksu Bertarafı ile İşletmenin Ön Arıtma Yapmasının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar	168

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1: Türkiye'deki OSB'lerin Lokasyonu	6
Şekil 1.2: OSB İçin Genel Planlama	7
Şekil 1.3 : Lisanslara İlişkin OSB Hizmetleri.....	14
Şekil 1.4: Bölgesel Teşvik Uygulamaları.....	22
Şekil 1.5: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında Kredi ile Tamamlanan OSB Projeleri (2000-2020).....	23
Şekil 1.6: 2020 Yılı Yatırım Programında Yer Alan OSB Projelerinin Coğrafi Bölgelere Göre Dağılımını (Proje Sayısı), (Proje Tutarı %), (Alan-ha)	24
Şekil 1.7:Meriç-Ergene Havzası Koruma Eylem Planı Çerçevesinde Hazırlanan Derin Deniz Deşarjı Projesi	25
Şekil 1.8:Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi.....	26
Şekil 2.1:Türkiye'de Organize Sanayi Bölgeleri'nin İllere göre Dağılımı (Mart 2020)	33
Şekil 2.2:Üretim yeri Türüne göre Yurtdışı satışlar 2018 (milyon ABD doları).....	35
Şekil 3.1:Tekirdağ İlinde Bulunan OSB'lerin konumu.....	36
Şekil 3.2:Çerkezköy OSB Uydu Görüntüsü.....	40
Şekil 3.3:ÇOSB 1985 ve 2018 Yıllarında Görünüşü	40
Şekil 3.4: Çerkezköy OSB Yerleşim Planı	41
Şekil 3.5:Çerkezköy OSB NACE Kodlarına Göre Dağılımı	44
Şekil 3.6:Çorlu 1 OSB Uydu Görüntüsü.....	47
Şekil 3.7: Çorlu 1 OSB Yerleşim Planı.....	48
Şekil 3.8:Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Uydu Görüntüsü.....	51
Şekil 3.9:Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Arıtma Tesisi	54
Şekil 3.10:Ergene 1 OSB Uydu Görüntüsü.....	56
Şekil 3.11:Ergene 1 OSB Yerleşim Planı	57
Şekil 3.12:Ergene 1 OSB 60.000 M ³ /Gün Kapasiteli Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi	60
Şekil 3.13:Ergene 2 OSB Uydu Görüntüsü.....	62
Şekil 3.14: Ergene2 OSB Yerleşim Planı	63
Şekil 3.15:Hayrabolu OSB Yerleşim Planı.....	67
Şekil 3.16:Kapaklı OSB Uydu Görüntüsü	70
Şekil 3.17:Kapaklı OSB Yerleşim Planı	72
Şekil 3.18:Kapaklı OSB'deki Firmaların Dağılımı.....	73
Şekil 3.19:Malkara OSB Yerleşim Planı	76
Şekil 3.20:Marmara Ereğlisi Yerleşim Planı	80
Şekil 3.21:Muratlı OSB Uydu Görüntüsü.....	83
Şekil 3.22:Muratlı OSB Yerleşim Planı.....	84
Şekil 3.23:Veliköy OSB Uydu Görüntüsü	87
Şekil 3.24:Veliköy OSB Yerleşim Planı	88
Şekil 3.25:Veliköy OSB Sektörel dağılım (%)	89
Şekil 3.26:Velimeşe OSB Uydu Görüntüsü.....	91
Şekil 3.27:Velimeşe OSB Yerleşim Planı.....	92
Şekil 3.28:Veliköy OSB Firmaların Sektörel Dağılımı (%)	93

Şekil 3.29:Yalıboyu OSB Yerleşim Planı.....	96
Şekil 4.1: OSB Memnuniyet Ölçeği 'ne Ait Yamaç Grafiği	109
Şekil 4.2:OSB Memnuniyet Ölçeğinin DFA Sonucuna Ait Path Diyagramı	113

KISALTMALAR LİSTESİ

AB: Avrupa Birliği

ATM: Bankamatik

AYP: Türk Akreditasyon Kurumu

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi

ÇORDAŞ: Çorlu Doğalgaz Dağıtım A.Ş.

ÇOSB: Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi

GAZDAŞ: Trakya bölgesi Doğal Gaz Dağıtım Şirketleri

GSYİH: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

KOSGEB: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

LNG: Sıvılaştırılmış Doğal Gaz

LPG: Sıvılaştırılmış Petrol Gazı

IFC: Uluslararası Finans Kurumu

İSO: Uluslararası Standartlar Organizasyonu

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

OSBÜK: Organize Sanayi Bölgesi Üst Kuruluşu

MEM : Mesleki Eğitim Merkezleri

MTAL : Resmi ve Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TESKİ: Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

TDZ : Teknoloji Geliştirme bölgelerinin

TREDAŞ: Trakya Elektrik dağıtım A.Ş

TREPAŞ: Trakya Elektrik Perakende Satış A.Ş

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKAK: Türk Akreditasyon Kurumu

UNDP: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

GİRİŞ

Türkiye; Kafkaslar, Balkanlar, Orta Doğu ve Doğu Akdeniz'in kavşağında, Asya ve Avrupa arasında yer alan, doğu-batı, kuzey-güney ticaret koridorları arasında köprü oluşturan stratejik konumu ile pazarlara hitap eden bir merkez konumundadır. TÜİK verilerine göre 2019 yılında 753,7 milyar dolara ulaşan yerli üretimi ile dünyanın en büyük 19. ekonomisine sahip, üst orta gelirli bir ülkedir (The World Bank, 2020a, s.3/17). Kovid-19 salgını başlamasıyla tedarik zincirinin bozulması ve düşük talep dalgalanmaları ile ekonomide daralma yaşanmaktadır. Dünya Bankası, Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu Ocak 2021 sayısında Türkiye ekonomisine ilişkin büyüme beklentileri 2020 yılı için yüzde 0,5, 2021 için yüzde 4,5 ve 2022 için yüzde 5 olarak belirlenmiştir (Anadolu Ajans, 2021).

Endüstri devriminden bugüne sanayi özellikle imalat sektörü geliştirmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkelere geçişinde büyük bir ivme kazandırarak güç oluşturmaktadır. Türkiye'nin kalkınma politikalarında Organize Sanayi Bölgeleri büyük bir öneme sahiptir. Türkiye'nin Organize Sanayi Bölgesi politikasına göre temel rolü az gelişmiş bölgelerde bulunan plansız sanayileşmenin ve çevresel sorunları önleyerek sanayi alt yapısının oluşturmak, sanayinin gelişmesini ve belli bir planlama ile yerleşimini sağlamak ve sürdürülebilir bir kentleşmeye yaratmaktır. Organize Sanayi Bölgeleri işletmelerin maliyet düşürücü etkileri ve karlılığını arttırmanın yanı sıra kaliteli ve ucuz altyapı hizmetleri, lisans ve izinlerin alınması gibi işletmenin verimliliği üzerinde etkileri de bulunmaktadır. OSB aynı zamanda tedarikçi ve aynı sektörde bulunan işletmeler için kümeleşme yaratarak işletmeler arasında bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmasına, olumlu güvenilir ilişkiler kurulmasında yardımcı olmaktadır.

Türkiye'deki Organize Sanayi Bölgeleri, sanayiyi geliştirmek ve ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliğin uzun vadeli hedeflerine ulaşmak için teşvik edici bir önlem olarak kurulmuştur. Türkiye, 11. Ulusal Kalkınma Planı ve Yeni Ekonomik

Programı kapsamında enerji kaynaklarının verimli kullanılması, teknoloji yüksek yerli üretimi desteği, sanayi bölgelerine verilen teşvikler, üreticilere verilen girişimcilik destekleri ile büyümeyi hızlandırmak ve çevresel sürdürülebilirliği sağlamaya yönelik politikalara yer verilmiştir (The World Bank, 2020. s.5/14). 11. ekonomik kalkınma planında özellikle OSB'lerin üretim kapasitesini ve doluluk oranlarını artırılması ve içinde faaliyet gösteren üreticiler için daha iyi hizmetler, altyapılar ve tesisler sağlaması amaçlanmaktadır. OSB yönetiminin kurumsallaşması, OSB'nin teknoloji geliştirme bölgeleriyle iş birliğinin artması ile Türk sanayisinin üretim performansını ve rekabet gücünü artıracaklarını öngörmektedir.

Marmara Bölgesi ve Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgeleri verdiği hizmetler coğrafi konumu, farklı endüstri gruplarını kapsamaması, nitelikli personel temini, ile sanayicinin tercih noktalarından biri olmaktadır.

Araştırmanın amacı; Tekirdağ Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelerin OSB ile etkileşimde bulunduğu hizmetleri “Altyapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri”, “OSB’lerin İşletmeye katkısı”, “Destekler”, “Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri”, “Tek Noktadan Ofis Hizmeti” ve “Bölge Hizmet Bilgileri” kategorik değişkenlerle analiz ederek, hizmet kalitesinin iyileştirilmesi ve standartlaştırılması amacıyla işletmelerin ihtiyaçlarını ve Organize Sanayi Bölgesini tercih etme nedenlerini tespit edip çözüm önerileri sunmaktadır.

Bu araştırma hipotezlerine ilişkin analizler; sosyal bilimlere ilişkin araştırma sonuçlarının değerlendirilmesinde yaygın olarak kullanılan paket programı ile gerçekleştirilmiştir.

Birinci bölüm; Organize Sanayi Bölgeleri kavramı, OSB’lerin tarihi, Organize Sanayi Bölgelerinin yasal çerçevesi, OSB’lerin verdikleri hizmetler, OSB’lerde Teknoloji Dönüşümü, Yeşil OSB, Organize Sanayi Bölgelerine sağlanan

teşvikler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kredi desteği, Organize Sanayi Bölgelerinde eğitim konularını kapsamaktadır.

İkinci bölüm; Türkiye’de Organize Sanayi Bölgeleri genel kapsamı ile yer almaktadır.

Üçüncü Bölüm; Tekirdağ ilinde faaliyet gösteren 14 adet Organize sanayi bölgesinin parsel bilgileri, ekonomik çalışmalar, altyapı bilgileri, enerji altyapı bilgileri, bölge hizmet bilgileri, bilim ve teknoloji eğitim bilgileri, çevre yönetim bilgileri ve imar bilgileri içermektedir.

Dördüncü bölüm; Araştırma yöntemleri, araştırmanın sınırlılıkları ve varsayımları, araştırma modeli, araştırmanın hipotezi, veri toplama yöntemleri, analiz yöntemleri, ölçeğe ait geçerlilik güvenilirlik bulguları ve doğrusal faktör analizi yer almaktadır. Beşinci bölüm; Araştırmada bulgular ve yorum yer almaktadır.

Bu çalışmada, Tekirdağ ilinde yer alan 14 Organize sanayi bölgesinin verdiği hizmetler ve Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin aldıkları hizmetlerden memnuniyet düzeyi analiz edilmiş ve bölgesel kalkınma potansiyelini harekete geçirmesi ve ekonomiyi güçlendirmesi yanında cinsiyet ayrımı yapılmadan, çalışanların yaşam kalitesini yükseltip, artan emisyonunu sınırlandıran yeşil büyümeyi hedef alan, iklim değişikliğine uyum sağlayan ekosistemi iyileştirerek, yüksek kaliteli, sürdürülebilir, güvenilir ve düşük maliyetli enerji sağlamayı gelişimini teşvik eden OSB’ler yapılandırılmasını hedefleyen örnek bir araştırmadır.

1. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

1.1 Organize Sanayi Bölgeleri Genel Kavramı

Ülke tarihinin en başarılı sanayi politikalarından biri, Türkiye'deki Organize Sanayi Bölgeleri sanayileşme sürecidir (OSBÜK, 2019). 1961 yılında Bursa'da ilk Organize Sanayi Bölgesi'nin (OSB) kurulmasıyla başlayan sanayileşme süreci, OSB'lerin hızlı bir artışla tüm ülkeye yayılmıştır (The World Bank ve Moit, 2020d, s.4/44).

Türkiye'de Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) kavramı ilk olarak 1961 yılında Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (1963-1967) yer almaktadır. Planda Teşvik Tedbirleri başlığı altında: "*Gelişmemiş bölgelerdeki yatırımlara vergi indirimi verilecek, yatırımların bu imkânları kullanamayan bölgelere akması teşvik edilecek ve sanayi bölgeleri bu imkânların bol olduğu merkezlerde kurulacak, bu imkanları kullanamayan bölgelere yatırımların akması ve bu tür tesislerin bolca toplandığı merkezlerde sanayi bölgelerinin kurulması teşvik edilecektir. Devlet gerekli altyapı yatırımlarında bu alanlara öncelik verecektir.*" ifadeleri yer almaktadır (Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1963).

12.04.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 3'üncü maddesinde verilen tanıma göre OSB: (Mevzuat, 2000 ve Resmî Gazete, 2019)

- Arazi parsellerinin tahsisi ile oluşturulan mal ve hizmet üretim bölgeleri parseller tanımlaması yapılmış,
- OSB parsellerin gerekli idari, sosyal ve teknik altyapı alanlarının yanı sıra onarım, ticaret, eğitim ve sağlık alanları ile donatılarak endüstri için planlı ve belirli sistemler çerçevesinde faaliyet göstermesi öngörülmüş ayrıca,
- İmarda belirtilen oranlarda teknoloji geliştirme bölgeleri ile bu Kanun hükümlerine uygun olarak işletilen planları sektörün onaylanmış alanlarda yapılandırılmasını sağlamak,

- OSB'ler, çevre sorunları ve plansız sanayileşmeyi önlemek, kaynakların etkin kullanımını sağlanması, kentleşmeye rehberlik etmek, enformasyon teknolojilerinden yararlanmak, sanayi sektöre bağlı planlı olarak yerleştirilmesini amaçlayarak faaliyet göstermektedir. (The World Bank ve Moit, 2020d, s.18/44).

Organize Sanayi Bölgeleri, kümelenmiş fabrika yerleşim yerleridir. Fabrikaların kurulabilmesi için gereken fiziksel gereksinimler karşılanırken, işletmelerin etkili ve verimli çalışmalarına uygun ortam sunulmakta; dolayısıyla, işletmeler arası ilişki birbirini destekler niteliğe kavuşturulmaktadır. Ayrıca, bu bölgeler, müteşebbislere sanayi tesisi arazileri için uygun yer hazırlarken, tarıma elverişli arazilerin de korunmasını sağlamaktadır (Karaköse, 2018:15).

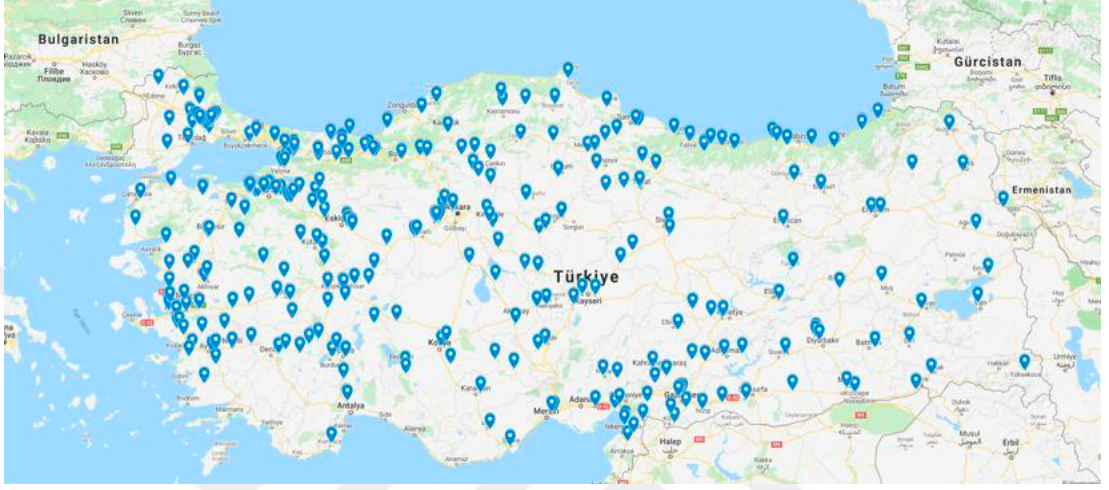
OSB kapsamında;

- endüstrilerin uygun alanlarda bulunduğu ve tarım alanlarını koruduğundan emin olunması,
- plansız sanayileşmeyi önlemek ve çevresel ve sosyal sorunları en aza indirmek,
- planlı kentleşmeyi desteklenmesi,
- kaynakları verimli kullanılması,
- üretkenliği ve karı artırmak için endüstriyel simbiyozu kolaylaştırılması,
- yatırımcılar/endüstriler, hükümet ve sivil toplum kuruluşları ile kamu arasındaki iletişimi kolaylaştırması.
- bilgi ve bilgi teknolojilerinin kullanımını kolaylaştırması ve
- ortak altyapılar için yatırım gereksinimlerini en aza indirilmesi gerekmektedir (The World Bank ve Moit, 2020b, s. 64/132).

OSBÜK şubat ayı envanterine göre; 9 Şubat 2021 itibarıyla 81 ilde 347 OSB bulunmaktadır. 2021 yılı itibarıyla, Türkiye'de OSB'de yaklaşık 2.107.260 kişi istihdam eden yaklaşık 56.842 işletme bulunmaktadır (OSBÜK, 2021). Türkiye'de yer alan Organize Sanayi Bölgelerinin lokasyonu Şekil.1.1'de yer almaktadır. OSBÜK Aralık 2021 Organize sanayi bölgeleri güncel envanter tablosuna göre Türkiye'de sanayi ve Teknoloji bakanlığı onaylı 329 OSB bulunmaktadır. Toplam OSB alanı 101.445,92 ha, Toplam sanayi parsel sayısı 56.580, tahsis edilen sanayi parseli sayısı 44.108, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 12.472, üretimdeki sanayi parseli sayısı

35.072, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 3.947, diğer sanayi parsellerin sayısı 5.089'dur (OSBÜK, 2021c).

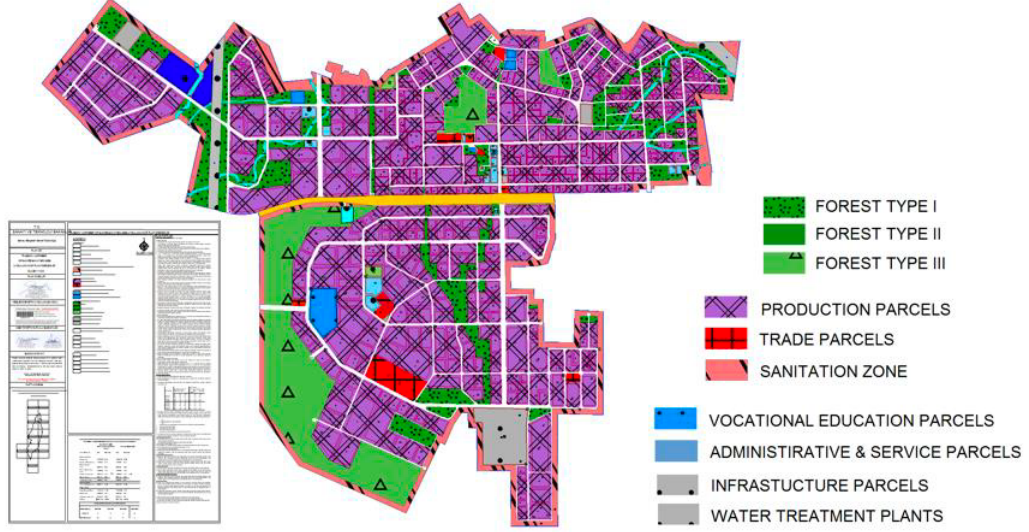
Şekil 1.1: Türkiye'deki OSB'lerin Lokasyonu

Kaynak: The World Bank ve Moit, 2020b.

Organize Sanayi Bölgelerinin genel planlanmasında üretim parselleri, ticaret parselleri, sanitasyon parselleri, mesleki eğitim parselleri, yönetim ve hizmet parselleri, altyapı parselleri, su arıtma tesisleri ve yeşil alanlar bulunmaktadır. OSB'nin genel planı Şekil 1.2'de yer almaktadır. 2017 yılında kabul edilen Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı ile Türkiye'nin sanayi alanlarının yeşil büyümeyi teşvik ederek, endüstriyel simbiyozlar, enerji verimliliği, yalın üretim, sürdürülebilirlik konuları da dikkate alınarak yapılandırılması planlanmaktadır (Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı, 2017) (Resmî Gazete, 2017).

Şekil 1.2: OSB İçin Genel Planlama

Kaynak:The World Bank ve Moit, 2020b, s.64/132.

1.2 OSB'lerin Tarihi

Organize sanayi bölgesi (OSB) ilk örneği 19. yüzyılın sonlarında İngiltere’de, 20. yüzyılın ilk yıllarında Amerika Birleşik Devletleri’nde görülmektedir. Endüstrinin altyapıya sahip arsa ihtiyaçlarının giderilmesi ile özel firmaların kar elde etmeleri OSB uygulamalarının ilk amaçlarından biri olmuştur (OSBÜK, 2021a).

Türkiye’de, 1960 yılında planlı kalkınma döneminin başlamasıyla "öncü sektör" olarak sanayi sektörü belirlenmiş; OSB uygulamaları, ilk olarak 1961 yılında Dünya bankası kredisi ile Bursa OSB'nin kurulması ile sanayi gelişimi başlamıştır (Avrasya OSB, 2020). Türkiye’de 1961 yılında “I. Beş Yıllık Sanayi Planı” çerçevesinde ilk sanayi alt yapı çalışmalarına başlanarak, I. Sanayi Planı döneminde tamamıyla kamu girişimciliği ön planda tutulmuş Sümerbank, Etibank, Denizcilik Bankası gibi kuruluşlar faaliyete geçmiştir (OSBÜK, 2021a).

Türkiye'de Organize Sanayi Bölgeleri kavramı ilk olarak 1961 yılında Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (1963-1967) yer almaktadır (Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1963). Sonraki Kalkınma planlarında, bir kalkınma politikası aracı olması, bölgesel kalkınmadaki farklılığın giderilmesi, sanayileşmenin hızlandırılması, kalkınmanın ve sanayinin mekansal planlamasının yapılması ve çevresel etkilerin azaltılması amacıyla OSB kavramı, sonraki kalkınma planlarında, tüm imar planlarına dahil edilmiştir (The World Bank ve Moit, 2020a, s7/45).

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı verilerine göre Mayıs 1996 itibarıyla tamamlanan OSB sayısı 36'dır. 1962'den 2001 yılı sonuna kadar 65 adet OSB hizmete açılmıştır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kayıtlarına göre tamamlanan projeler için 2002 fiyatlarıyla toplam 487,1 trilyon TL kredi sağlanmıştır 2003 yılı sonunda çoğu atıksu arıtma tesislerini de kapsar şekilde 70 adet OSB'nin hizmete girmiştir. 1962-1975 yılları arasında 1 adet OSB, 1976 -1985 yılları arasında 5 adet, 1986-1996 yılları arasında 30 adet OSB tamamlanmıştır. 1997-2003 yılları arasında 34 adet OSB faaliyete geçmiştir. 2003 yılında, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı OSB adres listesine göre, 177 adet OSB kaydı görülmektedir (Eyuboğlu, 2005: 56-58). OSBÜK 18.12. 2021 tarihli Organize sanayi bölgeleri güncel envanter tablosuna göre Türkiye'de sanayi ve Teknoloji bakanlığı onaylı 329 OSB bulunmaktadır (OSBÜK, 2021c).

1.3 Organize Sanayi Bölgesi Yasal Çerçevesi

Organize Sanayi Bölgelerinin kurulmasına ilişkin anayasal hükümler, devletin sanayi yatırımlarına yönelik teşvik tedbirleri ile sanayi yatırımlarının çevre ve toplum üzerindeki olumsuz etkilerine karşı tedbirler alınması şeklinde ortaya çıkmaktadır (Çolak, 2020). Planlı Kalkınma ile başlayan Türkiye'de OSB uygulamaları herhangi bir yasal mevzuatı olmadan 1982 yılına kadar sürmüştür. 31 Ocak 1982 tarih ve 17591 sayılı Resmî Gazete 'de 'Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Fonlar Yönetmeliği' 'Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanat İnşaatı ve İşletme Giderleri Fonu' başlığını taşıyan 29 – 42 maddeleri, Organize Sanayi Bölgeleri için; fonun kullanımı, fon hesabının kaynağı ve işleyişi, kredinin tahsisi, arsa iktisabı, kredinin geri dönüşü gibi hususlar

üzerinden düzenlenmiştir. Tüzel kişiliği olmamasına rağmen, OSB sayısının artması ve ülkenin ekonomide etkin rol oynaması yeni bir yasal düzenlemeyi gündeme getirmiştir. 12.04.2000 tarihinde 4562 sayılı kanun TBMM’de kabul edilmiş olup, 15.04.2000 tarihli Resmî Gazete ’de yayımlanmış yürürlüğe girmiştir (Avrasya OSB, 2020a). OSB’lerin işleyişi, 4562 sayılı kanun ve uygulama yönetmeliği, OSB yer seçimi yönetmeliği gibi bazı mevzuatlar ile düzenlenmektedir (OSBÜK, 2021b).

OSB kanun ve ilgili yönetmeliklere göre OSB çeşitleri;

Özel Organize Sanayi Bölgeleri; (Kanun md 26),

Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri; (Kanun md. 26/A),

Karma OSB; (Yönetmelik md 3),

İhtisas OSB: (Yönetmelik md 3)

Türkiye’de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, OSB Kanununun uygulanmasından sorumlu birincil kamu organıdır. Organize Sanayi Bölgeleri Üst kurulu (OSBÜK), bakanlık ile devlet arasında koordinasyonu sağlamak amacıyla kurulmuş özel bir tüzel kişiliktir. Türkiye’deki OSB’ler kamu-özel ortaklık modeli kullanılmaktadır, başlangıçta OSB’lerin daha yüksek kamu mülkiyeti ve kontrolünün payı; bölge geliştikçe özel sektöre geçmiştir (The World Bank, 2019, s.4/9).

OSB tüzel kişiliği, ilgili bölgede OSB'nin kuruluşuna katılan yerel kurumlar tarafından imzalanan ve Vali tarafından önceden onaylanan Ortaklık Protokolü üzerinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın nihai onayından sonra kazanmaktadır (The World Bank ve Moit, 2021a, s.17/140).

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanuna md. 6’ya göre; OSB’lerde dört organ bulunmaktadır, Müteşebbis Heyet, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve Bölge Müdürlüğü’dür (Mevzuat, 2000).

Üst yürütme organı olan Müteşebbis Heyet, Organize Sanayi Bölgesinin kuruluş amacının gerçekleştirilmesi amacıyla gereken tedbirleri ve kararları almakla yükümlü ve yetkilidir. Müteşebbis Heyet, bunları gerçekleştirirken kanun, yönetmelik gibi benzer düzenlemelerle kendisine yüklenen görevler ile yer seçimi raporunda belirtilen şartları yerine getirmeli, yönetim kurulu OSB'nin mali ve diğer kaynaklarını amacına uygun olarak kullanmalı ve denetlemelidir. Müteşebbis heyet on beş asıl üyeden ve on beş yedek üyeden oluşmaktadır. (Kanun md 7)

OSB'yi kanun ve yönetmeliklerde yer alan hükümlerle Müteşebbis Heyet kararlarına göre yönetmek Yönetim Kurulu'na verilmiştir. Yönetim kurulu, beş asıl üyeden ve beş yedek üyeden oluşmaktadır, 4 yıl için seçilmektedir. (Kanun md.8)

Denetim kurulu, müteşebbis heyet üyelerinden seçeceği iki asıl üyeden ve iki yedek üyeden oluşmaktadır ve 4 yıl için seçilmektedir (md 9). Denetim kurulu, harcamaların denetlenmesinden ve bütçenin yürütülmesinden, yılda bir denetim raporu ve minimum üç ayda bir kez ara rapor hazırlamak ve Müteşebbis Heyete sunumu ile yükümlüdür. Bölge müdürlükleri; idari ve teknik personellerden ve bölge müdüründen oluşmaktadır. Kredi kullanılan OSB'lerde bakanlık onayı ile müdürlüğün kadrosu belirlenmektedir (md.10). Bölge müdürlüğü, OSB'yi yönetmek ve Yönetim Kurulu kararları ve talimatı uyarınca belirlenen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür (The World Bank ve Moit, 2021a, s.17/140).

1.4 Organize Sanayi Bölgelerinde Verilen Hizmetler

Organize Sanayi Bölgesi Üst Kuruluşunun OSB bilgi portalında OSB Müdürlüklerindeki bilgiler ve verilen hizmetler sıralanmıştır (OSBÜK, 2019a).

ALT YAPI BİLGİLERİ

- Su Dağıtım Şebekesi
- Yağmur Suyu İnşaatı

- Yangın Suyu İnşaatı
- Kanalizasyon İnşaatı
- Sıcak Su Üretim Tesisi
- Buhar Üretim Tesisi
- Doğalgaz Dağıtım Şebekesi İnşaatı
- Elektrik Şebekesi İnşaatı
- Elektrik Üretim Tesisi
- Telekomünikasyon İnşaatı
- Yol Alt ve Üst Yapı İnşaatı
- OSB Tarafından Telekomünikasyon Alt Şebekesi hizmeti
- OSB'de Telefon Santrali hizmeti
- OSB içerisinde üretim santrali hizmeti
- Her Parsele İstenilen Sayıda Tel / Data hizmeti
- Kaplama Cinsi (Ana Caddeler ve Sokaklar)

ENERJİ ALTYAPI BİLGİLERİ

- OSB Dağıtım Lisansı
- Dağıtım Şirketinden Elektrik Tedarik Eden (Kr/kWh)
- OSB Elektrik Nereden Temin Edilmesi
- Lisanssız Elektrik Üretim Tesisi
- Enerji Yönetim Birimi
- Elektrik Kurulu Gücü (MVA)
- OSB Elektrik Şebekesinin Özelliği
- OSB'nin Doğalgaz Şebekesi
- OSB Doğalgazı Nereden Temin Ediyor
- Yıllık Doğalgaz Tüketim Miktarı(m³)
- OSB'nin Doğalgaz Kapasitesi (m³/saat)
- Doğalgaz Şebekesi OSB Tarafından mı İşletiliyor
- Su Nereden Temin Ediliyor
- Su Deposu

- Su Dağıtımını OSB Tarafından İşletiliyor Mu
- Suyun Bakteriyolojik Analizi Yapılıyor Mu
- Klorlama Tesisi

BÖLGE HİZMET BİLGİLERİ

- Bölge Hizmet Binası
- OSB'nin İtfaiye Teşkilatı
- Hayır ise En Yakın İtfaiye Merkezine Uzaklığı (km)
- ATM
- Çarşı Merkezi
- Ortak Sağlık Birimi
- Kreş
- OSB'ye Ait Hidrant Sistemi hizmeti
- OSB'ye Ait Ambulans hizmeti
- 5188 Sayılı Yasaya Göre Özel Güvenlik Teşkilatı hizmeti
- OSB Giriş Çıkışlarında Güvenlik Kontrolü hizmeti
- OSB Dış Sınırlarında Güvenlik Çitleri mevcut mu
- Bölge Müdürlüğü İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti
- Tır Parkı
- Kantar
- Faal Spor Tesisi
- Banka Şubeleri
- Konferans Salonu
- Karla Mücadele hizmeti
- Bakım Onarım Ekipleri
- Evsel Atık Toplama Genel Temizlik Araç Gereç ve Ekipleri
- Cami
- Restoran

EĞİTİM ve BİLİM, TEKNOLOĞİ BİLGİLERİ

- OSB içerisinde yer alan AR-GE Merkezleri
- AR-GE Laboratuvarı
- Akredite Laboratuvarı
- Bölgede TEKNOKENT
- OSB altyapısında Fiber İnternet
- Mesleki ve Teknik Eğitim

ÇEVRE YÖNETİM BİLGİLERİ

- Ortak Atıksu Arıtma Tesisleri
- Deşarj İzin Belgesi
- Deşarjin Yapıldığı Yer
- Kullanma Suyu Arıtma Tesisleri
- OSB'de Sıfır Atık Projesi
- Geri Kazanım Tesisleri
- Evsel Atık Yönetimi
- Proses Atık Yönetimi
- Tehlikeli Atık Yönetimi
- Ambalaj Atığı Yönetimi
- evre Yönetim Birimi
- evre Laboratuvarı

OSB'lerin ekonomiye katkıları yanında, planlama otoritesine sahip olması, evre ve inşaat izinlerinin, inşaat izinleri ve yapı kullanım sertifikaları gibi belgelendirme konularında avantajlar getirmektedir. Şekil 1.3'te grldđđ gibi OSB'ler alan seçimi; ana plan onayları, yapı ruhsatı, işletme izni, atıksu arıtma tesisleri ve evre izni için gerekli ortak tesisler gibi konularda şirketlere teknik, sosyal ve çevresel ihtiyaçlarında tek noktadan ofis hizmeti sunmaktadır (The World Bank ve Moit, 2021a, s.66/140).

Şekil 1.3 : Lisanslara İlişkin OSB Hizmetleri

Kaynak: The World Bank ve Moit, 2021a, s.66/140.

İşletmelerin Organize Sanayi Bölgelerini ekonomik ve çevresel sürdürülebilirlik açısından tercih etmesinin bir nedeni atıksu artma tesisi gibi ortak kullanım altyapı tesislerinin olmasıdır. Organize Sanayi Bölgeleri çevre yönetimi konusunda uzman personel desteği ve atık yönetimi hizmeti verebilmektedir.

Katı atıkların toplama hizmeti, OSB yönetimi ile koordineli olarak belediyeler tarafından yürütülmektedir. Özel atıklar (tehlikeli atıklar, tıbbi atıklar vb.) ulusal mevzuata uygun olarak lisanslı şirketler tarafından toplanır ve bertaraf edilmektedir (The World Bank ve Moit, 2021a, s.67/140).

Yeşil ve sürdürülebilir OSB'lerin verebileceği hizmetler; (The World Bank ve Moit, 2020b, s. 56/132)

Temel OSB altyapısı

- Yağmur suyu ile yol ağları drenaj
- Su boru hatları / ağları
- Yağmur suyu boru hatları
- Atıksu boru hatları
- Telekomünikasyon / internet hatları

- Doğal gaz şebekeleri
- Elektrik şebekeleri
- OG / AG elektrik hatları
- Çevre laboratuvarı
- Atıksu arıtma tesisi ve üçüncül arıtma inşaatı azot ve fosfor giderimi için birimler

OSB'nin atık yönetimi hizmetleri

- Geçici atık depolama tesisi (katı ve tıbbi atıklar hariç)
- Atık geri dönüşüm tesisi

OSB dış test hizmetleri

- Gelişmiş çevre laboratuvarı

OSB'de endüstriyel simbiyoz hizmetleri

- Isı değişim hatlarının yapımı (örn. Buhar boru hatları)
- Bölgesel soğutma sistemleri (atık ısının geri kazanılması içinde belirli sıvılar kullanarak soğutma amaçlı Rankine döngüsü)
- Atıksu arıtma tesisi çamurları ve katı atıklar için piroliz

OSB'nin yenilenebilir enerji kullanımını artırmak / Sera gazı emisyonlarını azaltmak:

- Güneş enerjisi santrali
- Rüzgâr santrali
- Biyokütle enerji santrali

OSB'nin sosyal hizmetleri

- Mesleki ve Teknik Eğitim
- Sağlık birimlerinin ve sağlık klinikleri
- Acil Servisler (İtfaiye, Güvenlik)
- Sağlık, hukuki, psikososyal danışmanlık, sığınma evleri, yardım hatları vb. merkezlerin kurulması
- Sosyal Tesisler (Kreş, Banka, Hotel, Cami, Spor tesisler vb.)
- Tek Noktadan Ofis (Lisanslar, izinler ve belgelendirme)
- Yönetim binası

OSB yenilik merkezleri

- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TEKNOKENT)
- Model fabrikalar
- Sanayi-Üniversite iş birliği,
- Teknoloji transfer ofisi
- Mentör Desteği
- Lojistik Merkez

Destekler

- Yatırım Teşviki, Yeni yatırımcıları çekmek
- İnkübatör ve hızlandırıcı- Yeni kurulan firmalara destek

1.5 Yeşil Organize Sanayi Bölgesi

OSB'lerin Eko-Sanayi parklarına veya “Yeşil OSB'lere geçişyle Yeşil üretim kavramı ortaya çıkmaktadır. Organize Sanayi Bölgelerinde endüstriyel simbiyoz yatırımları (şirketler birbirlerinin yan ürünlerini kullandığında) yeşil altyapı, su ve enerji verimliliği yapılarak firmaların rekabet gücünü arttırmasına ve çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlanacaktır (The World Bank ve Moit, 2020b, s.14/94).

Uluslararası Finans Kurumu (IFC), Türkiye Yeşil Binalar ve Bölgeler Projesinde (IFC-600641) amaç; Türkiye'nin kentsel alanlarının en enerji yoğun iki sektörü olan konut ve Organize Sanayi Bölgelerine enerji verimliliği ve sera gazı (GHG) emisyon ayak izinin iyileştirilmesine katkıda bulunmaktır (IFC, 2018).Proje, Eylül 2019'dan Eylül 2020'ye kadar mevcut OSB uygulama yönetmeliğini iyileştirmek için düzenleyici öneriler sunmuş, OSB'nin gönüllü olarak sertifikalandırılması için yeşil OSB yeterlilik / sertifikasyon sistemini tamamlamış ve hem OSB hem de Bakanlık düzeyinde Yeşil OSB çerçevesini işletmek için İnsan Kaynakları Yönetimi stratejisi sağlamış ve Yeşil OSB'ler için bir yol haritası oluşturmuştur (The World Bank, 2021, s.79/94).

Yeşil bir OSB, “Üretim ve hizmet sunum süreçlerinde, yeşil altyapı tesislerinin kurulması, kullanılması ve işletilmesi ve optimizasyonunda kaynak verimli ve temiz üretim uygulamaları gibi yeşil performans önlemlerini sınırları dahilinde optimum ölçüde destekleyen ve sağlayan bir OSB olarak tanımlanmıştır. Endüstriyel simbiyozun benimsenmesi yoluyla kaynakların azaltılması, böylece maksimum ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik düzeylerine ulaşma hedefini taşımaktadır (IFC, 2018).

Yeşil Bayraklı OSB sayılabilmesi için OSB'nin 12 ön koşulu yerine getirmesi gerekmektedir. Proje, başvuru sahibinin gerekli görmesi halinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından bir OSB'ye bir "Yeşil Bayrak" tahsis edilmesini önermiştir. Yeşil Bayrak verildikten sonra, tarihinden itibaren üç yıl süreyle geçerli kalacaktır. Yeşil OSB dönüşümünün ikinci adımı Yeşil OSB için 21 performansı derecelendirilmesi Ekonomik, Sosyal, Çevresel performans ve OSB yönetim göstergelerinden oluşmaktadır. Yeşil OSB Derecelendirme göre OSB Gümüş, Bronz, Altın, Platin şeklinde atanacaktır (The World Bank, 2021, s.82/94).

Dünya Bankası ve Uluslararası Finans Kurumu (IFC), 18 OSB'de Ulusal Yeşil OSB Çerçevesinin (Uluslararası Eko-Endüstri Parkı çerçevesine uygun olarak) uygulanması yoluyla çevresel sürdürülebilirliğe katkıda bulunabilecek kaynak verimliliğini ve yeşil altyapı fırsatlarını belirlemek için teknik bir analiz gerçekleştirdi. Yeşil altyapı, enerji ve su verimliliği ve endüstriyel simbiyoz yatırımları için olumlu getiriler bulundu.

(a) 18 OSB'nin daha fazla enerji ve su verimli hale getirilmesine yardımcı olacak yaklaşık 1 milyar ABD doları değerinde yatırım potansiyeli tespit edildi;

(b) kimyasal kullanımlarını azaltmak ve katı / tehlikeli atıkları azaltmak;

(c) yıllık karbon emisyonlarını 1,23 MtCO₂e azaltmak; ve

(d) yaklaşık 3,4 yıllık ortalama geri ödeme süresi ile yıllık yaklaşık 280 milyon dolar maliyet tasarrufu sağlamak.

Belirlenen sanayi bölgeleri; Bursa OSB, İzmir Atatürk OSB, Ankara ASO 1. OSB ve Adana Hacı Sabancı OSB için yaklaşık 350 milyon dolarlık tahmini sermaye

yatırımı ile 95 milyon doların üzerinde potansiyel yıllık maliyet tasarrufu vardır ve bu da sadece 3,7 yıllık bir geri ödeme süresi ile sonuçlanır. Bu yatırımların uygulanması, 1 Milyon MWh'lik potansiyel bir toplam enerji verimliliği, 357 ktCO₂e karbon azalımı, 11 milyon m³'ün üzerinde su tasarrufu, 71.000 tonun üzerinde atık azalımı ve 14.000 tonun üzerinde kimyasal azalım ile sonuçlanacaktır. (The World Bank, 2021, s.14/94)

Yeşil üretim yaklaşımı ile endüstriyel üretimin çevresel etkisinin azaltılması, OSB'lerdeki üreticilerin rekabet gücünü arttırmak için teknoloji yoğun ve kaynak verimliliğini artırıcı yatırımları gerçekleştirmesi gerekmektedir.

1.6 Organize Sanayi Bölgelerinde Teknoloji Dönüşümü

UNDP tarafından yapılan 2023'e doğru Türkiye'de Organize Sanayi Bölgelerinin dönüşümü araştırmasında, firmaların OSB'de daha fazla ve daha kaliteli hizmet almak istedikleri alanlar arasında OSB içinde inovasyon merkezlerinin/Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kurulması ve işletilmesi, dijitalleşme ve Endüstri 4.0 (model fabrika) için kapasite geliştirme programlarının organizasyonu ve üniversite-endüstri iş birliğini geliştirme faaliyetleri-Teknoloji transfer ofisleri bulunmaktadır (Cansız M. vd., 2019. s.65)

11. Kalkınma Planı ve 2023 Sanayi ve Teknoloji stratejisi ile OSB'lerde "İnovasyon Merkezleri" kurulması için çalışmalar başlatıldı. Teknoloji Geliştirme projesinin temel amacı, OSB'leri daha etkili ve yenilikçi yapılara dönüştürmek ve OSB içindeki şirketlerin rekabet gücünü arttırmaktır. Bu amaçla, inovasyon, AR-GE, girişimcilik, iş geliştirme, kamu desteği, proje hazırlama, üniversite iş birliği, yalın üretim, kümeleme, verimlilik, teknoloji yönetimi ve dijitalleşme gibi alanlarda şirketler desteklenecektir. OSB'de kurulacak inovasyon merkezleri ile amaç, şirketlerin teknolojik ve organizasyonel becerilerini arttırmak ve şirketlerin inovasyon ve teknoloji gelişiminde aktif bir rol oynamasını sağlamaktır. UNDP tarafından Türkiye'de Organize Sanayi bölgesinin dönüşümü, Manisa OSB Yenilik Merkezi Tasarımı Kurulması planlanmıştır (Cansız M., 2020. s.65). İnovasyon merkezi, Sanayi

ve Teknoloji Bakanlığı 'den eşit fonla toplam 8 milyon Türk lirası bütçeyle yönetilecektir (The World Bank, 2021, s.23/94).

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, AR-GE çalışmalarını desteklemek ve yüksek teknoloji alanındaki yatırımları çekmek üzere tasarlanmış alanlardır. (invest, 2021). 4691 sayılı kanunla 2001 yılında kurulan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, sanayici, üniversiteleri ve araştırmacıları ortak noktada toplayarak teknoloji odaklı üretim ile ürünlerin çeşitlendirmesi, yeni ürün oluşumu ve üretim biçimlerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır; Şubat 2020 itibariyle; toplam 85 adet Teknoloji Geliştirme Bölgesinden 67'si faaliyetine devam etmekte, 18'nin altyapı çalışmaları devam etmektedir. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri İstanbul'da 11 adet, Ankara'da 10 adet, İzmir'de 4 adet, Kocaeli'nde 5 adet ve Tekirdağ ilinde 1 adet Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi 2011 yılından itibaren faaliyet göstermektedir. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'ndeki Firmaların Sektörel dağılımında yüzde 43,3 Bilgisayar programlama faaliyetleri (sistem, veri tabanı, network, web sayfası vb. yazılımları ile müşteriye özel yazılımların kodlanması vb) yer almaktadır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020c).

Mevcut OSB'ler arasında, bazıları inovasyon merkezleri kurmuştur. Bunlar arasında Gebze OSB, Eskişehir OSB, Konya OSB ve OSTİM, Diğerleri Demirtaş OSB, TOSB ve Manisa OSB gibi AR-GE ve test merkezleri, bazıları ise Adana OSB ve İzmir Atatürk OSB gibi üniversiteler veya endüstri-Akademi bağlantı programları kurulmuş veya planlanmaktadır (The World Bank, 2021, s.23/94).

1.7 Organize Sanayi Bölgelerine Sağlanan Teşvikler

Türkiye'de yatırım teşvik uygulamaları; Yatırım teşvik sistemi, Cazibe merkezleri programı ve Hamle programları olarak yer almaktadır. Yatırım teşvik sistemi; genel teşvik, bölgesel teşvik, stratejik yatırımlar ve öncelikli yatırım konuları olmak üzere dört yatırım teşvik sistemi bulunmaktadır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021, s1/66).

Türkiye'deki Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmeler, Türkiye'deki yatırım teşvik uygulamalarına (genel yatırım teşvikleri, bölgesel yatırım teşvikleri, büyük ölçekli yatırım teşvikleri, stratejik yatırım teşvikleri, istihdama yönelik teşvikler, AR-GE desteği, vb.) ek olarak, arazi alımlarında KDV muafiyeti, Tesis inşasının tamamlanmasından itibaren geçerli olmak üzere beş yıl boyunca emlak vergisi muafiyeti, Düşük su, doğal gaz ve iletişim giderleri, Parsellerin bölümü/birleştirilmesi işlemlerinde vergi muafiyeti, Tesis inşası ve işletiminde yerel yönetimler vergisi muafiyeti, OSB'nin belediye hizmetlerinden yararlanmaması durumunda katı atık vergisi muafiyetine sahiptir (invest, 2021).

Organize tüzel kişiliğine sağlanan teşvik ve muafiyetler ve OSB'lerde yer alan işletmelere sağlanan teşvik ve muafiyetler Tablo 1.1'de yer almaktadır. Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmeler; damga vergisi istisnası, emlak vergisi muafiyeti, TRT payı istisnası, harç istisnası, yapı denetim kuruluşlarına ödenecek hizmet bedeli %75 indirim uygulanması, bir alt bölge desteğinden yararlanma ve indirimli arsa tahsisi teşviklerinden yararlanmaktadır.

Tablo 1.1: Organize Sanayi Bölgelerine Sağlanan Teşvikler

KODU	TEŞVİK KALEMLERİ	OSB TÜZEL KİŞİLİĞİ	OSB İÇİNDEKİ FİRMA
A	Kredi ve Kredi Faiz Desteği	Var	Yok
B	Emlak Vergisi Muafiyeti	Var	Var
C	Kurumlar Vergisi Muafiyeti	Var	Yok
D	KDV İstisnası	Var	Yok
E	Damga Vergisi İstisnası	Var	Var
F	TRT Payı İstisnası	Yok	Var (Sanayi sicil belgesine sahip bütün sanayi işletmeleri)
G	Harç İstisnası	Var	Var
H	Yapı Denetim Kuruluşlarına Ödenecek Hizmet Bedeli İndirimi	% 75 İndirimli Uygulanır	% 75 İndirimli Uygulanır
I	Bir Alt Bölge Desteğinden Yararlanma	Yok	Var
İ	İndirimli Arsa Tahsisi	Yok	Var

Kaynak: OSBÜK, 2019 s.6.

Bölgesel teşvik sistemi; illerin ihracat ve üretim potansiyellerini yükseltmek ve iller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı öngören teşvik sistemidir. Şekil 1.4'e göre Türkiye bölgesel teşvik sistemine göre 6 bölgeye ayrılmış olup, yatırımcıların faaliyet gösterdiği bölgeye göre sağlanan destek unsurları Tablo 1.2'te gösterilmektedir.

Şekil 1.4: Bölgesel Teşvik Uygulamaları

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021, s24/66. (1 Ocak 2021'den itibaren geçerlidir.)

Bölgesel Teşvik sisteminde, Tekirdağ ilinde faaliyet gösteren yatırımcılar, Ocak 2021 yılı itibari ile 1.bölge teşvik destek unsurlarından yararlanmaktadır.

Tablo 1.2: Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında OSB'lere sağlanan Teşvikler

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARINDA SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI			BÖLGELER					
Destek Unsurları			I	II	III	IV	V	VI
KDV istisnası			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	OSB ve EB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB ve EB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		OSB ve EB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB ve EB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi Döviz / Döviz Endeksli Kredi		-	-	3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
			-	-	1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği			-	-	-	-	-	10 yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			-	-	-	-	-	10 yıl

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021, s26.

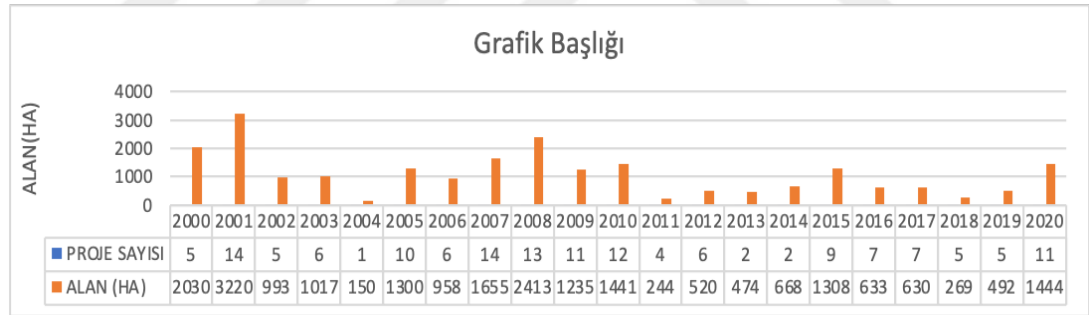
Tablo 1.2'ye göre Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında Tekirdağ ilinde faaliyet gösteren işletmeler Ocak 2021'den itibaren 1. Bölge teşvik destek unsurlarından yararlanmaktadır. Bunlar gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası,

vergi indirimi (OSB içi yatırıma katkı oranı %20), sigorta primi işveren hissesi desteği (OSB içi 3 yıl), yatırım yeri tahsisidir.

1.7.1 Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kredi Desteği

Devlet destekleri ile Türkiye'deki OSB'lerin gelişimi ve büyümesi ivme kazanmıştır. 2000 ve 2020 yılları arasında, altyapı geliştirme (yollar, kanalizasyon, elektrik, su temini vb.) hedefleyen toplam 23.094 hektarlık alana sahip toplam 155 OSB projesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kredi desteği ile tamamlanmıştır. 2020-2020 yılları arasında sanayi ve teknoloji bakanlığından kredi ile tamamlanan OSB projeleri Şekil 1.5'te yer almaktadır.

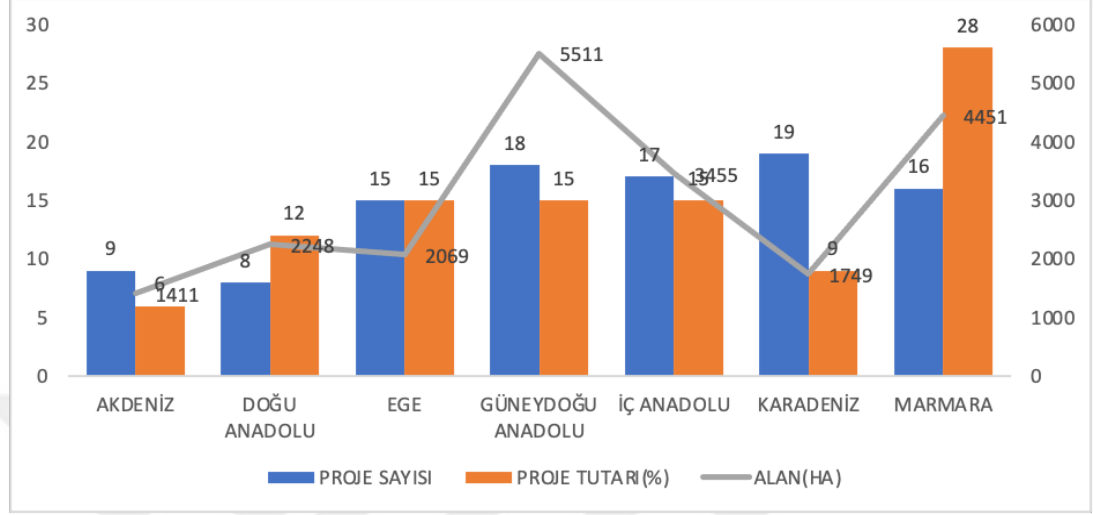
Şekil 1.5: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından Kredi ile Tamamlanan OSB Projeleri (2000-2020)

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021b.

2020 yılı yatırım programında yer alan OSB Projelerinin coğrafi bölgelere göre dağılımı Şekil 1.6'da yer almaktadır. Güneydoğu Anadolu bölgesinde 18, Marmara bölgesi 16, Karadeniz bölgesinde 19, Ege bölgesinde 15, Akdeniz bölgesinde 9 proje yer almaktadır. 2020 yılı yatırım programında yer alan OSB projelerinde 5.511 ha alan ile Güneydoğu Anadolu bölgesi ilk sırada yer almaktadır. Proje tutarı %28 ise Marmara bölgesi ilk sırada yer almaktadır.

Şekil 1.6: 2020 Yılı Yatırım Programında Yer Alan OSB Projelerinin Coğrafi Bölgelere Göre Dağılımını (Proje Sayısı), (Proje Tutarı %), (Alan-ha)

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021c.

Bakanlık kredisi ile tamamlanan OSB projelerinin Türkiye’de, illere göre dağılımına bakıldığında; Tekirdağ ili Türkiye’de yapılan proje adedine göre %2,4 Proje alanına (Ha) göre %4’te yer almaktadır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021d)

1.7.1.1 Tekirdağ ili OSB-Ergene Havzası OSB Alt Projeleri

2021 yılı yatırım programı Ergene Havzası OSB alt projeleri başlama, bitiş tarihleri ve proje tutarı Tablo 1.4’te gösterilmiştir. 2021 yılında bitmesi planlanan derin deniz deşarjı ve kollektör hattı projesi Ergene 1, Ergene 2, Muratlı, Çorlu 1, Veliköy, Kapaklı, Velimeşe, Çerkezköy, Yalıboyu ve Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Projelerinin deşarj bağlantıları ile ortak derin deniz deşarj hattı yapılması planlanmıştır.

Tablo 1.3: 2021 Yılı Yatırım Programı Ergene Havzası OSB Alt Projeleri

SIRA NO	PROJE ADI	YERİ (İL VE İLÇE)	KARAKTERİSTİĞİ (KaYA)	KARAKTERİSTİĞİ	BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI
2021 YILINDA BİTECEK ERGENE HAVZASI OSB PROJELERİ						
1	ÇORLU 1 OSB	TEKİRDAĞ-ÇORLU	İNŞAAT	357 HA (2)	2014-2021	85.300.000
2	ERGENE HAVZASINDAKİ OSB'LER	TEKİRDAĞ-MUHTELİF	İNŞAAT	DERİN DENİZ DEŞARJ (4,5 KM)+KOLLEKTÖR HATTI (82 KM) (1)	2014-2021	717.190.000
3	VELİKÖY OSB	TEKİRDAĞ-ÇERKEZKÖY	İNŞAAT	367 HA	2015-2021	25.370.000
4	VELİKÖY,KAPAKLI, VELİMEŞE,YALIBOYU OSB	TEKİRDAĞ-MUHTELİF	İNŞAAT	ARITMA	2014-2021	203.539.000
5	YALIBOYU OSB	TEKİRDAĞ-ÇERKEZKÖY	İNŞAAT	38 HA	2015-2021	8.840.000
TOPLAM						1.040.239.000
2021 YILINDAN SONRAYA KALAN ERGENE HAVZASI OSB PROJELERİ (İNŞAAT AŞAMASI)						
1	BÜYÜKARİŞTİRAN OSB	KIRKLARELİ-LÜLEBURGAZ	İNŞAAT	583 HA+ARITMA	2020-2024	275.700.000
2	EVRENSEKİZ OSB	KIRKLARELİ-LÜLEBURGAZ	İNŞAAT	196 HA+ARITMA	2020-2023	105.000.000
3	ERGENE 2 OSB	TEKİRDAĞ-ERGENE	İNŞAAT	732 HA (2)	2013-2022	252.900.000
4	KAPAKLI OSB	TEKİRDAĞ-KAPAKLI	İNŞAAT	211 HA	2015-2023	30.000.000
5	VELİMEŞE OSB	TEKİRDAĞ-ERGENE	İNŞAAT	1.021 HA	2015-2024	250.000.000
TOPLAM						913.600.000
GENEL TOPLAM						1.953.839.000

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021e.

(1) Ergene 1, Ergene 2, Muratlı, Çorlu 1, Veliköy, Kapaklı, Velimeşe, Çerkezköy, Yalıboyu ve Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Projelerinin deşarj bağlantıları ile ortak derin deniz deşarj hattı yapılacaktır.

(2) Arıtma inşaatları tamamlanmıştır.

Not: İhalesi yapılmayan projelerin proje tutarları ve bitiş tarihleri tahmini olarak verilmiştir

1.7.1.2 Ergene Havzası Koruma Eylem Planı Derin Deniz Deşarjı Projesi

Ergene Havzasında bulunan Organize Sanayi Bölgeleri içindeki tesislerden çıkan atıksuların ortak arıtma tesislerinde arıtıldıktan sonra kolektör hattı ile Marmara Denizine deşarj edilmesi projesidir (Ergene2 2019, s.8). Şekil 1.7'de Meriç-Ergene Havzası Koruma Eylem Planı Çerçevesinde Hazırlanan Derin Deniz Deşarjı Projesi yer almaktadır.

Şekil 1.7:Meriç-Ergene Havzası Koruma Eylem Planı Çerçevesinde Hazırlanan Derin Deniz Deşarjı Projesi

Kaynak: Ergene 2 2019, s.8.

Proje kapsamında kara boru hattı, iki adet tünel ve derin deniz deşarj hattı mevcut olup, kara boru hattı tamamlanmıştır. Dokuz OSB'nin içinde bulunduğu projede, Kara boru hattının devreye girmesiyle arıtılmış sular Marmara Denizi'ne deşarj edilmektedir (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020a). Yaklaşık 12 bin parçadan oluşan, 60 metre uzunluğunda ve 120 ton ağırlığındaki tünel açma makinası Lale, Ergene Derin Deşarjı Atıksu İletim Tünel Projesi kapsamında toplam 2 bin 500 metrelik kazı gerçekleştirmiştir (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020b).

1.7.1.3 Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi

Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisinin Kapasite 60000 m³/gün + (30.000 m³/gün Gelecek Kapasite), Proje tasarım değerleri; %25'lik çamur keki; 1.Kademe: 145 ton/gün, 2.Kademe: 217,7 ton/gün. Atıksu Deşarj Yeri Derin Deniz Deşarj Sistemi ile Marmara Denizi'dir Projeler ve Yapım Bedeli: 2.415.621 TL'dir (Ergene2 2019, s.9). Şekil 1.8'de Evsel ve endüstriyel atıksu arıtma tesisi yer almaktadır.

Şekil 1.8:Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi

Kaynak: Ergene2 2019, s.9.

1.8 Organize Sanayi Bölgelerinde Eğitim

Organize Sanayi Bölgelerinde bölgenin gelişimi ve öne çıkan üretim alanlarına bağlı olarak nitelikli personel yetiştirilmesi için mesleki eğitim merkezleri (MEM), resmi veya özel Mesleki ve Teknik Anadolu liseleri (MTAL) Mesleki ve Teknik eğitim veren kurumlarıdır. Ayrıca OSB'lerde yer alan Meslek Yüksek Okulları bulunmaktadır.

Türkiye de 18 ildeki Organize Sanayi Bölgelerinde 32 adet Mesleki Eğitim Merkezleri hizmet vermektedir. Antalya ili OSB'de 5 Mesleki Eğitim Merkezi (MEM) yer alan almasına rağmen 1 OSB bulunmaktadır. Ankara OSB'de 11, İzmir OSB'de 13, İstanbul'da 8 OSB bulunmasına rağmen Ankara da 2 Mesleki Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Tekirdağ ilinde Mesleki Eğitim Merkezi bulunmamaktadır (MEB, 2019 s.29/42).

1.8.1 Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgelerinde Mesleki Eğitim

Tekirdağ ilinde faaliyet gösteren 13 Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır ve Deri Organize Sanayi, Çerkezköy OSB ve Çorlu 1 OSB olmak üzere 3 OSB'de Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bulunmaktadır. Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgelerinde bulunan Mesleki ve Teknik Anadolu liselerindeki öğrenci sayısı, Türkiye'deki öğrenci sayısının %3,5'i dir.

Tablo 1.4: Tekirdağ ili OSB’lerde bulunan Resmi ve Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri Öğrenci sayıları

İl	Organize Sanayi Bölgesi Sayısı	Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri	Öğrenci Sayısı	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri	Öğrenci Sayısı 2	Toplam Öğrenci Sayısı
Tekirdağ	13	DERİ SANAYİCİLERİ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	318	ÖZEL ÇERKEZKÖY ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	853	1.613
				ÖZEL ÇORLU 1 OSB TOPKAPI SUR MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	442	
Türkiye Toplam	308		13.452		32.062	45.514

Kaynak: MEB, 2019s.21/42.

Türkiye’deki Organize Sanayi Bölgelerinde bulunan Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrenci sayısı 13.415 iken Tekirdağ ilinde ise 318 öğrenci bulunmaktadır, bu sayı Türkiye’nin %2,3’ü olmaktadır. Türkiye’deki Organize Sanayi Bölgelerinde bulunan resmi; Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi öğrenci sayısı Tablo 1.4’te yer almaktadır.

Tekirdağ ilinde OSB’lerde yer alan MTAL’lerde 308 öğrenci ve 45 öğretmen vardır. Öğrenci başına 6,8 öğretmen düşmektedir (MEB, 2019 s.23/42).

Tablo 1.5: Tekirdağ İli OSB'deki Mtal'lerde Yoğunlaşan Eğitim Alanları, Üretim Alanları ve Çalışma Alanları

İl	OSB'lerde Öne Çıkan Üretim Alanları	OSB'deki Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarında Eğitim Verilen Alanlar		Mesleki Eğitim Haritasına Göre	
		Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri	Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri	İlde Yoğunlaşan Mesleki ve Teknik Eğitim Alanları	İlde Yoğunlaşan Çalışma Alanları
Tekirdağ	Tekstil Ürünlerinin Üretimi	Makine Teknolojisi	Bilişim Teknolojisi	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	Tekstil Teknolojisi
	Metal Sanayi	Kimya Teknolojisi	Kimya Teknolojisi	Bilişim Teknolojileri	Giyim Üretim Teknolojisi
	Deri ve Deriyle İlgili Ürünlerin Üretimi	Tekstil Teknolojisi	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	Kimya Teknolojisi	Makine Teknolojisi

Kaynak: MEB, 2019 s.28/42.

Tekirdağ ilinde yoğunlaşan çalışma alanları tekstil teknolojisi, giyim üretim teknolojisi ve makine teknolojisi olduğu ve Tekirdağ ilinde bulunan OSB'lerde öne çıkan üretim alanları ise tekstil ürünleri üretimi, metal sanayi, deri ve deriyle ilgili ürünlerin üretimidir. Tekirdağ İli OSB'deki Resmi ve Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerde yoğunlaşan eğitim alanları, üretim alanları ve çalışma alanları Tablo 1.5'te yer almaktadır.

Tekirdağ ili OSB'deki Özel Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarında eğitimi verilen alanlar tekstil teknolojisi, kimya teknolojisi ve makine teknolojisidir, resmi Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinde bilişim teknolojisi, kimya teknolojisi ve elektrik-elektronik teknolojisi eğitimi verilmektedir. Tekirdağ ilinde bulunan OSB'lerin üretim alanları ve çalışma alanları ile Tekirdağ ili OSB'lerde yer alan Mesleki ve Teknik eğitim kurumlarında eğitim verilen alanların uyumlu olduğu görülmektedir.

Türkiye'deki OSB'lerde yer alan MTAL öğrencileri mesleki dağılımı incelendiğinde en fazla endüstriyel otomasyon, elektrik-elektronik, makine, kimya ve bilişim teknolojileri bölümlerini tercih etmektedir (MEB, 2019 s.22/4)

2 TÜRKİYE'DE ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

Türkiye'deki OSB'ler sürdürülebilir sanayileşme için kilit araç ve kuruluşlardır. OSBÜK 08.05.2020 tarihli portal verisine göre Türkiye'de 7 bölge 80 şehirde 335 adet OSB, toplam sanayi parsel sayısı 54.197 ve 1.960.903 çalışan bulunmaktadır (OSBÜK, 2020).

OSB'lerdeki boş arazi parsellerinin tahsis edilmesi ve üretimin başlaması ile toplam OSB istihdamı Türkiye'deki tüm endüstriyel istihdamın önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Türkiye'deki OSB istihdamı, tüm endüstriyel istihdamın yaklaşık üçte biridir ve 2,5 milyon kişiye ulaşması beklenmektedir (The World Bank, 2021, s.12/94).

OSBÜK, (2019) verilerine göre Türkiye'deki OSB'lerin toplam yüzölçümü 102 milyon 443 bin 81 hektardır, ülkemizin toplam nüfusuna göre kişi başına düşen nitelikli sanayi arsası 12,18 m²'dir (OSBÜK, 2019 s.4/42).

Tablo 2.1:Türkiye'deki OSB'lerin Coğrafi Dağılımı (adet)(%)

COĞRAFİ BÖLGE	OSB SAYISI	ORAN(%)
MARMARA BÖLGESİ	88	27
KARADENİZ	56	17
İÇ ANADOLU BÖLGESİ	53	16
EGE	49	15
AKDENİZ	31	10
DOĞU ANADOLU	28	8
GÜNEYDOĞU ANADOLU	22	7
TOPLAM	327	100

Kaynak: OSBÜK, 2019. s.3/42.

OSB'lerin coğrafi dağılımı Tablo 2.1'e göre Türkiye'de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın onayı ile faaliyet gösteren OSB'lerin büyük bir kısmı %27'lik pay ile Marmara Bölgesi oluşturmaktadır. Marmara Bölgesini %17 Karadeniz, %16'sı Ege, %10'u Akdeniz, %8'i Doğu Anadolu ve %7'si ise Güneydoğu Anadolu bölgesi takip etmektedir.

Türkiye'nin ekonomik gücü ve sanayi merkezi, özellikle İstanbul-Bursa-İzmir üçgeninde yer almaktadır (The World Bank, 2021, s.12/94 W13). Marmara bölgesindeki Sanayi fırsatlarının genişlemesi, ülkenin OSB'lerindeki toplam istihdamın yüzde 40'ından fazlası ve Türkiye'nin toplam Sanayi istihdamının yaklaşık yüzde 10'u olan yaklaşık 840 bin kişiye istihdam sağlamıştır. Ege bölgesindeki OSB'lerin yoğunluğu, makine, gıda ve petrol sektörlerinin yoğun yoğunluğundan kaynaklanmaktadır (The World Bank, 2021, s.12/94).

Tablo 2.2:Türkiye'deki OSB'lerin Niteliği (Ocak, 2019)

OSB'NİN NİTELİĞİ	SAYISI	ORAN(%)
KARMA OSB	255	78
İHTİSAS OSB	49	15
TARIMA DAYALI İHTİSAS OSB	16	5
ISLAH OSB	5	2
ÖZEL OSB	2	1
TOPLAM	327	100

Kaynak: OSBÜK, 2019, s.3.

Tablo 2.2 incelendiğinde; OSBÜK, 2019 verilerine göre Türkiye'de en fazla %78 (255) Karma OSB ve %15 (49) İhtisas OSB, %5 (16) Tarıma dayalı ihtisas OSB, %2 (2) Islah OSB ve %1(2) Özel OSB bulunmaktadır.

Tablo 2.3: Türkiye'deki OSB'nin Fiziki Durumu (Ocak 2019)

OSB'nin Fiziki Durumu	Sayısı	Oran (%)
İşletme Aşamasında	234	72
Altyapı İnşaatı Aşamasında	41	13
Kamulaştırma Aşamasında	21	7
Planlama Aşamasında	24	7
Yer seçimi Aşamasında	7	2
Toplam	327	100

Kaynak: OSBÜK, 2019 s.3.

OSBÜK, 2019 verilerine göre, Tablo 2.3 incelendiğinde, Türkiye'deki işletme aşamasındaki OSB'ler toplam OSB'lerin %72'sini oluşturmaktadır, %13'ü altyapı aşamasında, %7 si kamulaştırma aşamasında, %7'si planlama aşamasında, %2'si ise yer seçimi aşamasındadır.

Şekil 2.1:Türkiye'de Organize Sanayi Bölgeleri'nin İllere göre Dağılımı (Mart 2020)

Kaynak: OSBÜK, 2020a. OSBÜK Mart 2020 Envanteri

OSBÜK Mart 2020 envanterine göre, Türkiye'de 80 İl'de 335 OSB bulunmaktadır. Tablo 2.4'e göre Türkiye'de il bazında OSB'lerin illere göre

dağılımında ilk sırada 17 adet OSB ile Bursa ili yer almaktadır. Tekirdağ ilinde 14 adet, Ankara ve İzmir ve Kocaeli’nde ise 13 OSB bulunmaktadır. Bu illeri sırayla Konya, Afyonkarahisar, Balıkesir, Hatay illeri takip etmektedir.

Tablo 2.4:İl Genelinde En Büyük OSB Alanına Sahip İlk 20 İlimiz

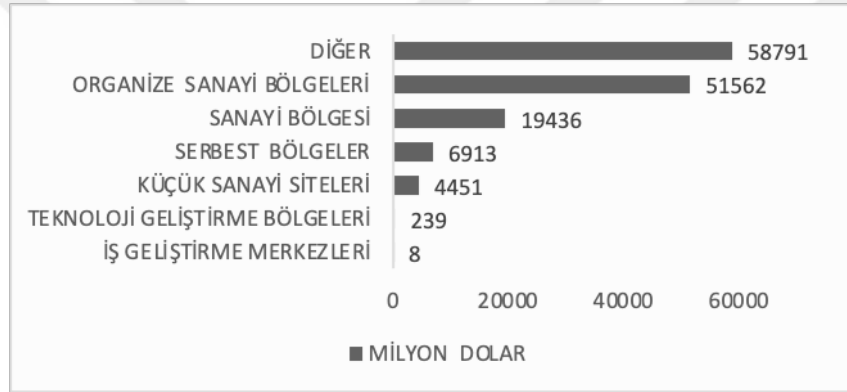
NO	İL	OSB ALANI (Ha)	OSB SAYISI
1	ANKARA	6232,86	13
2	TEKİRDAĞ	5625,57	14
3	BURSA	5105,05	17
4	GAZİANTEP	5029,9	5
5	İZMİR	4358,98	13
6	KOCAELİ	3707,51	13
7	KONYA	3654,5	10
8	KAYSERİ	3535,85	3
9	ESKİŞEHİR	3415,46	3
10	ŞANLIURFA	3202	6
11	HATAY	2582,1	8
12	AFYONKARAHİSAR	2514,67	9
13	MALATYA	2300,6	4
14	MANİSA	2229,81	7
15	İSTANBUL	2148,2	8
16	ADANA	2131,2	4
17	SAKARYA	2014,77	8
18	BİLECİK	1918,52	7
19	KİLİS	1688,1	2
20	BALIKESİR	1665,94	9

Kaynak: OSBÜK, 2020a. OSBÜK Mart 2020 Envanteri

OSBÜK Mart 2020 envanterine Tablo 2.4’e göre, Tekirdağ ili 14 OSB ile 5625,57 ha ile ikinci sırada yer almaktadır. Ankara 13 OSB ile 6232,86 ha OSB alanı ile birinci, Bursa ili 17 OSB ile 5105,05 ha OSB alanı ile 3. Sırada yer alırken sırasıyla 4. Sırada Gaziantep ve İzmir yer almaktadır. OSBÜK Mart 2020 envanterine göre Türkiye’de toplam 355 adet OSB bulunmaktadır.

OSB'ler ekonomik olarak aktif bölgelerde yoğunlaşsa da, “bir ilde en az bir OSB” ile ilgili hükümet politikası doğrultusunda Türkiye genelinde yayılmaktadır. Sanayi bölgeleri ve sanayi parkları Türkiye'nin ihracatında önemli bir paya sahiptir. 2018 yılı verilerine göre, OSB ve sanayi parklarındaki şirketlerin toplam ihracata katkısı %50'ye yakındır (The World Bank ve Moit, 2020b, s.64).

Şekil 2.2: Üretim yeri Türüne göre Yurtdışı satışlar 2018 (milyon ABD doları)

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji bakanlığı tarafından sağlanan verilere dayanarak. (The World Bank, 2021, s.10/94)

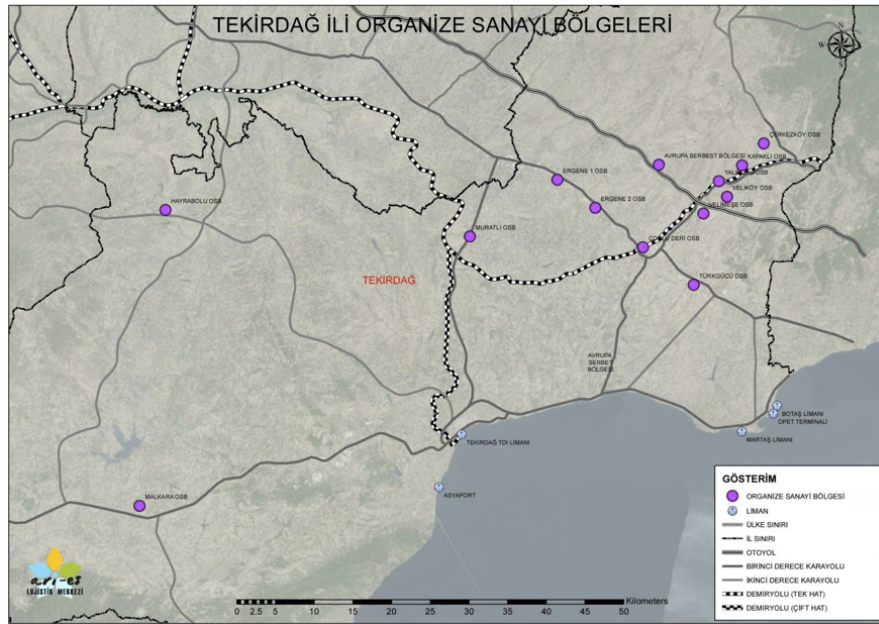
Not: Şekil 2.2'de, "diğer", herhangi bir bölge veya merkezde bulunmayan ve ayrı ayrı faaliyet gösteren firmaların ihracatını içerir.

OSB ihracatının değeri, OSB'nin küresel değer zincirlerine entegrasyondaki potansiyel artışının ve olumlu verimlilik dinamiklerinin bir göstergesidir ve Şekil 2.2'ye göre, 2018 yılında, Türkiye'nin toplam ihracatının %36,47'si Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren şirketler tarafından gerçekleştirilmiştir. %41,58'i "Diğer", herhangi bir bölge veya merkezde bulunmayan ve ayrı ayrı faaliyet gösteren firmaların ihracatı, %13,74'ü Sanayi Bölgeleri, %4,89'ü Serbest Bölgeler, %3,15'i Küçük Sanayi Siteleri ve %0,17'i Teknoloji geliştirme bölgeleri ihracatında gerçekleşmiştir.

3 TEKİRDAĞ İLİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

Tekirdağ ili Nisan 2020 tarihi itibari ile 14 adet Organize Sanayi Bölgesi mevcuttur. Ergene ilçesinde 4 OSB, Çerkezköy ilçesinde 3 OSB, Çorlu ilçesinde 1 OSB, Hayrabolu ilçesinde 1 OSB, Malkara ilçesinde 1 OSB, Muratlı ilçesinde 1 OSB, Marmara Ereğlisi ilçesinde 1 OSB ve Süleymanpaşa ilçesinde 1 OSB olmak üzere toplam 14 adet OSB bulunmaktadır. Şekil 3.1’de Tekirdağ ilinde bulunan OSB’lerin konumları yer almaktadır.

Şekil 3.1: Tekirdağ İlinde Bulunan OSB’lerin konumu

Kaynak: Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.167/229.

Tekirdağ ilindeki ilk OSB 1976 yılında kurulan Çerkezköy OSB’dir. Çerkezköy OSB’yi 1994 yılında Hayrabolu ve Malkara OSB, 1997 yılında Çorlu deri ihtisas ve karma OSB, 2012 Yılında Ergene 1 OSB, Ergene 2 OSB, Çorlu 1 OSB, Kapaklı OSB, Muratlı OSB, Veliköy OSB ve Velimeşe OSB takip etmektedir. 2012 yılında Yalıboyu OSB, 2014 yılında Tekirdağ OSB ve 2019 yılında ise Marmara Ereğlisi ıslah OSB kurulmuştur.

Tablo 3.1:Tekirdağ İli OSB Bilgileri

NO	OSB ÜNVANI	İLÇE	KURULUŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSEL	BOŞ SANAYİ PARSEL	İNŞAAT HALİNDEKİ SANAYİ PARSEL	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSEL
1	ÇERKEZKÖY OSB	Çerkezköy	1976	1252,54	355	348	33	22	300
2	ÇORLU 1 OSB	Çorlu	2012	377,06	146	-	85	-	54
3	ÇORLU DERİ İHTİSAS VE KARMA	Ergene	1997	113,23	196	-	53	-	83
4	ERGENE-1 OSB	Ergene	2012	445,58	116	-	44	16	56
5	ERGENE-2 OSB	Ergene	2012	736,33	246	136	110	6	111
6	HAYRABOLU OSB	Hayrabolu	1994	103	52	49	3	9	30
7	KAPAKLI OSB	Kapaklı	2012	210,7	95	-	40	18	37
8	MALKARA OSB	Malkara	1994	105,1	57	56	1	21	27
9	MARMARAEREĞLİSİ ISLAH OSB	Marmara Ereğlisi	2019	72,94	27	-	16	-	11
10	MURATLI OSB	Muratlı	2012	334,17	99	46	53	2	33
11	VELİKÖY OSB	Çerkezköy	2012	390,7	187	122	65	19	103
12	VELİMEŞE OSB	Ergene	2012	1020,28	453	-	238	18	197
13	YALIBOYU OSB	Çerkezköy	2013	37,94	38	29	9	7	15
14	TEKİRDAĞ OSB	Süleymanpaşa	2014	426	55	-	55	-	-
	TOPLAM			5625,57	2122	786	805	138	1057

Kaynak: OSBÜK, 2020a

Tablo 3.1'e göre; OSBÜK mart ayı envanter verilerine bakıldığında Tekirdağ ilinde Çerkezköy OSB 1252,54 ha ile en büyük alana sahip OSB'dir. Çerkezköy'ü Velimeşe OSB (1020,28 ha) ve Ergene 2 OSB (736,33ha) takip etmektedir. Yalıboyu OSB ise 37,94 ha ile en küçük alan OSB'dir.

Tekirdağ ilinde en fazla OSB alanına sahip ilçesinde 4 OSB bulunan toplam 2315,42 ha OSB alanına sahip Ergene ilçesidir. Ergene ilçesinde OSB alan büyüklük sıralamasına göre; Velimeşe OSB, Ergene-2 OSB, Ergene-1 OSB ve Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB yer almaktadır. Çerkezköy ilçesinde OSB alan büyüklük sıralamasına göre Çerkezköy OSB, Velimeşe OSB ve Yalıboyu OSB'dir.

Tablo 3.2: Tekirdağ İli OSB'lerde Doluluk Oranı

OSB İli	Organize Sanayi Bölgeleri	OSB Alanı (Ha)	Üretimdeki Sanayi Parsel Doluluk Oranı (%)
TEKİRDAĞ	ÇERKEZKÖY OSB	1252,54	84,5
TEKİRDAĞ	HAYRABOLU OSB	103	57,7
TEKİRDAĞ	VELİKÖY OSB	390,7	55,1
TEKİRDAĞ	ERGENE 1 OSB	445,58	48,3
TEKİRDAĞ	MALKARA OSB	105,1	47,4
TEKİRDAĞ	ERGENE 2 OSB	736,33	45,1
TEKİRDAĞ	VELİMEŞE OSB	1020,28	43,5
TEKİRDAĞ	ÇORLU DERİ İHTİSAS VE KARMA OSB	113,23	42,3
TEKİRDAĞ	MARMARAEREĞLİSİ ISLAH OSB	72,94	40,7
TEKİRDAĞ	YALIBOYU OSB	37,94	39,5
TEKİRDAĞ	KAPAKLI OSB	210,7	38,9
TEKİRDAĞ	ÇORLU 1 OSB	377,06	37,0
TEKİRDAĞ	MURATLI OSB	334,17	33,3
TEKİRDAĞ	TEKİRDAĞ OSB	426	0,0

Kaynak: OSBÜK, 2020a. (Üretimdeki sanayi Parsel doluluk oranı %: Üretimdeki Sanayi Parsel*100/ Toplam sanayi parsel)

Tekirdağ ilinde yer alan OSB alanları ve üretimdeki parsel sayıları incelendiğinde 300 adet üretimdeki parsel sayılı ve %84,5 doluluk oranı ile 1976 yılında kurulan Çerkezköy OSB ilk sırada yer alırken, 2014 yılında kurulan Tekirdağ OSB üretimde parsel sayısı bulunmamasıyla % 0'dır. Doluluk oranlarına bakıldığında sırasıyla; Çerkezköy OSB, Hayrabolu OSB, Veliköy OSB, Ergene 1 OSB, Malkara OSB, Ergene 2 OSB, Velimeşe OSB, Çorlu Deri İhtisas Ve Karma OSB, Marmara

Ereğlisi Islah OSB, Yalıboyu OSB, Kapaklı OSB, Çorlu 1 OSB, Muratlı OSB, Tekirdağ OSB'dir.

Tablo 3.3:Kişi Başına En Çok OSB Arsası Düşen İlk 10 İl

SIRA NO	İLLER	KİŞİ BAŞINA OSB ARSASI (m ²)
1	Kilis	122,77
2	Bilecik	66,87
3	Tekirdağ	58,49
4	Yalova	57,34
5	Çankırı	55,15
6	Afyonkarahisar	47,86
7	Karaman	42,28
8	Eskişehir	41,33
9	Kırklareli	34,87
10	Kütahya	29,84

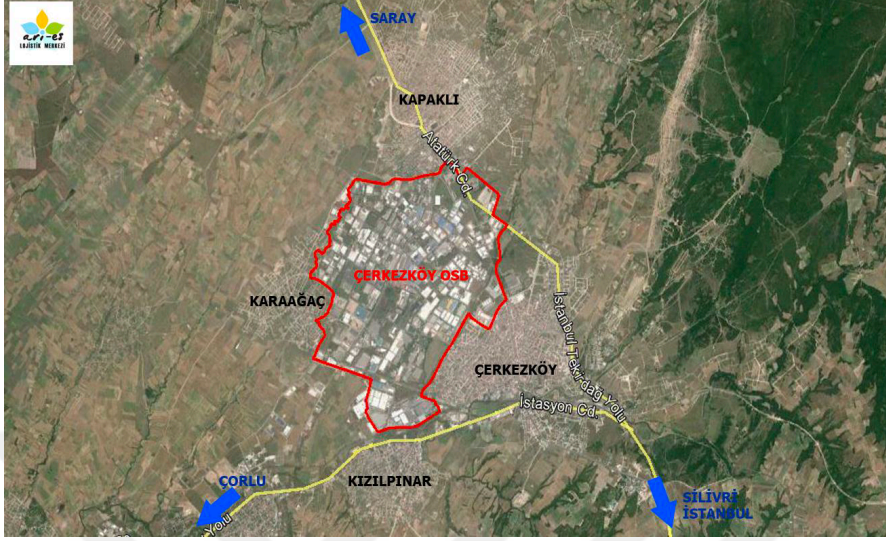
Kaynak:OSBÜK, 2019 s.2/42.

Türkiye’de kişi başına en çok OSB arsası düşen ilk 10 il sıralamasında Tekirdağ ili 58,49 m² ile üçüncü sırada yer almaktadır. Birinci sırada Kilis 122,77m², ikinci sırada Bilecik 66,87 m² yer almaktadır.

3.1 Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi

Çerkezköy, Marmara Bölgesi’nin Trakya Alt Bölgesi’nde, Tekirdağ iline bağlı 116.33 km²’lik Çerkezköy ve 195.23 km² ‘lik Kapaklı ilçelerinin ortak sınırında yer almaktadır. Toplam alanı 1.252 hektar olan Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’nin yaklaşık olarak %35’lik kısmı Kapaklı ilçesi, %65’lik kısmı ise Çerkezköy ilçesi sınırları içinde kalmaktadır (Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.168/229).

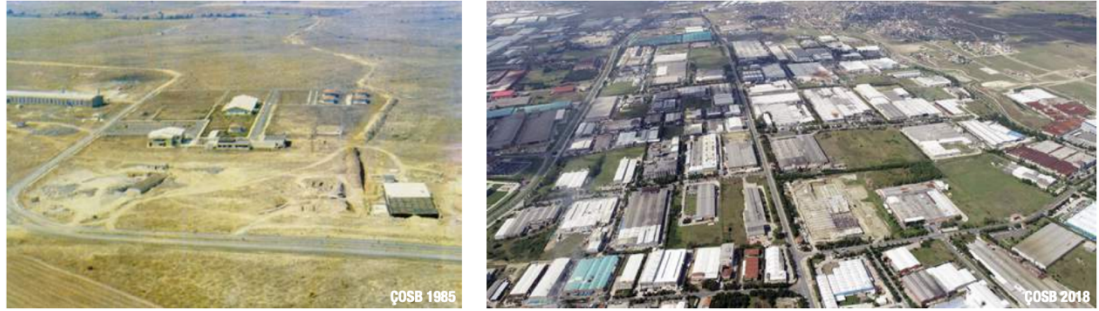
Şekil 3.2:Çerkezköy OSB Uydu Görüntüsü

Kaynak: Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.168/229.

ÇOSB, havaalanına 40 km, demiryoluna 5km, otoyola 15 km, liman'a 57 km ve üniversiteye 20 km uzaklıktadır. (Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.168/229).

Şekil 3.3:ÇOSB 1985 ve 2018 Yıllarında Görünüşü

Kaynak: ÇOSB, 2018 s.6.

Tablo 3.4:Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	FİİLİ DURUM	KURULUŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
ÇERKEZKÖY OSB	KARMA	1976	1252,54	354	348	6	257	20	71

Kaynak: OSBÜK, 2021.

Tablo 3.5'te yıllara göre ÇOSB'deki fabrika sayıları gösterilmektedir, 2017 yılında fabrika sayılarında düşüş olmasına rağmen 2018 yılında artış yaşanmıştır.

Tablo 3.5:ÇOSB Yıllara Göre Fabrika Sayıları

SEKTÖRLER	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tekstil Ürünleri İmalatı	77	75	80	77	74	80	81	64	71	68	62	59	58
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	12	18	13	19	20	21	24	30	28	32	32	36	42
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	15	18	15	19	21	24	28	22	21	21	20	20	20
Makine ve Teçhizat Hariç, Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı			18	23	22	26	26	15	15	14	15	14	15
Elektrikli Teçhizat İmalatı	16	3	6	5	5	5	6	11	11	13	14	13	14
Temel Eczacılık Ürünlerinin ve Eczacığa İlişkin Malzemelerin İmalatı	8		8					9	9	10	12	11	12
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipman İmalatı		1		1	1	1	2	9	11	12	13	11	11
Diğer İmalatlar	22	25	19	33	31	34	33	17	12	10	12	8	11
Ana Metal Sanayi	14	13	11					5	5	5	6	6	8
Gıda Ürünleri İmalatı	6	5	6	5	6	7	7	6	6	6	6	6	8
Toptan Ticaret (Motorlu Kara Taşıtları ve Motosikletler Hariç)									1	3	4	7	7
Kağıt ve Kağıt Ürünlerinin İmalatı	7	3	3	2	2	2	3	6	6	6	6	7	7
Giyim Eşyalarının İmalatı								11	12	9	8	7	6
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı		2		2	2	2	3	4	4	4	4	4	4
Motorlu Kara Taşıtı, Treyler ve Yanı Treyler İmalatı									1	2	1	1	4
İçeceklerin İmalatı		1		2	2	3	4	4	4	4	4	3	3
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğaltılması								3	3	3	3	3	3
Makine ve Donanımların Kurulumu ve Onarımı									1	2	2	3	3
Bilgisayarların, Elektronik ve Optik Ürünlerin İmalatı		1		3	1	1	1	2	2	1	2	2	3
Motorlu Araç İmalatı								3	3	3	3	3	2
Ağaç, Ağaç Ürünleri ve Mantar Ürünleri İmalatı		2	5	2	2	2	2	4	4	2	2	2	2
Perakende Ticaret									1	1	2	2	2
Diğer Hizmet Faaliyetleri										1	2	2	2
Toptan ve Perakende Ticaret ve Motorlu Taşıtlar ve Motosikletlerin Onarımı									1	1	1	2	2
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı		1		1	1	1	1	3	3	1	1	1	2
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım									3	3	2	1	1
Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı		4		4	4	4	4	2	2	1	1	1	1
TOPLAM FABRİKA SAYISI	177	172	184	198	194	213	225	230	240	238	240	235	253

Kaynak:ÇOSB, 2018 s.11/96.

Çerkezköy OSB sitesinden 17.05.2020 revize tarihli firma listesi verilerine göre; 1252,54 ha alana sahip OSB, 268 firmaya hizmet vermektedir. OSB 268 işletmenin %20,14'ü (214) yabancı sermayeli, %79,85'i (54) yerli işletmelerdir. Tablo 3.6'da ÇOSB'de yer alan yatırımcının menşei yer almaktadır. Yabancı Sermayeli firmaların 15'i Almanya, 8'i Amerika, 7'si İsviçre, 4'ü Fransa, 3'ü Rusya, 2'si Güney Kore, İtalya ve Norveç, son sırada yer almaktadır.

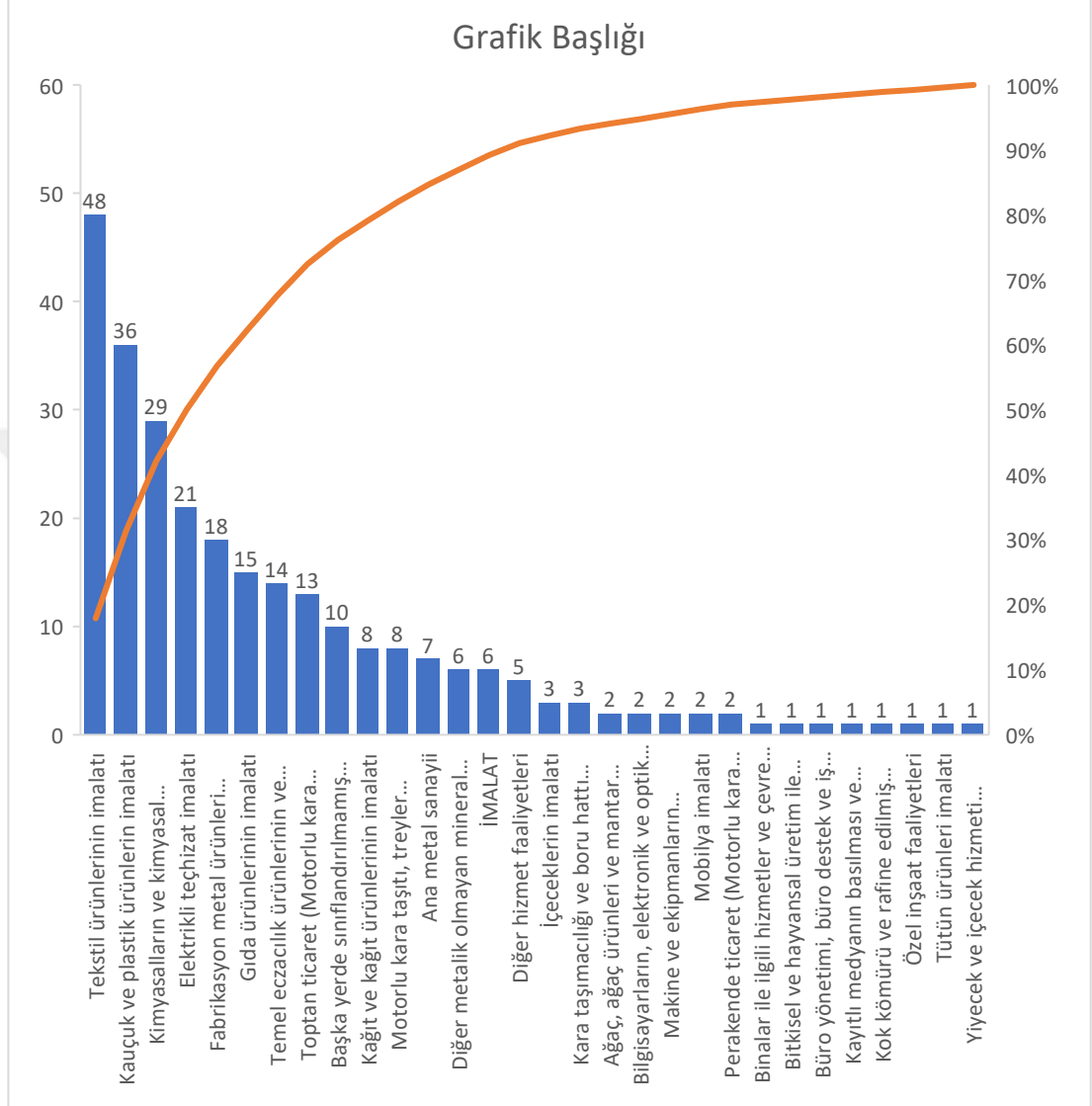
Tablo 3.6: ÇOSB Yatırımcıların Menşei Tablosu

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi	
Yatırımcının Menşei	Toplam
Almanya	15
Amerika	8
Amerika-Almanya	1
Azerbaycan-Belarus	1
Belçika	1
Bulgaristan	1
Çin	1
Danimarka	1
Fransa	4
Güney Kore	2
Hollanda	1
İran	1
İspanya	1
İsviçre	7
İtalya	2
Japonya	1
Norveç	2
Rusya	3
Suriye	1
Yerli	214
Genel Toplam	268

Kaynak: ÇOSB, 2020a. (14.05.2020 Tarihli firma listesi)

Şekil 3.5'e göre, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesinde yer alan firmaların NACE kodlarına göre dağılımında ilk sırada %17,6'sı tekstil ürünlerinin imalatı, sırasıyla %13,2'si kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı, %10,6'sı kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı, %7'si elektrikli teçhizat imalatı yer almaktadır.

Şekil 3.5:Çerzekköy OSB NACE Kodlarına Göre Dağılımı

Kaynak: ÇOSB, 2021. (13.05.2021 Tarihli firma listesi)

Ekonomik çalışmalar

Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 03.11.2020 tarihinde Çerzekköy Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgilere göre, (ÇOSB, 2020b) Çerzekköy OSB Toplam alan büyüklüğü 1272,45ha, Toplam Firma Sayısı 303 olup, Toplam istihdam miktarı 76895 ve doluluk oranı %91'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020).

Altyapı bilgileri

Çerkezköy OSB'nin su dağıtım şebekesi, yağmur suyu inşaatı, kanalizasyon inşaatının %100'ü tamamlanmıştır. Sıcak su üretim tesisi ve buhar üretim tesisi bulunmamaktadır. Doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik Şebekesi inşaatının %100'ü tamamlanmıştır. Telekomünikasyon inşaatının %100'ü, ve yol alt ve üst yapı inşaatının %100'ü tamamlanmıştır. Ana Caddeler ve sokaklar asfalt kaplanmıştır (Tekirdağ Valiliği, 2020).

Enerji altyapı bilgileri

OSB dağıtım lisansı almıştır. OSB'nin doğalgaz şebekesi mevcuttur. Su deposu bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası ve OSB'nin itfaiye teşkilatı mevcuttur. ATM, Çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait hidrant sistemi, 5188 sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatı, OSB giriş çıkışlarında güvenlik kontrolü ve OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti vermemektedir. Tır parkı, kantar, faal spor tesisi, konferans salonu, karla mücadele, bakım onarım ekipleri, cami ve restoran bulunmaktadır. Çerkezköy OSB'ye ait ambulans, banka şubeleri, evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

OSB içerisinde AR-GE merkezi, AR-GE laboratuvarı, akredite laboratuvarı mevcuttur. Bölgede TEKNOKENT ve endüstriyel tasarım tescili mevcut değildir. Mesleki ve Teknik Eğitim okulu bulunmaktadır. OSB'de hâlihazırda mesleki ve teknik eğitim okul/kurumu kurulmasına ihtiyaç bulunmamaktadır. Faaliyette olan Cami/Mescid ve Kreş bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020).

Çevre yönetim bilgileri

Merkezi atıksu arıtma tesisi mevcut olup, merkezi atıksu arıtma tesisi kapasitesi 1. kısım 40.000 m³/gün olup (yatırım bedeli 15 milyon \$) 1995 yılında, 2. Kısım atıksu arıtma tesisi kapasite 40.000 m³/gün'dür olup, (yatırım bedeli 8 milyon €) 2008 yılı temmuz ayında faaliyete geçmiştir. Tesiste 268 firmanın atıksuları arıtılmakta ve günde 78.000 m³ atıksu gelmektedir. Deşarjın yapıldığı yer Çorlu deresidir (ÇOSB, 2021b).

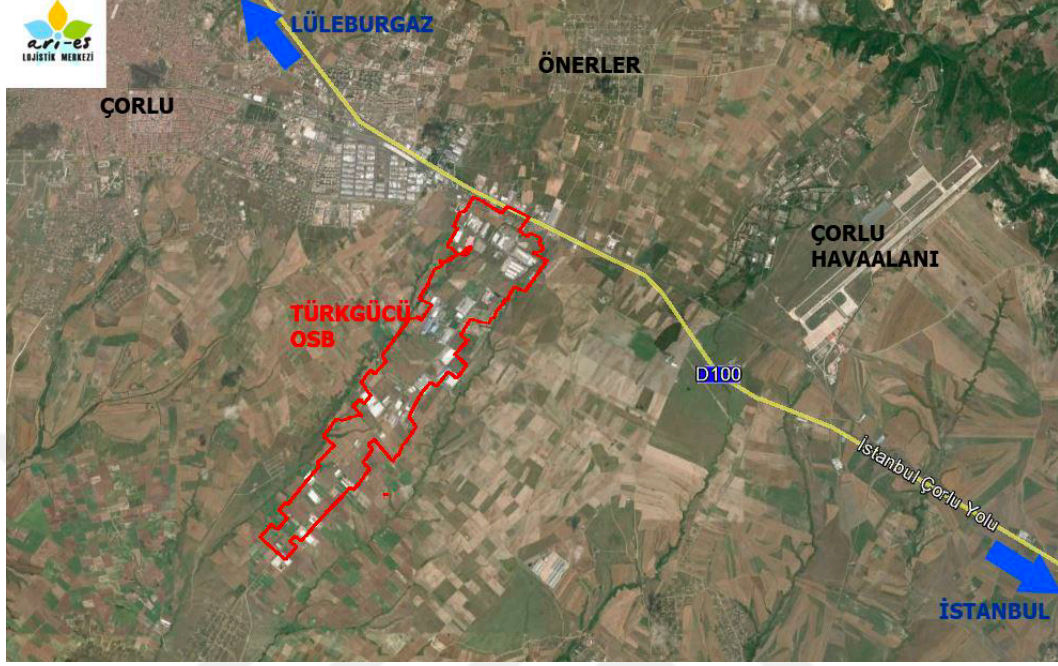
İmar bilgileri

Çerkezköy OSB imar planı onay tarihi 28.04.2017'dir. Sanayi alanı 10.326.900 m² ve ticaret alanı 18.100m²'dir. İdari ve sosyal tesis alanı 145.600 m², eğitim tesis alanı 34500m², teknik altyapı alanı 152500 m², arıtma tesisi alanı 275.300 m²'dir. Tır parkı alanı 25.000 m², yeşil alanlar 363.200 m² ve spor alanı 8.100 m² ve Akaryakıt istasyonu 12.900 m²' dir. Sağlık koruma bandı 38300 m², Yol ve otopark alanı 113.5600m², diğer alanlar (orman, dere, vb.) ise 188.500m²'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020).

3.2 Çorlu 1 Organize Sanayi Bölgesi

Tekirdağ'ın Çorlu ilçesi, Türkgücü Köyü güzergahında bulunan Çorlu 1 OSB, Tekirdağ'a 44km, Çorlu'ya 6 km, Türkgücü Köyü'e 1km mesafede Tekirdağ limanına 45 km, Çorlu havalimanına 5 km mesafede bulunmaktadır. 3'üncü derece deprem bölgesinde yer alan OSB, Eğimi %1-3 civarındadır (Çorlu 1 OSB, 2020a). Şekil 3.6'da Çorlu 1 OSB uydu görüntüsü yer almaktadır.

Şekil 3.6:Çorlu 1 OSB Uydu Görüntüsü

Kaynak: Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.229. s:174/533

Tablo 3.7:Çorlu1 OSB Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	KURULUŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELİ SAYISI
ÇORLU 1 OSB	İŞLETME	KARMA	2012	377,06	146	65	81	49	7	9

Kaynak: OSBÜK, 2021.

2012 Yılında kurulan Çorlu 1 OSB, Tablo 3.7’de yer alan Çorlu 1 parsel bilgileri, OSBÜK Nisan 2021 Envanterine göre 377,06 ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 146, tahsis edilen sanayi parseli 65, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 81, üretimdeki sanayi parsel sayısı 49, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 7, diğer sanayi parseli sayısı 9’dur. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %33,56 üretimdeki doluluk oranına sahiptir. Çorlu 1 OSB yerleşim planı Şekil 3.7’de yer almaktadır.

mevcut değildir. Her parsele istenilen sayıda tel / data verilebilmektedir. Ana caddeler asfalt kaplanmış olup, sokaklar stabilize edilmiştir. 10 m.'den küçük genişlikteki yolun uzunluğu bulunmamaktadır. 10-15 m genişlikteki yolun uzunluğu 13.063 metre ve 15-20 m genişlikteki yolun uzunluğu 190 metredir. 20-25 m ve 25-30 m genişlikteki yolun uzunluğu bulunmamaktadır. 30 m ve üzeri genişlikteki yolun uzunluğu 6.000 metre olup, toplam yol uzunluğu 19.253 metredir (Tekirdağ Valiliği, 2020a).

Enerji Altyapı Bilgileri

OSB dağıtım lisansı almamıştır ve elektriği TREDAS'tan temin etmektedir. Doğalgaz şebekesi OSB tarafından işletilmemektedir. Su TESKİ'den temin edilmekte olup, su deposu bulunmamaktadır. Suyun bakteriyolojik analizi ve klorlama işlemleri TESKİ şebekesi olduğu için TESKİ tarafından yapılmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020a).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası mevcut olup, hizmet binası alanı 500 m²'dir. OSB'nin itfaiye teşkilatı mevcut değildir. En yakın itfaiye merkezine uzaklığı 10 km'dir. ATM'ler bulunmaktadır. Çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait hidrant sistemi, OSB'ye ait ambulans, 5188 sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatı bulunmamaktadır. OSB giriş çıkışlarında güvenlik kontrolü ve OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti vermemektedir. Tır parkı, kantar, faal spor tesisi, banka şubeleri konferans salonu, karla mücadele, bakım onarım ekipleri, evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri ve restoran mevcut değildir. Çorlu 1 OSB'de cami bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020a).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

OSB içerisinde AR-GE Merkezi, AR-GE laboratuvarı, akredite laboratuvarı mevcut değildir. Bölgede AR-GE yapan firma, TEKNOKENT ve endüstriyel tasarım tescilli mevcut değildir. Bölgede fiber internet altyapısı mevcuttur. Binası tamamlanmış öğretime geçen mesleki ve teknik eğitim okul bulunmaktadır. OSB'de hâlihazırda mesleki ve teknik eğitim okul/kurumu kurulmasına ihtiyaç bulunmamaktadır. Faaliyette olan cami/mescit mevcut olup, faaliyette olan kreş bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020a).

Çevre yönetim bilgileri

Merkezi atıksu arıtma tesisi mevcut olup, faaliyete geçme aşamasındadır. Atıksu arıtma işlemi vidanjör ile fosseptiklerden alınmakta ve arıtma tesisinde olan firmalar arıtıp alıcı ortama deşarj etmektedir. Merkezi atıksu arıtma tesisi kapasitesi 1, 15000 m³/gün, merkezi atıksu arıtma tesisi kapasite 2, 30000 m³/gün'dür. Deşarj izin belgesi mevcut değildir. Deşarj mesafesi, Ergene derin deniz deşarj kanalına yapılmaktadır. Deşarjın yapıldığı yer Marmara Denizidir. Sanayi tesislerinin kendine ait ön atıksu arıtma tesisi mevcuttur. Kullanma suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB'de sıfır atık projesi mevcuttur. Geri kazanım tesisi, evsel atık yönetimi, proses atık yönetimi, tehlikeli atık yönetimi, ambalaj atığı yönetimi mevcut değildir. Çevre yönetim birimini çevre danışmanlık firmasından sağlanmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020a).

İmar bilgileri

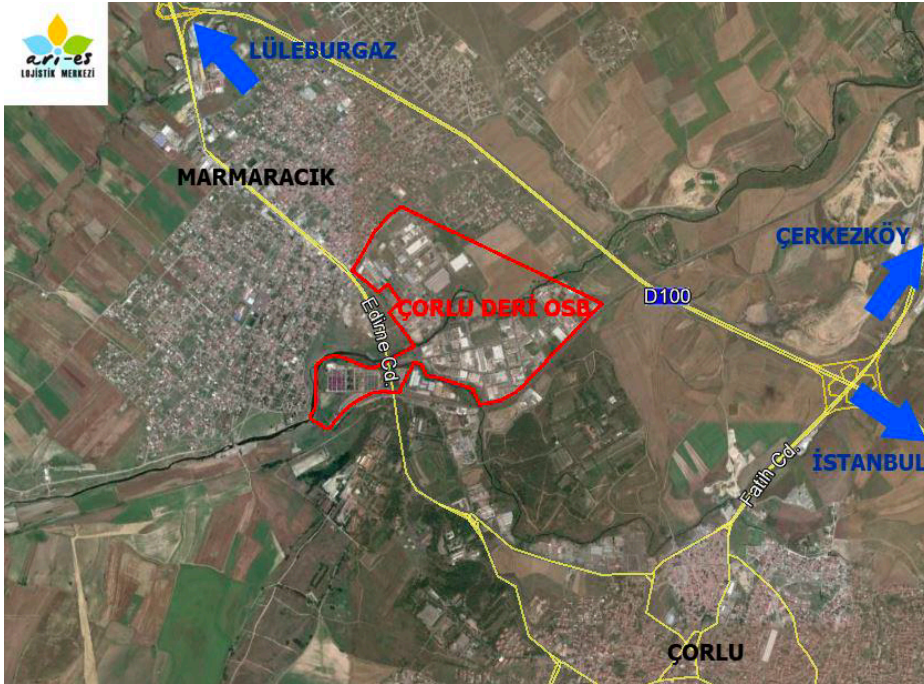
Çorlu 1 OSB imar planı onay tarihi 16.11.2018'dir. Sanayi alanı 246.0621 m² olup, hizmet ve destek alanı 276.151 m²'dir. İdari ve sosyal tesis alanı 54.387 m², dini tesis alanı 3.543 m², eğitim tesis alanı 16.813 m², teknik altyapı alanı 50.207 m²i sağlık tesisi 3.410 m², arıtma tesisi alanı 100.000 m²'dir. Tır parkı alanı ve akaryakıt ve(ya) LPG istasyonu bulunmamakta olup, yeşil alanlar 266.399 m² ve ağaçlandırılacak alan

200.000 m²'dir. Sağlık koruma bandı parsellerin geri çekme mesafede yer almaktadır. Yol ve otopark alanı 618.591 m², diğer alanlar (orman, dere, vb.) ise 20.507 m²'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020a).

3.3 Çorlu Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Bölgesi

Çorlu'da deri sanayi 1960'lı yıllarda faaliyete başlamış, 1997 yılında Deri Organize Sanayi Bölgesi olarak üretime devam etmektedir. Çorlu Deri Organize Sanayi Bölgesi, 130 hektar alanı ile yıllık 25.000.000 küçükbaş ve 50.000 ton büyükbaş hayvan derisi işleme kapasitesi yaratarak Türkiye'deki toplam deri üretiminin %37 sini gerçekleştirmektedir. Toplam istihdam sayısı 10.000 olarak belirtilmektedir. Dünyada ve Türkiye'de yaklaşık bir milyar dolar doğrudan ve dolaylı ihracat hacmi ile kürk-süet üretiminde önemli bölgelerden biri olmaktadır (Çorlu Deri OSB, 2021). Şekil 3.8'de Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Uydu Görüntüsü yer almaktadır.

Şekil 3.8:Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Uydu Görüntüsü

Kaynak: Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.177/533.

Tablo 3.8:Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	KURULUŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
ÇORLU DERİ İHTİSAS VE KARMA	İŞLETME	İHTİSAS	1997	113,23	200	196	4	143	0	53

Kaynak: OSBÜK, 2021.

1997 Yılında kurulan Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB, OSBÜK Nisan 2021 Envanteri, Tablo 3.8'e göre 113,23 ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 200, tahsis edilen sanayi parseli 196, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 4, üretimdeki sanayi parsel sayısı 143, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 0, diğer sanayi parseli sayısı 53'tür. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %71,5 üretimdeki doluluk oranına sahiptir.

Ekonomik çalışmalar

Çorlu Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Müdürlüğü'nden 23.03.2021 tarihinde Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan verilere göre;(Çorlu Deri OSB, 2021) Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB toplam alan büyüklüğü 112,02ha, toplam firma sayısı 143'tür. Toplam istihdam miktarı 3000 ve doluluk oranı %73'tür. (Tekirdağ Valiliği, 2021).

Altyapı bilgileri

Su dağıtım şebekesi inşaatı, yangın suyu inşaatı bulunmamaktadır. Yağmur suyu inşaatı 5500 m, kanalizasyon inşaatı 11.000 m tamamlanmıştır. Doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatının %100'ü tamamlanmış olup, Sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, elektrik şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi, telekomünikasyon inşaatı bulunmamaktadır. OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi yapılmamıştır. OSB'de telefon santrali, OSB içerisinde üretim santrali hizmeti mevcut değildir. Ana caddeler ve sokaklar ile asfalt ile kaplanmıştır. 10-15 m Genişlikteki yolun uzunluğu

2.600m, 15-20 m genişlikteki yolun uzunluğu 6.100m'dir. Toplam yol uzunluğu 8.700m'dir (Tekirdağ Valiliği, 2021).

Enerji altyapı bilgileri

Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB dağıtım lisansı almamıştır. OSB elektriği TREDAS'tan temin etmektedir. Lisanssız elektrik üretim tesisi mevcut değildir. Enerji yönetim birimi kurulması planlanmaktadır. Elektrik kurulu gücü 76 Mva'dır. OSB elektrik şebekesi karma özelliktedir ve Çorlu Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Bölgesi olarak bölgede elektrik dağıtım yapılmamaktadır. Elektrik dağıtım şebekesi gerilim kademesi 31,5 kv'dir. OSB'nin doğalgaz şebekesi mevcut olup, OSB doğalgazı BOTAS'tan temin etmektedir. Yıllık doğalgaz tüketim miktarı 2020 yılı 8.004.147 m³, 2019 yılı 12.422.297m³'dir. OSB'nin doğalgaz kapasitesi 50.000 m³/saat'tir. Doğalgaz şebekesi OSB tarafından işletilmektedir. Su deposu bulunmamaktadır. Su dağıtımını OSB tarafından işletilmemektedir.

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası bulunmaktadır ve hizmet binası 2.000m² 'dir. OSB'nin İtfaiye teşkilatı mevcut değildir. En yakın itfaiye merkezine uzaklığı 5 km'dir. Ortak sağlık birimi, 5188 Sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatı, OSB giriş çıkışlarında güvenlik kontrolü, OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri, Konferans salonu, kantar, bakım onarım ekipleri, cami bulunmaktadır. ATM, Çarşı merkezi, kreş, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti vermektedir. Tır parkı, faal spor tesisi, banka şubeleri, karla mücadele, evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri, restoran bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2021).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB içerisinde AR-GE merkezi, AR-GE laboratuvarı ve endüstriyel tasarım tescilli mevcut değildir. Akredite laboratuvarı mevcut olup, bölgede TEKNOKENT bulunmamaktadır. Bölgede fiber internet

altyapısı mevcut değildir. Bölgede inşaatı devam eden mesleki ve teknik eğitim okul/kurum bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2021).

Çevre yönetim bilgileri

Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB’de 2007 yılında kurulan 36.000 m³/gün’lük kapasiteye sahip fiziksel/kimyasal ve biyolojik atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Merkezi atıksu arıtma tesisi kapasitesi 36.000 m³/gün’dür. Deşarj Marmara denizine yapılmaktadır. Sanayi tesislerinin kendine ait ön atıksu arıtma tesisi mevcuttur. Atıksu için alınan önlemlerde, sektör bazlı olarak gelen atıksular bölge müdürlüğü akredite laboratuvarında analizleri yapılarak kontrol edilmektedir, atıksu arıtma tesisi giriş kabul parametrelerini sağlamayan firmalara ön arıtma yapması talep edilmektedir. Kullanma suyu arıtma tesisi mevcut değildir. OSB’de sıfır atık projesinde bütün sanayinin sıfır atık sistemine geçiş yapması planlanmaktadır. Geri kazanım tesisi bulunmamaktadır. Şekil 3.9’da Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Arıtma Tesisi yer almaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2021).

Şekil 3.9:Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB Arıtma Tesisi

Kaynak: Çorlu Deri OSB, 2020.

Evsel atık yönetiminde katılımcılara belirli periyotlar ile evsel atık yönetimi konusunda bilgilendirmeler yapılmaktadır, mutfak, lavabo, bahçe atıkları vb. kaynaklardan evsel atıklar oluşmaktadır. Proses atık yönetimi bulunmaktadır. Proses atık yönetiminde, birçok tesiste oluşan proses, ofis ve tehlikeli atıklarına ilişkin endüstriyel atık yönetim planları bulunmaktadır. Tehlikeli atık yönetimi bulunmaktadır ve tehlikeli atık yönetiminde birçok tesiste oluşan proses, ofis ve tehlikeli atıklarına ilişkin endüstriyel atık yönetim planları bulunmaktadır.

OSB’de ambalaj atığı yönetimi mevcut olup, firmalarda sıfır atık kapsamında çalışmalar yapılmaktadır. Çevre yönetim birimi mevcut olup, Bölge müdürlüğü bünyesinde çevre yönetim birimi bulunmaktadır. Çevre yönetim birimi 2 personelden oluşmaktadır ve personellerin 3 ve üzeri yıl çevre mühendisliği tecrübesi bulunmaktadır. Çevre laboratuvarı bulunmaktadır ve 2008 yılından itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve TÜRKAK tarafından yeterliliği bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2021).

İmar bilgileri

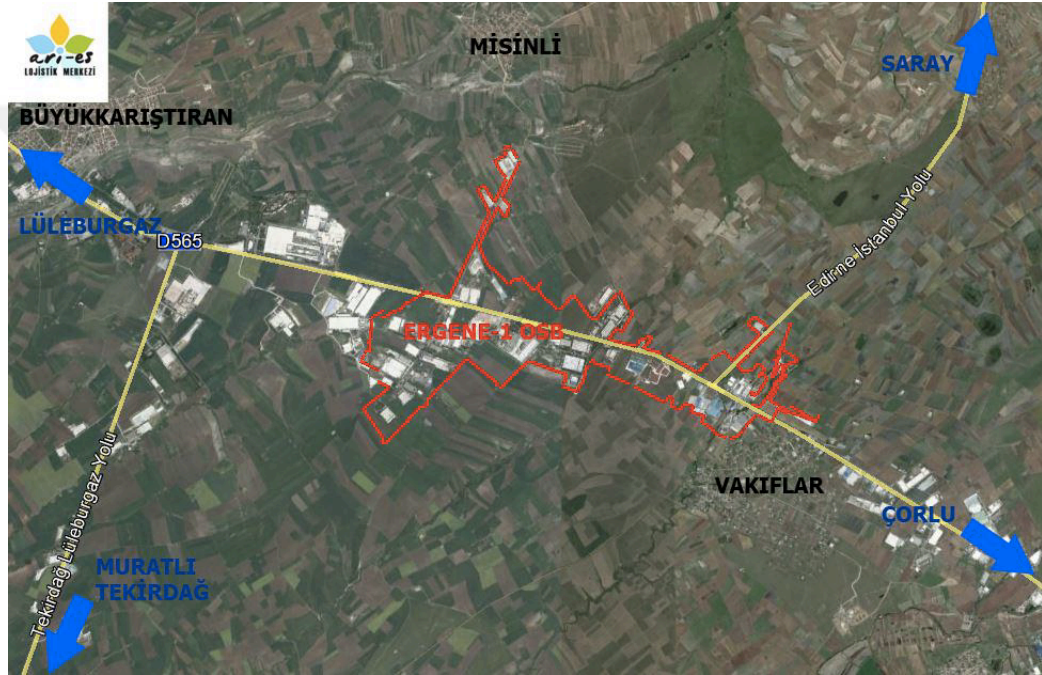
Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB onay tarihi 22-06-2017-1873, imar planı onay tarihi 16.11.2018’dir. Sanayi alanı 680.000 m², idari ve sosyal tesis Alanı 20.500 m², arıtma tesisi alanı 69.508 m², yeşil alanlar 72.000 m², ağaçlandırılacak alan 10.000 m², yol ve otopark alanı 150.000m²’dir (Tekirdağ Valiliği, 2021).

3.4 Ergene 1 Organize Sanayi Bölgesi

Ergene 1 OSB müteşebbis heyetlerin ıslah şartlarının yerine getirmeleri sonucunda 11.10.2013 tarihinde kaldırılarak Ergene-1 OSB tüzel kişiliği kazanmıştır. Ergene 1 Organize Bölgesi Tekirdağ’a 45 km ve ilçesi Çorlu ya 20 km uzaklıkta bulunmaktadır. Tekirdağ ili, Çorlu ilçesi ve D100 Devlet Karayolu üzerindeki bulunan Misinli

Belediyesi sınırları dâhilinde Uğurlu Deresi ile Vakıflar Köyü yerleşik alana kadar olan alan Ergene 1 Organize Sanayi Bölgesini içermektedir (Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.170/553). Ergene-1 Organize Sanayi Bölgesi'nin alan büyüklüğü 445ha ve yüzölçümü 41.800 ha'dır (Ergene1 OSB, 2020, s.1). Ergene 1 OSB Uydu görüntüsü şekil 3.10'da gösterilmektedir.

Şekil 3.10:Ergene 1 OSB Uydu Görüntüsü

Kaynak: Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.170/533.

Tablo 3.9:Ergene 1 OSB Parsel Bilgileri

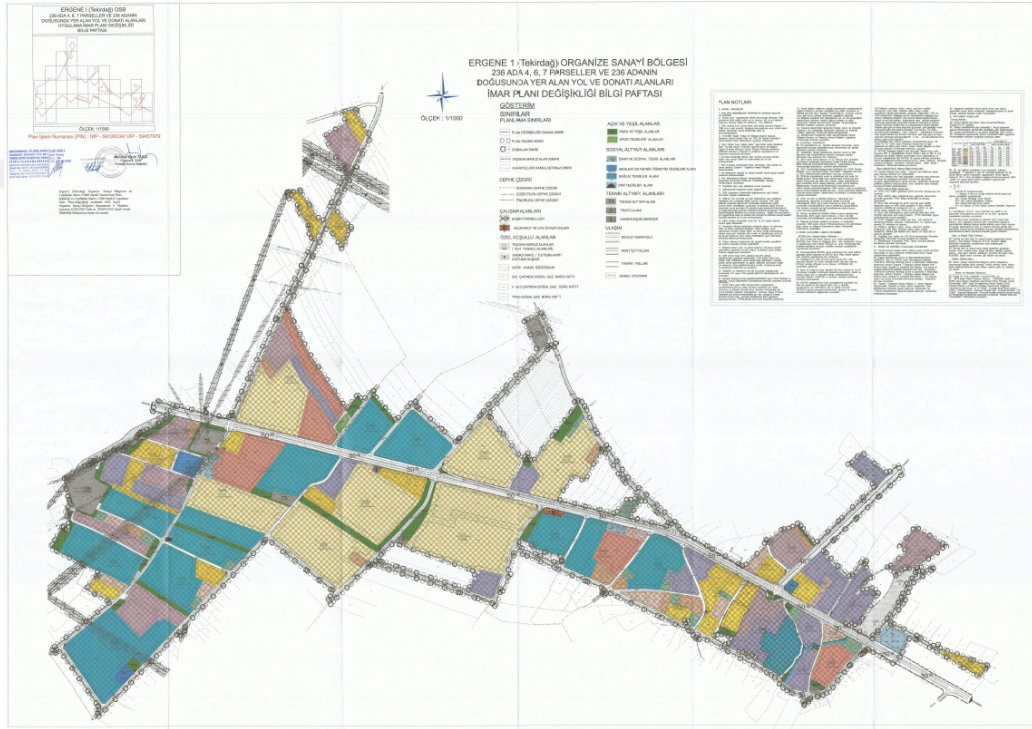
OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	KURULUŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
ERGENE-1 OSB	İŞLETME	KARMA	2012	445,58	112	73	39	55	2	16

Kaynak: OSBÜK, 2021.

2012 Yılında kurulan Ergene 1 OSB, OSBÜK Nisan 2021 Envanteri Tablo 3.9'a göre 445,58 ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 112, tahsis edilen sanayi parseli 73, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 39, üretimdeki sanayi parsel

sayısı 55, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 2, diğer sanayi parseli sayısı 16'dır. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %49,11 üretimdeki doluluk oranına sahiptir. Şekil 3.11'de Ergene 1 OSB Yerleşim Planı yer almaktadır.

Şekil 3.11:Ergene 1 OSB Yerleşim Planı

Kaynak: Sanayi, 2020z.

Kurulduğu günden bugüne toplamda;154 adet yapı ruhsatı, 136 adet yapı kullanma izin belgesi, 16 adet ruhsat iptali ve yanan / yıkılan yapı formları, 43 adet iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmiştir. Toplam parsel sayısının üçte biri kadar iş yeri açma ve çalışma ruhsatı bulunması yerine getirerek Tekirdağ ilindeki Islah OSB'ler arasında Sanayicilerin Müteşebbis Heyete Dahil edilmesini sağlayan ilk OSB statüsünü kazanmıştır (Ergene1 2020, s3).

(Müteşebbis Heyet = 7 Sanayici + 4 YİKOB + 2 Ergene Belediyesi + 2 ÇTSO)

(Yönetim Kurulu = 1 YİKOB + 3 Sanayici + 1 ÇTSO)

Ekonomik alışmalar

Ergene 1 Organize sanayi Müdürlüğü'nden 02.11.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile yapılan anket çalışmasından alınan bilgilere göre, (Ergene1 OSB, 2020a) Ergene 1 OSB toplam alan büyüklüğü 445.87 ha, toplam firma sayısı 56'dir. Toplam istihdam miktarı 10.000 ve doluluk oranı %66'dir. 2019 İSO araştırmasında ilk 500'de firma sayısı ise 4'tür (Tekirdağ Valiliği, 2020b).

Altyapı bilgileri

Ergene 1 OSB'nin su dağıtım şebekesi inşaata, yağmur suyu inşaata, yangın suyu inşaata, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaata, elektrik şebekesi inşaata, elektrik üretim tesisi, telekomünikasyon inşaata, OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi mevcut değildir. Kanalizasyon inşaatının %95'i tamamlanmıştır ve yol alt ve st yapı inşaata planlanmaktadır. OSB'de telefon santrali, OSB içerisinde üretim santrali mevcut değildir. Her parsele istenilen sayıda tel/data verilmemektedir. Ana caddeler D-100 karayolu asfalt ile kaplanmış olup, sokaklar asfalt stabilize'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020b).

Enerji altyapı bilgileri

OSB dağıtım lisansı almamıştır ve elektrik, dağıtıcı kuruluşlardan temin edilmektedir. Enerji yönetim birimi, OSB'nin doğalgaz şebekesi bulunmamaktadır. OSB doğalgazı dağıtım şirketlerinden temin edilmektedir. Su yeraltı kuyularından temin edilmektedir. Su deposu bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020b).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası ve itfaiye teşkilatı mevcut değildir. En yakın itfaiye merkezine uzaklığı 20 km'dir. ATM'ler bulunmaktadır. arşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait hidrant sistemi, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. 5188 sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatı bulunmaktadır. OSB giriş çıkışlarında

güvenlik kontrolü ve OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti vermemektedir. Tır parkı, kantar, faal spor tesisi, banka şubeleri konferans salonu, karla mücadele, bakım onarım ekipleri ve restoran mevcut değildir. Ergene 1 OSB’de evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri ve cami bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020b).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

OSB içerisinde AR-GE merkezi, AR-GE laboratuvarı, akredite laboratuvarı mevcut değildir. Bölgede TEKNOKENT ve endüstriyel tasarım tescilli mevcut değildir. Bölgede fiber internet altyapısı mevcuttur. Binası tamamlanarak öğretime geçmiş mesleki ve teknik eğitim okul/kurumu bulunmamaktadır. OSB’de hâlihazırda mesleki ve teknik eğitim okul/kurumu kurulmasına ihtiyaç bulunmamaktadır. Faaliyette olan cami/mescit mevcut olup, faaliyette olan kreş bulunmamaktadır.

Çevre yönetim bilgileri

Ortak atıksu arıtma tesisi mevcut olup, ortak atıksu arıtma tesisi kapasitesi 60.000 m³/gün’dür. Deşarj izin belgesi mevcuttur. Deşarjın yapıldığı yer yenice Marmara denizidir. Sanayi tesislerinin kendine ait ön atıksu arıtma tesisi mevcuttur. Atıksu için alınan önlemlerde firmalara ait ön arıtma ve kapalı deşarj sistemleri bulunmaktadır Kullanma suyu arıtma, geri kazanım tesisi bulunmamaktadır. OSB’de sıfır atık projesi mevcuttur. Evsel atık yönetimi mevcut olup, Ergene 1 OSB içerisindeki firmalardan çıkan evsel atıkları Ergene 1 OSB tarafından toplanmaktadır. Proses atık yönetimi, tehlikeli atık yönetimi bulunmamaktadır. Ambalaj atığı yönetimi mevcuttur ve bölge müdürlüğünde oluşan ambalaj atıkları lisanslı firmalara verilmektedir. Çevre yönetim birimi mevcut değildir. Çevre laboratuvarı mevcut olup, akredite değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020b).

Ergene 1 OSB Atıksu Arıtma Tesisi Şekil 3.12’de yer almaktadır. Ergene 1 OSB Atıksu Şebeke Hattı ve Terfi Merkezi, Tünel A, Tünel B, Karaboru Hattı ve Derin

Deniz Deşarj çalışmaları devam etmektedir. Altyapı ve Arıtma inşaatının tamamlanması akabinde yolların imalatına başlanacaktır. Bu doğrultu da Müteşebbis Heyetin almış olduğu 2019/01 sayılı karara istinaden, yapılması istenilen yolun %50 sanayici %50 Bölge Müdürlüğü maliyetini üstlenmesi koşuluyla yol yapımları devam etmektedir (Ergene1 2020, s.24).

Şekil 3.12:Ergene 1 OSB 60.000 M³/Gün Kapasiteli Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi

Kaynak: Ergene1 2020, s.11/26.

Ergene 1 OSB 60.000 M³/Gün Kapasiteli Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi Şekil 3.12’de gösterilmektedir. İhale Tarihi:21.03.2017, Sözleşme Tarihi: 24.04.2017, İş Bitiş Tarihi: 27.05.2020’dir. 21 Km Uzunluğunda Atıksu Kolektör Hattı ve 1 Adet Terfi Merkezi Yapım İşİ Atıksu boru hatları imalatları tamamlanmıştır. Terfi Merkezi yapısı inşaatı %70 tamamlanmış, Terfi Merkezinin mekanik, elektrik tesisatı yapılacaktır. Fiziki olarak %95 seviyesindedir. (Ergene1 2020, s.10). Tablo 3.10’da Ergene Havzası Koruma Eylem Planındaki Projelerin son durumu gösterilmektedir.

Tablo 3.10:Ergene Havzası Koruma Eylem Planındaki Projelerin Son Durumu

Süre Tablosu	Yer Teslimi	Sözleşme İş Sonu	Ek Süre İş Sonu	Tamamlanma
Tünel A	17.04.2015	16.04.2019	22.07.2022	93%
Tünel B	17.04.2015	16.04.2016	6.05.2020	93%
Deniz Deşarj	30.04.2015	16.10.2017	16.07.2019	99% (Geçici teslim yapıldı)
Kara Boru	17.06.2015	3.12.2017	6.09.2019	97%

Kaynak: Ergene1 2020, s.26.

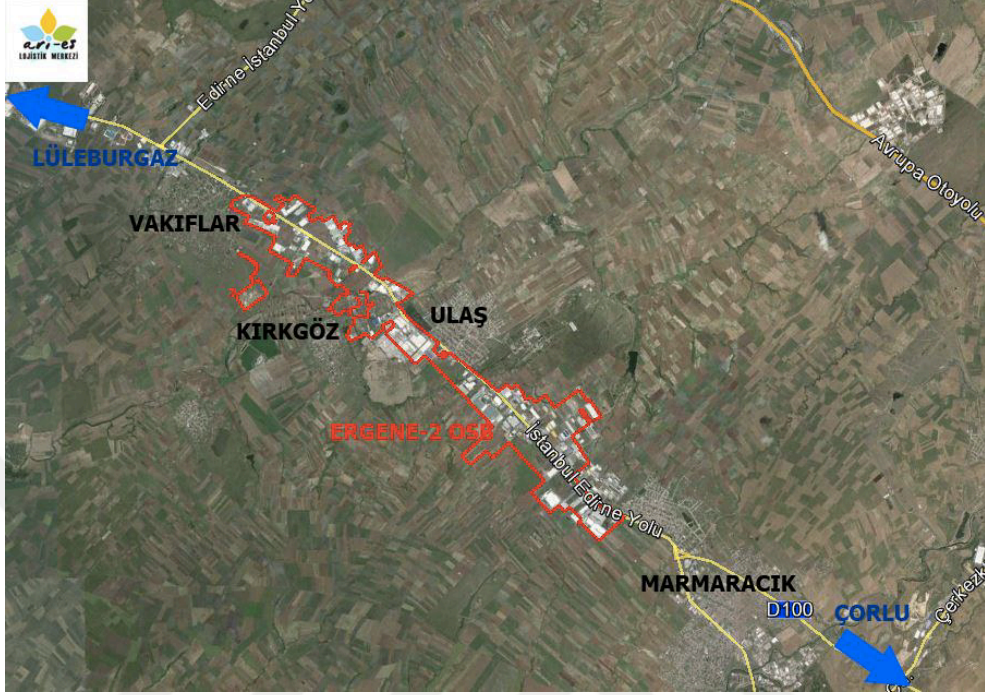
İmar bilgileri

Ergene 1 OSB imar planı onay tarihi 29.03.2018'tir. Sanayi alanı 365.8293,13 m²'dir. İdari ve sosyal tesis alanı 36.167 m², dini tesis alanı 1700 m², eğitim tesis alanı 27.507m², teknik altyapı alanı 9.120,17m² sağlık tesisi 4.963m², arıtma tesisi alanı 55.599 m²'dir. Akaryakıt ve(ya) LPG istasyonu 4.872m² olup, yeşil alanlar 185.668m² ve spor alanı 5324m²'dir. Yol ve otopark alanı 417.533m², diğer alanlar (orman, dere, vb.) ise 5414m²'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020b).

3.5 Ergene 2 Organize Sanayi Bölgesi

Ergene 2 OSB, Ergene ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır, D-100 Karayolu güzergâhı boyunca 736,33 hektarlık alana kurulmuş sanayi tesislerinden oluşmaktadır. Çorlu Havaalanına 25 km, Çorlu Demiryoluna 10 km, Asyaport Limanına 64 km uzaklıkta yer almaktadır (Ergene2 2019, s.2/22). Şekil 3.13' e Ergene 2 OSB uydu görüntüsü, Şekil 3.14'te Ergene 2 OSB yerleşim planı yer almaktadır.

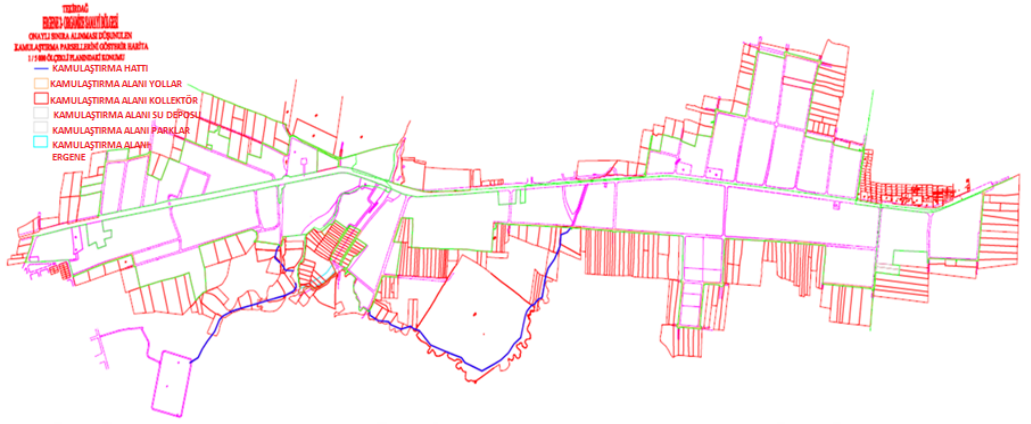
Şekil 3.13:Ergene 2 OSB Uydu Görüntüsü

Kaynak:Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.171/533.

04.07.2012 tarihinde Islah Organize Sanayi Bölgesi olarak kurulan Ergene 2 OSB, 282 sicil numarası ile tescil edilmiş olup, Islah sürecini tamamlayarak 11.10.2013 tarihinde Ergene 2 Organize Sanayi Bölgesi unvanıyla onaylandı.14.04.2014 tarihinde onaylanan Revizyon İmar Planlarımız doğrultusunda 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 18. Madde Uygulaması yapılmıştır. 27.12.2014 tarihinde değişen yönetmelik ile planlar yenilenerek 22.03.2017 tarihinde kesinleşmiştir. Toplam alan büyüklüğü 736,33 hektardır (Ergene2 2019, s.6/22).

Şekil 3.14: Ergene2 OSB Yerleşim Planı

Kaynak: Ergene2 2019, s.13/22.

Kurucu Ortakları; %34 katılma Payı Oranı ile Tekirdağ Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, %33 katılma Payı Oranı ile Ergene Belediye Başkanlığı, %33 katılma Payı Oranı ile Çorlu Ticaret ve Sanayi Odasıdır. Her Kurucu ortağın müteşebbis heyete temsil edilecek üye sayısı 5 olmak üzere Toplam 15 müteşebbis heyete temsil edilecek üye sayısı bulunmaktadır (Ergene2 2019, s.3/22).

Tablo 3.11:Ergene 2 OSB Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	KURUL UŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
ERGENE-2 OSB	İŞLETME	KARMA	2012	736,33	256	144	112	111	9	24

Kaynak: OSBÜK, 2021.

2012 Yılında kurulan Ergene 2 OSB, OSBÜK Nisan 2021 Envanteri Tablo 3.11'e göre 736,33 ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 256, tahsis edilen sanayi parseli 144, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 112, üretimdeki sanayi parsel sayısı 111, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 9, diğer sanayi parseli sayısı 24'tür. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %43,36 üretimdeki doluluk oranına sahiptir.

Ekonomik çalışmalar

Ergene 2 Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü'nden 02.11.2020 tarihli Tekirdağ valiliği aracılığı ile yapılan ankete göre, (Ergene2 OSB, 2020a) Ergene 2 OSB toplam alan büyüklüğü 736 ha, toplam firma sayısı 110 dur. Toplam istihdam miktarı 15139 ve doluluk oranı %55,86'dır. (Tekirdağ Valiliği, 2020c).

Altyapı bilgileri

Ergene 2 OSB'nin su dağıtım şebekesi inşaatı, yağmur suyu inşaatı planlanmaktadır. Kanalizasyon inşaatının %3'i tamamlanmıştır. Yangın suyu inşaatı, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi, telekomünikasyon inşaatı bulunmamaktadır. OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi ve OSB'de telefon santrali mevcut değildir. Yol alt ve üst yapı inşaatı planlanmaktadır. OSB içerisinde üretim santrali mevcuttur ve kaynağı doğalgaz ve kömür'dür. Her parselde istenilen sayıda tel/data verilmemektedir. Ana caddeler D-100 karayolu asfalt ile kaplanmış olup, sokaklar kilit parke taşdır. 10m.den küçük genişlikteki yolun uzunluğu bulunmamaktadır, 10-15 m. genişlikteki yolun uzunluğu 15.036,78m, 15-20 m. genişlikteki yolun uzunluğu 13.171,35m, 20-25 m. genişlikteki yolun uzunluğu 1.787,15m, 25-30 m. genişlikteki yolun uzunluğu bulunmamaktadır. 30m. ve üzeri genişlikteki yolun uzunluğu 85000m. Toplam yol uzunluğu 114.995,28m.'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020c).

Enerji altyapı bilgileri

OSB dağıtım lisansı almamıştır ve elektrik, dağıtıcı kuruluşlardan temin edilmektedir. Enerji yönetim birimi bulunmaktadır. OSB'nin doğalgaz şebekesi bulunmamaktadır. OSB doğalgazı dağıtım şirketlerinden temin etmektedir. Su yeraltı kuyularından temin edilmektedir. Su deposu bulunmamaktadır ancak 2 adet su deposu planlanmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020c).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası bulunmamaktadır ancak kiralanan hizmet binası 52.000m²'dir. İtfaiye teşkilatı mevcut değildir. En yakın itfaiye merkezine uzaklığı 10 km'dir. ATM'ler bulunmaktadır. Çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait hidrant sistemi, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. 5188 sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatı bulunmaktadır. OSB giriş çıkışlarında güvenlik kontrolü ve OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti vermemektedir. Tır parkı, kantar, faal spor tesisi, banka şubeleri konferans salonu, karla mücadele, bakım onarım ekipleri, restoran ve cami mevcut değildir. Ergene 2 OSB'de evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020c).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

OSB içerisinde AR-GE merkezi, akredite laboratuvarı ve AR-GE laboratuvarı, mevcuttur. Bölgede TEKNOKENT mevcut değildir. İnternet altyapısı mevcut olup, mesleki ve teknik eğitim kurumu bulunmamaktadır. OSB'de hâlihazırda mesleki ve teknik eğitim okul/kurumu kurulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Faaliyette olan cami/mescit ve kreş bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020c).

Çevre yönetim bilgileri

Ortak atıksu arıtma tesisi mevcut olup, Ortak atıksu arıtma tesisi kapasitesi 1 60.000 m³/gün'dür, merkezi atıksu arıtma tesisi kapasitesi 2 30.000 m³/gün'dür. Deşarj izin belgesi mevcuttur. Deşarjın yapıldığı yer yenice Marmara denizidir. Sanayi tesislerinin kendine ait ön atıksu arıtma tesisi mevcuttur. Atıksu için alınan önlemlerde firmalara ait ön arıtma ve kapalı deşarj sistemleri, derin deşarj sistemi bulunmaktadır. Kullanma suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB'de sıfır atık projesi mevcuttur. Evsel atık yönetimi ve geri kazanım tesisi mevcuttur. Proses atık yönetimi, Ambalaj atığı yönetimi, bulunmamaktadır. Tehlikeli atık yönetimi ve çevre yönetim birimi mevcuttur. Çevre yönetim birimini kendi bünyesinden karşılamaktadır ve Çevre yüksek mühendisi ve arıtma lisans belgelerine sahip 2 personelden oluşmaktadır.

Çevre laboratuvarı mevcut değildir. (Tekirdağ Valiliği, 2020c) Atıksu Arıtma Tesisimizin fiziki ve nakdi olarak yapımı tamamlanmıştır. 60.000 m³/gün kapasitesinde yapılmış olup, 30.000 m³/gün ilavesi mevcuttur. (Ergene2 2019, s.7/22).

İmar bilgileri

Ergene 2 OSB imar planı onay tarihi 19.10.2016'dır. Sanayi alanı 6.072.120m²'dir. Ticaret alanı 22.128 m², İdari ve sosyal tesis alanı 63.974m², Eğitim tesis alanı 31.175m², teknik altyapı alanı 56.429m² sağlık tesisi 20.300m², arıtma tesisi alanı 149.964m²'dir. Akaryakıt ve(ya) LPG istasyonu 51.906m² olup, yeşil alanlar 201.716m² ve spor alanı 20.491m²'dir. Yol ve otopark alanı 537.398m², diğer alanlar (orman, dere, vb.) ise 44971m²'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020c).

3.6 Hayrabolu Organize Sanayi Bölgesi

1994 yılında Uzunköprü- Hayrabolu yolunda kurulmuş olan Hayrabolu OSB, Hayrabolu merkeze 7 km mesafede yer almaktadır. Bölge 105 ha alana konumlanmış, karma yapıya sahiptir.

Bölgeye ulaşım Tekirdağ Asyaport limanına 62 km, Tekirdağ Akport 52 km, Alpullu demir yolu 18 km, D100 karayolu 25 km, Çorlu Havalimanı 90 km mesafede yer almaktadır. Hayrabolu OSB, altyapısı 2004 yılında tamamlanmış olup, ilk yer tahsisi 2005 yılında gerçekleşmiştir (Hayrabolu OSB, 2020). Şekil 3.15'te Hayrabolu OSB yerleşim planı yer almaktadır.

Tablo 3.12:Hayrabolu OSB Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	KURULUŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
HAYRABOLU OSB	İŞLETME	KARMA	1994	103	51	51	0	34	5	12

Kaynak: OSBÜK, 2021.

1994 Yılında kurulan Hayrabolu OSB, Tablo 3.12’de yer alan OSBÜK Nisan 2021 Envanterine göre 103 ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 51, tahsis edilen sanayi parseli 51, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 0, üretimdeki sanayi parsel sayısı 34, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 5, diğer sanayi parseli sayısı 12’tür. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %66,6 üretimdeki doluluk oranına sahiptir.

Şekil 3.15: Hayrabolu OSB Yerleşim Planı

Kaynak: Hayrabolu OSB, 2020a.

Ekonomik çalışmalar

Hayrabolu Organize Sanayi Müdürlüğü’nden 02.11.2020 tarihli Tekirdağ valiliği aracılığı ile yapılan ankette alınan bilgilere göre, (Hayrabolu OSB, 2020b) Hayrabolu OSB toplam alan büyüklüğü 103ha’dır. Toplam istihdam miktarı 996 ve doluluk oranı %98’dir. 2019 yılında İSO araştırmasında ilk ve ikinci 500’de firma bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020d).

Altyapı bilgileri

Hayrabolu OSB'nin su dağıtım şebekesi inşaatı, yağmur suyu inşaatı ve Kanalizasyon inşaatının %100'ü tamamlanmıştır. Yangın suyu inşaatı, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi bulunmamaktadır. Elektrik şebekesi inşaatı, telekomünikasyon inşaatı ve yol alt ve üst yapı inşaatı mevcuttur. OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi ve OSB'de telefon santrali mevcuttur. OSB içerisinde üretim santrali mevcut değildir. Her parsel istenilen sayıda tel/veri verilmektedir. Ana caddeler parke taş ile kaplanmış olup, sokaklar parke taş 'tır. 10 m. 'den küçük genişlikteki yolun uzunluğu 4.279m. ve 10-15 m genişlikteki yolun uzunluğu 1.767m'dir. Toplam yol uzunluğu 6.046m.'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020d).

Enerji altyapı bilgileri

OSB dağıtım lisansı alınmıştır, OSB'nin elektrik aldığı indirici merkeze uzaklığı 30 km'dir. OSB elektriği TREPASŞ'tan temin etmektedir. Enerji yönetim birimi bulunmaktadır. Elektrik kurulu gücü 5 Mva. OSB'nin doğalgaz şebekesi bulunmamaktadır. Doğalgazın getireceği tarih 2021 olarak planlanmıştır. Su yeraltı kuyularından temin edilmektedir. Su deposu bulunmaktadır ve kapasitesi 50 m³tür. Su dağıtımını OSB tarafından işletilmektedir. Suyun bakteriyolojik analizi ve klorlama tesisi mevcut değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020d).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası bulunmaktadır ve hizmet binası alanı 84m²'dir. İtfaiye teşkilatı mevcut değildir. En yakın itfaiye merkezine uzaklığı 10 km'dir. ATM, çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait hidrant sistemi, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. 5188 sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatı bulunmamaktadır. OSB giriş çıkışlarında güvenlik kontrolü bulunmaktadır. OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti

vermemektedir. Tır parkı mevcut olup, kantar, faal spor tesisi, banka şubeleri, konferans salonu, karla mücadele, bakım onarım ekipleri, restoran ve evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri mevcut olmayıp, cami bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020d).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

OSB içerisinde AR-GE merkezi, akredite laboratuvarı, AR-GE laboratuvarı, TEKNOKENT mevcut değildir. Bölgede fiber internet altyapısı mevcuttur. Mesleki ve teknik eğitim kurumu bulunmamaktadır. OSB'de hâlihazırda mesleki ve teknik eğitim okul/kurumu kurulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Faaliyette olan cami/mescit bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020d).

Çevre yönetim bilgileri

Merkezi atıksu arıtma tesisi mevcut olmayıp, atıksu arıtma işlemi fosseptik ile yapılmaktadır. Deşarj izin belgesi bulunmamaktadır. Kullanma suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB'de sıfır atık projesi mevcuttur. Evsel atık yönetimi ve geri kazanım tesisi bulunmamaktadır. Proses atık yönetimi ve tehlikeli atık yönetimi bulunmamaktadır. Ambalaj atığı yönetimi ve Çevre yönetim birimi mevcuttur. Çevre yönetim birimi hizmet alınarak sağlanmaktadır. Çevre Yönetim birimi çevre mühendisi 1 personelden oluşmaktadır. Çevre laboratuvarı mevcut değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020d).

İmar bilgileri

Hayrabolu OSB imar planı onay tarihi 17.06.2020'dir. Sanayi alanı 695.430,60m²'dir. İdari ve sosyal tesis alanı 51.227,69m², teknik altyapı alanı 3.607,55m² dini tesis alanı 39.999,21m², arıtma tesisi alanı 9.761,25m²'dir. Yeşil alanlar 35.965,35m²'dir. Yol ve otopark alanı 11.6028,33m², Sağlık koruma bandı 121.898,88 m²'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020d).

3.7 Kapaklı Organize Sanayi Bölgesi

Planlama alanı Tekirdağ ile Çerkezköy ilçesi, Karaağaç Belediyesi sınırları alanı içinde yer alan 11.12.2012 tarih ve 288 sayılı karar ile kurulan Karaağaç Organize Sanayi Bölgesidir. Kuzeyinde, Çerkezköy Organize Sanayi bölgesi ile Karaağaç Beldesi yer almaktadır. OSB, Çerkezköy'e 5 km, Karaağaç Beldesi'ne 1 km uzaklıktadır. Çorlu'ya 22 km, Tekirdağ'a 58 km uzaklıktadır (Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s. 237/533).

Kapaklı OSB'de 1700 kişi istihdam edilmektedir ve yıllık ihracat hacmi 93 milyon dolardır. Havaalanına 40 km, Demiryoluna 5 km, Otoyola 15 Km, limana 57 Km ve Üniversiteye 20 Km uzaklıktadır (ÇTSO, 2018, s10/17). Şekil 3.16'da Kapaklı OSB uydu görüntüsü yer almaktadır.

Şekil 3.16:Kapaklı OSB Uydu Görüntüsü

Kaynak:Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.237/533.

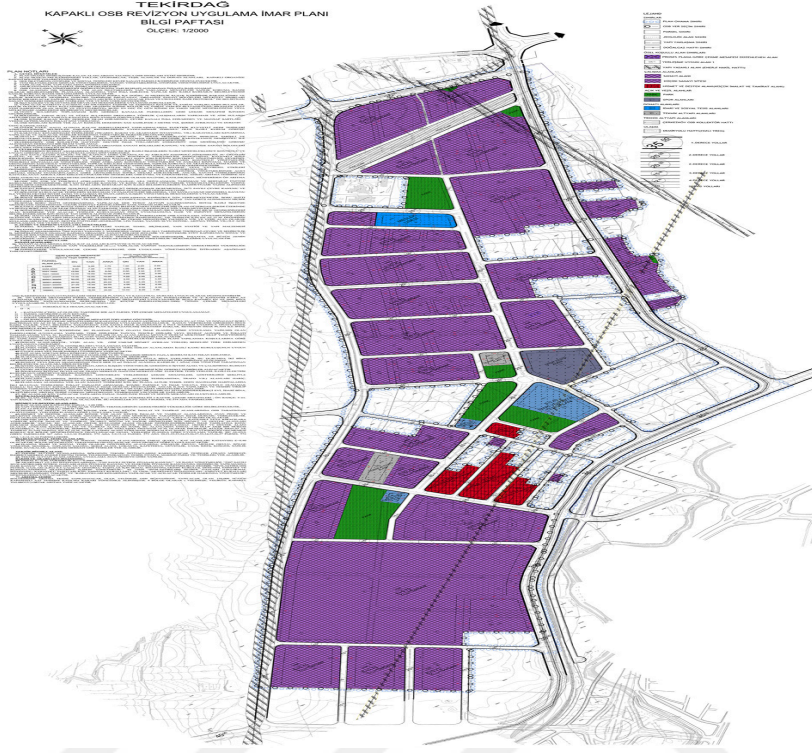
Tablo 3.13:Kapaklı OSB Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	KURULUŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
KAPAKLI OSB	İŞLETME	KARMA	2012	210,7	95	62	33	41	10	11

Kaynak: OSBÜK, 2021.

2012 Yılında kurulan Kapaklı OSB, Tablo 3.13'te yer alan OSBÜK Nisan 2021 Envanterine göre 210,7 ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 95, tahsis edilen sanayi parseli 62, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 33, üretimdeki sanayi parsel sayısı 41, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 10, diğer sanayi parseli sayısı 11'dir. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %43,15 üretimdeki doluluk oranına sahiptir. Kapaklı OSB yerleşim planı Şekil 3.17'de yer almaktadır.

Şekil 3.17:Kapaklı OSB Yerleşim Planı

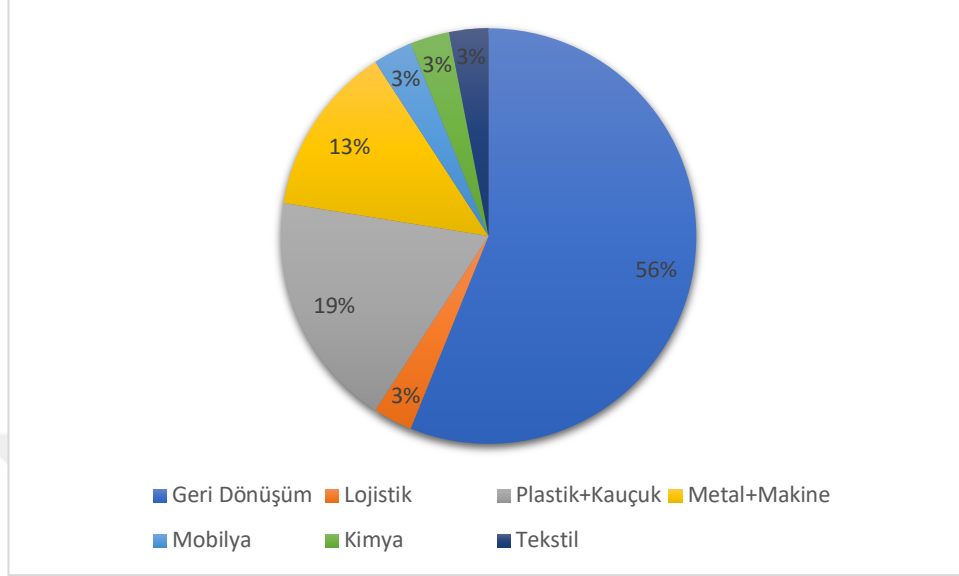

Kaynak:Kapaklı OSB, 2021.

Ekonomik çalışmalar

Kapaklı Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü'nden 16.10.2020 tarihli Tekirdağ valiliği aracılığı ile yapılan ankette alınan bilgilere göre, (Kapaklı OSB, 2020) Kapaklı OSB toplam alan büyüklüğü 210.7ha, toplam istihdam miktarı 2500 ve doluluk oranı %56'dır (Tekirdağ Valiliği, 2020e).

Şekil 3.18:Kapaklı OSB'deki Firmaların Dağılımı

Kaynak: ÇTSO, 2018, s.10/17.

Kapaklı OSB’de yer alan firmaların dağılımları Şekil 3.18’de yer almaktadır. Kapaklı OSB’de %56 Geri dönüşüm, %19 Plastik+Kauçuk, %13 Metal+Makine, %3 Mobilya, Kimya, Tekstil ve Lojistik sektörü yer almaktadır.

Altyapı bilgileri

Kapaklı OSB’nin su dağıtım şebekesi inşaatının %80’i, yağmur suyu inşaatının %100’ü ve Kanalizasyon inşaatının %100’ü tamamlanmıştır. Yangın suyu inşaatı, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi bulunmamaktadır. Yol alt ve üst yapı inşaatı proje aşamasındadır.

OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi her firma için Telekom tarafından yeni hat çekilmektedir. OSB’de telefon santrali mevcut değildir. OSB içerisinde üretim santrali mevcut değildir. Her parsele istenilen sayıda tel/data Telekom tarafından verilmektedir. Ana caddelerin ve sokakların kaplaması proje aşamasındadır (Tekirdağ Valiliği, 2020e).

Enerji altyapı bilgileri

OSB dağıtım lisansı almamıştır, OSB'nin doğalgaz şebekesi bulunmamaktadır, GAZDAŞ dağıtım şebekesi bulunmaktadır. Doğalgaz şebekesi OSB tarafından işletilmemektedir. Kapaklı OSB'de her firma kendi suyunu temin etmektedir. Su deposu bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020e).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası ve İtfaiye teşkilatı mevcut değildir. En yakın itfaiye merkezine uzaklığı 7 km'dir. ATM, çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait hidrant sistemi, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. 5188 sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatı bulunmamaktadır. OSB giriş çıkışlarında güvenlik kontrolü ve OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti vermemektedir. Tır parkı mevcut olup, kantar, faal spor tesisi, banka şubeleri, konferans salonu, cami, bakım onarım ekipleri, restoran ve evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri mevcut olmayıp, karla mücadele ile anlaşmalı bir kepçe bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020e).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

OSB içerisinde AR-GE merkezi, akredite laboratuvarı, bölgede TEKNOKENT ve AR-GE laboratuvarı mevcut değildir. İnternet altyapısı mevcut olup, mesleki ve teknik eğitim kurumu bulunmamaktadır. OSB'de hâlihazırda mesleki ve teknik eğitim okul/kurumu kurulmasına ihtiyaç bulunmaktadır(Tekirdağ Valiliği, 2020e).

Çevre yönetim bilgileri

Merkezi atıksu arıtma tesisinin inşaatı devam etmektedir. Atıksu arıtma işlemi firmaların kendi arıtma tesisleri ile ya da vidanjör ile anlaşmalı arıtma tesisine taşınmaktadır. Dört OSB'nin ortak 150.000 m³'lük kapasiteli arıtma tesisi inşaatı devam etmektedir. OSB'de sıfır atık projesi mevcuttur. Çevre yönetim birimi için

danışman hizmeti alınmaktadır. Çevre laboratuvarı mevcut değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020e).

İmar bilgileri

Kapaklı OSB imar planı onay tarihi 01.04.2014'tür. Sanayi alanı 1.263.330m²'dir. Hizmet ve destek alanı 43.025 m², İdari ve sosyal tesis alanı 31.955 m², teknik altyapı alanı 17.400m² dini tesis alanı 2.943m²'dir. Yeşil alanlar 89.940m²'dir. Yol ve otopark alanı 587.985m², Spor alanı 28.945m²'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020e).

3.8 Malkara Organize Sanayi Bölgesi

2002 yılında yapılan ve 2006 Haziran'da proje tamamlanan Malkara OSB; Tekirdağ iline 45 km, İpsala Gümrüğüne 64 km, Şarköy Limanına 37 km, Tekirdağ Limanına 43 km., uzaklıkta yer almaktadır (Malkara OSB, 2020a).

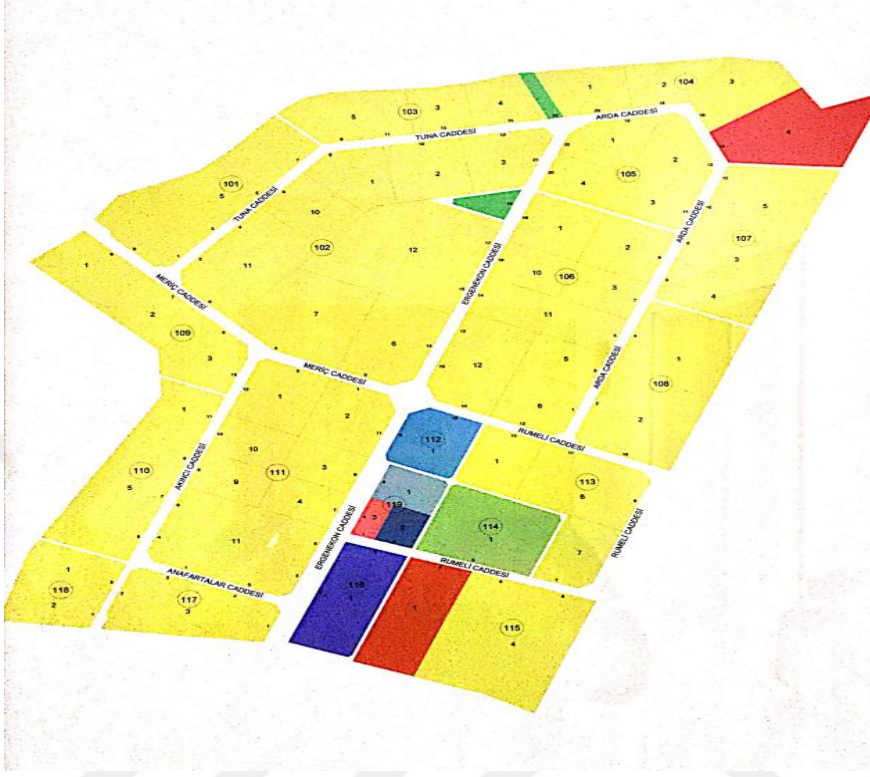
Tablo 3.14:Malkara OSB Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
MALKARA OSB	İŞLETME	KARMA	105,1	57	57	0	31	25	1

Kaynak: OSBÜK, 2021.

Malkara OSB, Tablo 3.14'te yer alan OSBÜK Nisan 2021 Envanterine göre 105,1 ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 57, tahsis edilen sanayi parseli 57, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 0, üretimdeki sanayi parsel sayısı 31, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 25, diğer sanayi parseli sayısı 1'dir. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %54,3 üretimdeki doluluk oranına sahiptir. Malkara OSB yerleşim planı Şekil 3.19'da yer almaktadır.

Şekil 3.19:Malkara OSB Yerleşim Planı

Kaynak: Malkara OSB, 2020.

Ekonomik çalışmalar

Malkara Organize sanayi Bölgesinden 09.11.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile yapılan anket çalışmasında alınan bilgilere göre, (Malkara OSB, 2020b) Malkara OSB toplam alan büyüklüğü 1.056 dönüm, toplam istihdam miktarı 906 ve doluluk oranı %100'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020f).

Altyapı bilgileri

Malkara OSB'nin su dağıtım şebekesi inşaatının %100'ü, yağmur suyu inşaatının %100'ü ve Kanalizasyon inşaatının %100'ü tamamlanmıştır. Yangın suyu inşaatı, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi bulunmamaktadır. Yol alt ve üst yapı inşaatı ve telekomünikasyon inşaatının %100'ü tamamlanmıştır (Tekirdağ Valiliği, 2020f).

OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi yapılmıştır. OSB'de telefon santrali ve OSB içerisinde üretim santrali mevcut değildir. Her parselde istenilen sayıda tel/data verilmemektedir. Ana caddelerin ve sokaklar parke taşı ile kaplanmıştır. 10 m.den küçük genişlikteki yolun uzunluğu 1508m, 10-15 m genişlikteki yolun uzunluğu 3.087m, 15-20 m genişlikteki yolun uzunluğu 1.325, 25-30 m genişlikteki yolun uzunluğu 255m'dir. Toplam yol uzunluğu 6.175m.'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020f).

Enerji altyapı bilgileri

OSB dağıtım lisansı almıştır. OSB'nin doğalgaz şebekesi bulunmamaktadır, GAZDAŞ dağıtım şebekesi bulunmaktadır. Doğalgaz şebekesi OSB tarafından işletilmemektedir. Malkara OSB'de her firma kendi suyunu temin etmektedir. Su deposu bulunmamaktadır. OSB'nin elektrik aldığı indirici merkeze uzaklığı 6.3km'dir. OSB elektriği TREDAS'tan temin etmektedir. Enerji yönetim birimini hizmet olarak almaktadır. Elektrik kurulu gücü 5 Mva'dır. Elektrik dağıtım şebekesi gerilim kademesi 31,5 kv'dir. OSB'nin doğalgaz şebekesi mevcut değildir. Doğalgazın 2021-2022 yılında getirileceği planlanmaktadır. Su TESKİ'den temin edilmektedir ve TESKİ'ye ait su deposu bulunmaktadır. Su deposunun kapasitesi 5.000m³'tür. Su dağıtımını OSB tarafından işletilmektedir (Tekirdağ Valiliği, 2020f).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası olup, 420 m²'dir. OSB'nin İtfaiye teşkilatı mevcut değildir. En yakın itfaiye merkezine uzaklığı 12 km'dir. ATM, çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. OSB'ye ait hidrant sistemi bulunmaktadır. 5188 sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatını hizmet olarak almaktadır. OSB giriş çıkışlarında güvenlik kontrolü bulunmakta olup, OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti vermektedir. Tır parkı, faal spor tesisi, banka şubeleri, evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri mevcut olmayıp, kantar ve bakım onarım

ekipleri bulunmaktadır. Konferans salonu Malkara OSB binası içinde bulunmaktadır. Cami inşaat aşamasında olup, restoran bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020f).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

Malkara OSB içerisinde AR-GE merkezi, akredite laboratuvarı, TEKNOKENT ve AR-GE laboratuvarı mevcut değildir. Bölgede fiber internet altyapısı mevcuttur. Binası bitip eğitime geçen mesleki ve teknik eğitim kurumu bulunmamaktadır. OSB'de hâlihazırda mesleki ve teknik eğitim okul/kurumu kurulmasına ihtiyaç bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020f).

Çevre yönetim bilgileri

Ortak atıksu arıtma tesisi mevcut olup, Ortak atıksu arıtma tesis kapasitesi 200 m³/gün'dür. Deşarj izin belgesi mevcut olup, Deşarj mesafesi 60m'dir. Deşarj Pire dersine yapılmaktadır. Sanayi tesislerinin kendine ait ön atıksu arıtma tesisi mevcuttur. Atık yönetim planı ile firmalara bilgi verilerek kurallar anlatılarak atıksu için önlemler alınmaktadır. Kullanma suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB'de sıfır atık projesi mevcuttur. Geri kazanım tesisi bulunmamaktadır. Evsel atık yönetimi mevcut olup, evsel atıklar Malkara belediyesi tarafından düzenli toplanmaktadır. Proses atık yönetimi bulunmamaktadır. Malkara OSB müdürlüğünde AYP ile tehlikeli atıklar yönetilmektedir. Firmalar kendi atık yönetimlerini gerçekleştirmektedir. Ambalaj atığı yönetimi bulunmakta olup, ambalaj atıkları Malkara belediyesi tarafından düzenli olarak toplanmaktadır.

Çevre yönetim birimi bulunmakta olup, 1 OSB personeli ve 1 çevre mühendisi danışmanlığı hizmeti ile sağlanmaktadır. Çevre yönetim birimi 2 personelden oluşmakta olup, çevre mühendisidir. Çevre laboratuvarı bulunmakta olup, akredite değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020f).

İmar bilgileri

Malkara OSB imar planı onay tarihi 05.01.2017'dir. Sanayi alanı 666.181,62m²'dir. İdari ve sosyal tesis alanı 34.742,42m², dini tesis alanı 3.382m²'dir. Sağlık tesisi 5.400 m², arıtma tesisi alanı 21.125 m², yeşil alanlar 5.726m²'dir. yol ve otopark alanı 92.776,59m², spor alanı 5.074m², ağaçlandırılacak alan 5.726 m², sağlık koruma bandı 212.294,64 m²'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020f).

3.9 Marmara Ereğlisi Organize Sanayi Bölgesi

Marmara Ereğlisi Organize Sanayi Bölgesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 19.03.2020 tarih ve 37419779-453.01/59 sayılı yazısı ile ıslah şartlarını yerine getirerek OSB tüzel kişiliği kazanmıştır. Yerleşim olarak Marmara Ereğlisi-Çorlu arası Seymen Yolu üzerinde Ekşielma Mevkii ve Sultanköy Mahallesi içerisinde Organize Sanayi Bölgesi; İstanbul merkezi yerleşim alanlarına 45 dakika, İpsala sınır kapısına 2 Saat, Kapıkule sınır kapısına da 2 buçuk saat mesafede olup, Avrupa'ya ve İstanbul'a yakın mesafededir. Asyaport konteyner limanına 40 dakika, Marmara Ereğlisi Martaş Limanı'na 10 dk. Botaş Marmara Ereğlisi LNG İşletme tesisine 10 dk. Çorlu Havalimanına 30 dk. mesafesi vardır (Marmara Ereğlisi OSB, 2021).

Tablo 3.15:Marmara Ereğlisi OSB Parsel Bilgileri

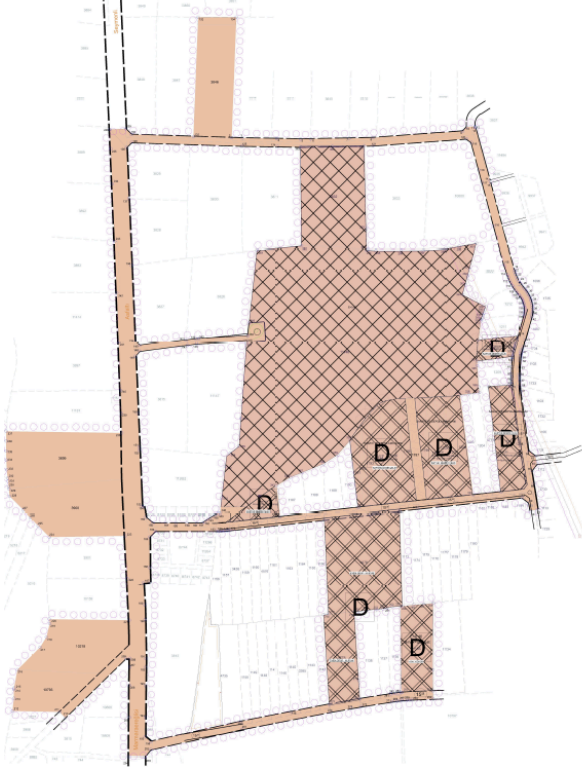
OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
MARMARAEREĞLİSİ ISLAH OSB	İŞLETME	KARMA	70,14	26	26	0	10	0	16

Kaynak:OSBÜK, Nisan 2021.

Marmara Ereğlisi OSB, OSBÜK Nisan 2021 Envanterine göre 70,14 ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 26, tahsis edilen sanayi parseli 26, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 0, üretimdeki sanayi parsel sayısı 10, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 0, diğer sanayi parseli sayısı 0'dir. Üretimdeki sanayi parsel sayısı

ve toplam parsel sayısına bakıldığında %38,4 üretimdeki doluluk oranına sahiptir. Marmara Ereğlisi yerleşim planı Şekil 3.20’de yer almaktadır.

Şekil 3.20:Marmara Ereğlisi Yerleşim Planı

Kaynak: Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, 2020a.

Ekonomik çalışmalar

Marmara Ereğlisi OSB’den 01.04.2021 tarihinde Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan bilgilere göre, (Marmara Ereğlisi OSB, 2021a) Marmara Ereğlisi OSB toplam alan büyüklüğü 72,94ha, Toplam istihdam miktarı 1280 ve doluluk oranı %60’tır (Tekirdağ Valiliği, 2021a).

Altyapı bilgileri

Marmara Ereğlisi OSB’de su dağıtım şebekesi inşaatı, yağmur suyu inşaatı, yangın suyu inşaatı, kanalizasyon inşaatı, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi,

telekomünikasyon inşaatı, yol alt ve üst yapı inşaatı bulunmamaktadır. OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi yapılmamıştır. OSB'de telefon santrali, OSB içerisinde üretim santrali mevcut değildir. Her parselde istenilen sayıda tel/ data verilememektedir (Tekirdağ Valiliği, 2021a).

Enerji altyapı bilgileri

Marmara Ereğlisi OSB dağıtım lisansı almamıştır. OSB elektriği TREDAS ve TREPAS'tan temin etmektedir. Enerji yönetim birimi bulunmamaktadır. OSB'nin doğalgaz şebekesi bulunmamaktadır. Doğalgaz ÇORDAS tarafından temin edilmektedir. Doğalgaz şebekesi OSB tarafından işletilmemektedir. Su deposu bulunmamaktadır. Su dağıtımını OSB tarafından işletilmemektedir (Tekirdağ Valiliği, 2021a).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası bulunmamaktadır. OSB'nin İtfaiye teşkilatı mevcut değildir. En yakın itfaiye merkezine uzaklığı 5 km'dir. ATM, çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Tır parkı, faal spor tesisi, banka şubeleri, evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri, kantar ve bakım onarım ekipleri bulunmamaktadır. Konferans salonu, cami, restoran bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2021a).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

Marmara Ereğlisi OSB içerisinde AR-GE merkezi, akredite laboratuvarı, TEKNOKENT ve AR-GE laboratuvarı mevcut değildir. Bölgede mesleki ve teknik eğitim kurumu bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2021a).

Çevre yönetim bilgileri

Merkezi atıksu arıtma tesisi mevcut değildir. Sanayi tesislerinin kendine ait ön atıksu arıtma tesisi mevcuttur. Kullanma suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB'de sıfır atık projesi çalışmaları sürmektedir. Geri kazanım tesisi ve evsel atık yönetimi ve proses atık yönetimi bulunmamaktadır. Tehlikeli atık yönetimi ve ambalaj atığı yönetimi mevcut değildir. Çevre yönetim birimi bulunmakta olup, çevre danışmanlık firmasından hizmet alımı gerçekleştirilmektedir (Tekirdağ Valiliği, 2021a).

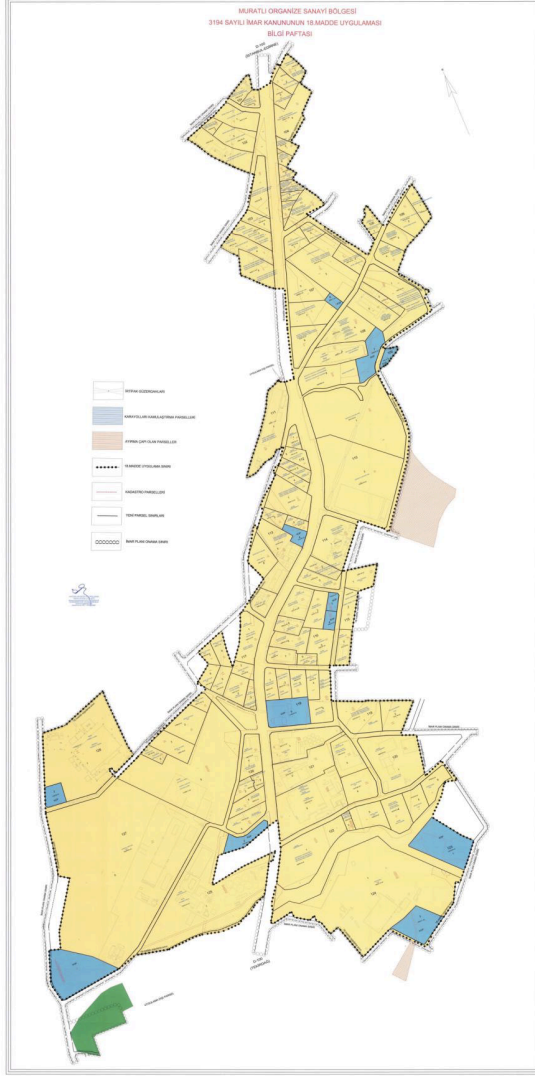
İmar bilgileri

Marmara Ereğlisi OSB imar planı Sanayi ve Teknoloji bakanlığında onay aşamasındadır (Tekirdağ Valiliği, 2021a).

3.10 Muratlı Organize Sanayi Bölgesi

Muratlı OSB, Muratlı ilçesinden karıştıran istikametine Tekirdağ Edirne Karayolunun her iki tarafında kalmaktadır. Muratlı OSB, Çorlu havalimanına 45 km, otoyola 17 km, Tekirdağ limanına 23 km, TCDD Muratlı istasyonuna 3 km mesafededir. Tekirdağ Limanına Karayolu ve demiryolu bağlantısı bulunmaktadır (Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.194). Muratlı OSB uydu görüntüsü Şekil 3.21'de yer almaktadır.

Şekil 3.22:Muratlı OSB Yerleşim Planı

Kaynak:Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.196.

Ekonomik çalışmalar

Muratlı OSB'den 19.10.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan bilgilere göre, (Muratlı OSB, 2020) Muratlı OSB toplam alan büyüklüğü 334 ha., Toplam istihdam miktarı 2.028 ve doluluk oranı %44'tür. 2019 İSO araştırmasında ilk 500'de 2 firma ve 2019 İSO araştırmasında ikinci 500'de 1 firma bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020g).

Altyapı bilgileri

Muratlı OSB'nin Kanalizasyon inşaatının %99'u tamamlanmıştır. Su dağıtım şebekesi inşaatı, yağmur suyu inşaatı, yangın suyu inşaatı, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi, telekomünikasyon inşaatı, yol alt ve üst yapı inşaatı bulunmamaktadır. OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi yapılmamıştır. OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi yapılmamıştır (Tekirdağ Valiliği, 2020g).

Enerji altyapı bilgileri

Muratlı OSB dağıtım lisansı almamıştır. OSB elektriği dağıtım şirketinden temin etmektedir. Enerji yönetim birimi bulunmamaktadır. OSB'nin doğalgaz şebekesi bulunmamaktadır. Doğalgaz GAZDAŞ tarafından firmalara temin etmektedir. Muratlı OSB'de su TESKİ yeraltı su kuyusundan temin edilmektedir. Su deposu bulunmamaktadır. Su dağıtımını OSB tarafından işletilmemektedir. Klorlama tesisi bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020g).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası bulunmamaktadır. OSB'nin İtfaiye teşkilatı mevcut değildir. En yakın itfaiye merkezine uzaklığı 1 km'dir. ATM, çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. OSB'ye ait hidrant sistemi bulunmaktadır. OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri, OSB giriş çıkışlarında güvenlik kontrolü ve 5188 sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatı bulunmamaktadır. Tır parkı, faal spor tesisi, banka şubeleri, evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri, kantar ve bakım onarım ekipleri bulunmamaktadır. Konferans salonu, cami, restoran bulunmamaktadır.

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

Muratlı OSB içerisinde AR-GE merkezi, AR-GE laboratuvarı, akredite laboratuvarı, bölgede TEKNOKENT mevcut değildir. İnternet altyapısı mevcut olup, eğitime başlayan mesleki ve teknik eğitim kurumu bulunmamaktadır. OSB'de hâlihazırda mesleki ve teknik eğitim okul/kurumu kurulmasına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Çevre yönetim bilgileri

Ortak atıksu arıtma tesisi mevcut olup, Ortak atıksu arıtma tesisi kapasitesi 25.000 m³/gün 'dür. Deşarj izin belgesi mevcut olup, Deşarj mesafesi 100m'dir. Deşarj Kurudere/Çorlu deresine yapılmaktadır. Sanayi tesislerinin kendine ait ön atıksu arıtma tesisi mevcuttur. Merkezi atıksu arıtma tesisi ile atıksu önlemleri alınmaktadır. Kullanma suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB'de sıfır atık projesi mevcuttur. Geri kazanım tesisi ve Evsel atık yönetimi ve Proses atık yönetimi bulunmamaktadır. Tehlikeli atık yönetimi ve Ambalaj atığı yönetimi mevcut değildir. Çevre yönetim birimi bulunmakta olup, kendi personelinden sağlamaktadır. 2 Çevre Mühendisi personeli bulunmaktadır. Çevre laboratuvarı bulunmakta olup, akredite değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020g).

İmar bilgileri

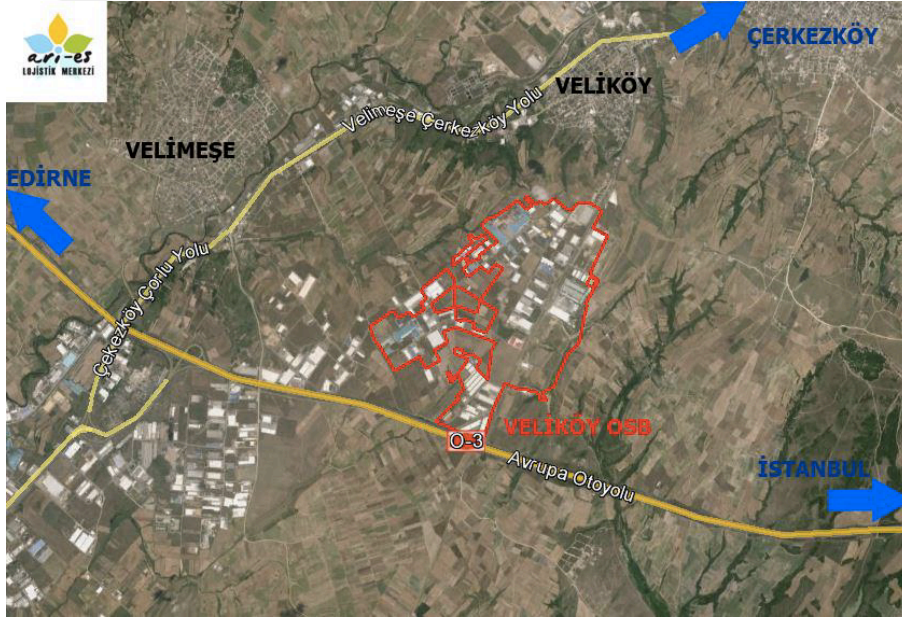
Muratlı OSB imar planı onay tarihi 20.04.2020'dir. Sanayi alanı 249,73ha dır. Hizmet ve destek alanı 2,49ha, İdari ve sosyal tesis alanı 5,29ha, Arıtma tesisi alanı 3,85 ha, Yeşil alanlar 12,56ha'dir. Akaryakıt istasyonu mevcut olup, Yol ve otopark alanı 35,64ha'dır (Tekirdağ Valiliği, 2020g).

3.11 Veliköy Organize Sanayi Bölgesi

Ekonomik çalışmalar

Veliköy OSB'den 16.10.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan bilgilere göre, (Veliköy OSB, 2020) Veliköy OSB toplam alan büyüklüğü 390,7 ha, Toplam istihdam miktarı 5.519 ve doluluk oranı %55-60'tır. 2019 İSO araştırmasında ilk ve ikinci 500'de firma bulunmamaktadır. Veliköy OSB uydu görüntüsü Şekil 3.23'te yer almaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020h).

Şekil 3.23:Veliköy OSB Uydu Görüntüsü

Kaynak:Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.234/533.

Tablo 3.17:Veliköy OSB Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	KURULUŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
VELİKÖY OSB	İŞLETME	KARMA	2012	390,7	186	135	51	104	17	14

Kaynak: OSBÜK, 2021.

Veliköy OSB, Tablo 3.17’de yer alan OSBÜK Nisan 2021 Envanterine göre 390,7ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 186, tahsis edilen sanayi parseli 135, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 51, üretimdeki sanayi parsel sayısı 104, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 17, diğer sanayi parseli sayısı 14’tür. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %55,9 üretimdeki doluluk oranına sahiptir. Veliköy OSB yerleşim planı Şekil 3.24’te yer almaktadır.

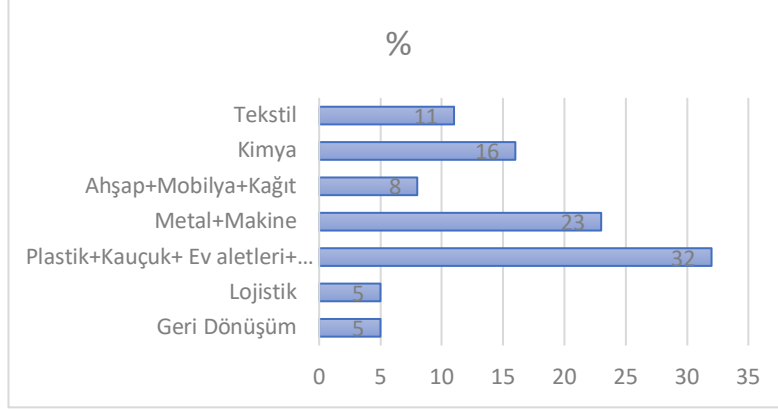
Şekil 3.24:Veliköy OSB Yerleşim Planı

Kaynak:ÇTSO, 2018, s.11/17.

Veliköy OSB sektörel dağılımı Şekil 3.25’te gösterilmektedir. Veliköy OSB’de Plastik+Kauçuk+Ev aletleri Veliköy OSB Parsel Bilgileri %32’lik payla ilk sırada yer alırken, %23 Metal+Makine, %16 Kimya, %11 Tekstil sektörleri yer almaktadır.

Şekil 3.25:Veliköy OSB Sektörel dağılım (%)

Kaynak:ÇTSO, 2018, s.11/17.

Altyapı bilgileri

Veliköy OSB'nin kanalizasyon inşaatının %100'ü tamamlanmıştır. Su dağıtım şebekesi inşaatı, yağmur suyu inşaatı, yangın suyu inşaatı, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi, telekomünikasyon inşaatı bulunmamaktadır. OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi özel bir firma tarafından yapılmaktadır. OSB'de telefon santrali ve OSB içerisinde üretim santrali mevcut değildir. 15 m genişlikteki yolun uzunluğu 9.325m., 22 m. genişlikteki yolun uzunluğu 12.865m, 35m. genişlikteki yolun uzunluğu 485m, 38m. genişlikteki yolun uzunluğu 620, 47 m. genişlikteki yolun uzunluğu 1.127m. ve 67 m. genişlikteki yolun uzunluğu 3.200 metredir. Toplam yol uzunluğu ise 27.622 metredir (Tekirdağ Valiliği, 2020h).

Enerji altyapı bilgileri

Veliköy OSB dağıtım lisansı almamıştır. OSB elektriği TREDAS'tan temin etmektedir. Enerji yönetim birimi bulunmaktadır. OSB'nin doğalgaz şebekesi bulunmamaktadır. Doğalgaz GAZDAS tarafından temin edilmektedir. Doğalgaz şebekesi OSB tarafından işletilmemektedir. Veliköy OSB'de su yeraltından temin edilmektedir. Su deposu bulunmamaktadır. Su dağıtımını OSB tarafından işletilmemektedir. Klorlama tesisi bulunmamaktadır.

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası bulunmamaktadır. OSB'nin İtfaiye teşkilatı mevcut değildir. Atm, çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait hidrant sistemi, OSB'ye ait ambulans, bulunmamaktadır. 5188 sayılı yasaya göre özel güvenlik teşkilatı, OSB giriş çıkışlarında güvenlik kontrolü ve OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti özel firma tarafından verilmektedir. Tır parkı, kantar, faal spor tesisi, banka şubeleri, Konferans salonu, evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri, karla mücadele, kantar ve bakım onarım ekipleri bulunmamaktadır. Kooperatife ait mescit ve kooperatifin içinde restoran bulunmamaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020h).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

Veliköy OSB içerisinde AR-GE merkezi, AR-GE laboratuvarı, akredite laboratuvarı, bölgede TEKNOKENT mevcut değildir. İnternet altyapısı tamamlanmıştır.

Çevre yönetim bilgileri

Merkezi atıksu arıtma tesisi inşaat aşamasında olup, Atıksu arıtma işlemi, firmaların münferit arıtma tesislerinde ya da fosseptikte biriktirip arıtma tesisine atıksularını döktürmektedir. Deşarj izin belgesi bulunmamaktadır. Kullanma suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB'de sıfır atık projesi mevcuttur. Geri kazanım tesisi, Evsel atık yönetimi, Proses atık yönetimi, Tehlikeli atık yönetimi ve Ambalaj atığı yönetimi mevcut değildir. Çevre yönetim birimi bulunmakta olup, 1 Çevre Mühendisi personeli bulunmaktadır. Çevre laboratuvarı mevcut değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020h).

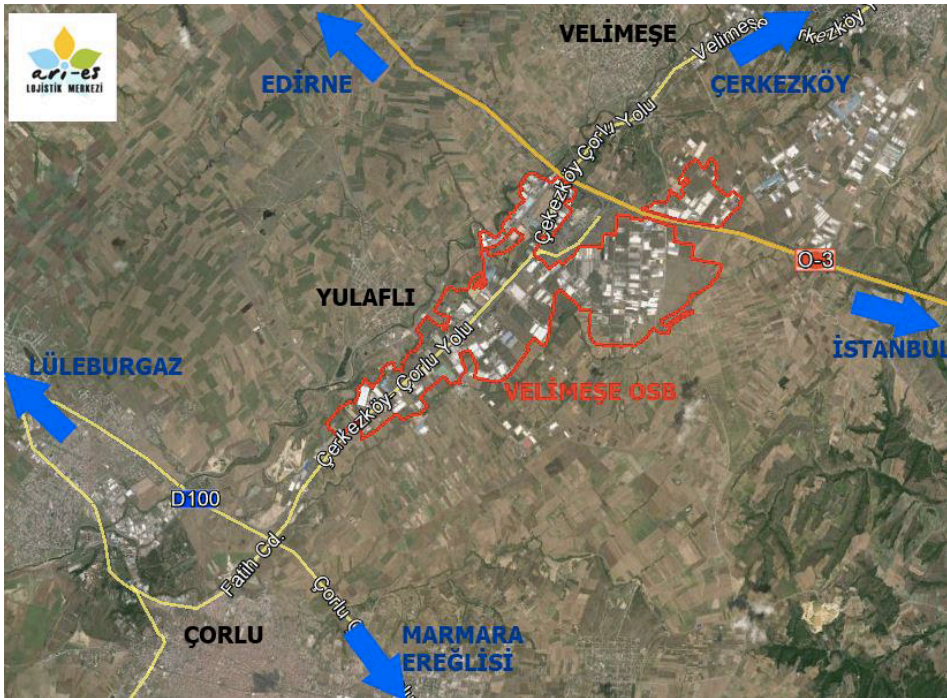
İmar bilgileri

Veliköy OSB imar planı onay tarihi 08.04.2016'dır. Sanayi alanı 268,60 ha'dır. Hizmet ve destek alanı 13,8 ha, idari ve sosyal tesis alanı 5,5 ha, teknik altyapı alanı 6,3 ha, yeşil alanlar 19,2 ha'dır. Akaryakıt istasyonu 0,8 ha, yol ve otopark alanı 76,5 ha'dır (Tekirdağ Valiliği, 2020h).

3.12 Velimeşe Organize Sanayi Bölgesi

Çorlu ilçesinde yer alan Velimeşe OSB; 11.10.2013 ve 279 sicil no ile kurulan Velimeşe OSB, farklı sektörlerin üretim yaptığı bir karma OSB'dir. (Velimeşe OSB, 2020) Havalimanına 25km, tren garına 2 km, Karayoluna 1 km, Limana 47 km uzaklıkta yer almaktadır (Çorlu TSO, 2020). Velimeşe OSB uydu görüntüsü Şekil 3.26'da yer almaktadır.

Şekil 3.26: Velimeşe OSB Uydu Görüntüsü

Kaynak: Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, 2016 s.231/533.

Tablo 3.18:Velimeşe OSB Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
VELİMEŞE OSB	İŞLETME	KARMA	1020,28	453	224	229	205	19	0

Kaynak: OSBÜK, 2021.

Velimeşe OSB, Tablo 3.18’de yer alan OSBÜK Nisan 2021 Envanterine göre 1020,28ha toplam alana sahiptir, Tekirdağ ilinde yer alan 13 OSB arasından en büyük 2. OSB’dir Toplam parsel sayısı 453, tahsis edilen sanayi parseli 224, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 229, üretimdeki sanayi parsel sayısı 205, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 19, diğer sanayi parseli sayısı 0’dır. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %45,25 üretimdeki doluluk oranına sahiptir. Velimeşe OSB yerleşim planı Şekil 3.27’de yer almaktadır.

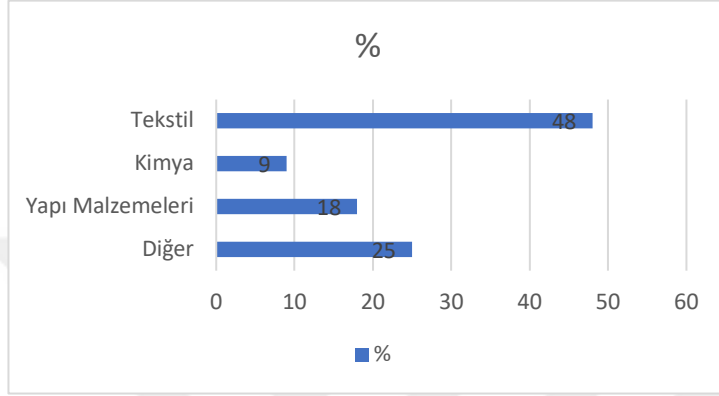
Şekil 3.27:Velimeşe OSB Yerleşim Planı

Kaynak: Velimeşe OSB, 2020a.

Veliköy OSB’de bulunan firmaların sektör dağılımı %48 Tekstil, %18 Yapı Malzemeleri, %9 Kimya ve %25 diğer sektörler Şekil 3.28’de yer almaktadır.

Şekil 3.28:Veliköy OSB Firmaların Sektörel Dağılımı (%)

Kaynak: ÇTSO, 2020.

Ekonomik çalışmalar

Velimeşe OSB’den 17.11.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan bilgilere göre, (Velimeşe OSB, 2020b) Velimeşe OSB toplam alan büyüklüğü 1040 ha, Toplam istihdam miktarı 22.700 ve doluluk oranı %42’dir. 2019 İSO araştırmasında ilk 500’de 3 firma bulunmaktadır.

Altyapı bilgileri

Velimeşe OSB’nin kanalizasyon inşaatı, su dağıtım şebekesi inşaatı, yağmur suyu inşaatı, yangın suyu inşaatı, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi, telekomünikasyon inşaatı bulunmamaktadır. OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi yapılmamıştır. OSB’de telefon santrali ve OSB içerisinde üretim santrali mevcut değildir. Ana caddeler ve sokaklar stabilize edilmiştir. 10m genişlikteki yolun uzunluğu 27.416m, 12m. genişlikteki yolun uzunluğu 6.210m, 15m. genişlikteki yolun uzunluğu 23.006m, 20m. genişlikteki yolun uzunluğu 27.416m., 22m. genişlikteki

yolun uzunluğu 440m, 25m. genişlikteki yolun uzunluğu 920m. ve 35m. genişlikteki yolun uzunluğu 920 metredir. Toplam yol uzunluğu ise 71.601 metredir.

Enerji altyapı bilgileri

Velimeşe OSB dağıtım lisansı almamıştır. Enerji yönetim birimi, OSB'nin doğalgaz şebekesi mevcut değildir. Doğalgaz şebekesi OSB tarafından işletilmemektedir. Velimeşe OSB’de su firmalarca münferit yeraltı suyu ve taşıma ile temin edilmektedir. Su dağıtımı OSB tarafından işletilmemekte olup, su deposu ve klorlama tesisi mevcut değildir.

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası bulunmamaktadır. OSB’nin İtfaiye teşkilatı mevcut olmayıp, en yakın itfaiye merkezine uzaklığı 15km’dir. Atm mevcut olup, çarşı merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait hidrant sistemi, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. 5188 Sayılı Yasaya Göre Özel Güvenlik Teşkilatı, OSB Giriş Çıkışlarında Güvenlik Kontrolü ve OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti vermemektedir. Tır parkı, kantar, faal spor tesisi, evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri, restoran, karla mücadele ve bakım onarım ekipleri mevcut değildir. Banka şubeleri, konferans salonu, cami bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020ı).

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

Velimeşe OSB içerisinde AR-GE merkezi, akredite laboratuvarı, bölgede TEKNOKENT, AR-GE laboratuvarı, internet fiber altyapı mevcut değildir.

Çevre yönetim bilgileri

Merkezi atıksu arıtma tesisi mevcut olmayıp, atıksu arıtma işlemi münferit arıtma tesislerinde yapılmaktadır. Deşarj izin belgesi bulunmamaktadır. Sanayi tesislerinin kendine ait ön atıksu arıtma tesisi mevcut değildir. Atıksu için arıtma önlemi alınmaktadır. Kullanma suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB'de sıfır atık projesi mevcuttur. Geri kazanım tesisi, Evsel atık yönetimi, Proses atık yönetimi, Tehlikeli atık yönetimi ve Ambalaj atığı yönetimi mevcut değildir. Çevre yönetim birimi bulunmakta olup, 2 Çevre Mühendisi personeli bulunmaktadır. Çevre laboratuvarı mevcut değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020ı).

İmar bilgileri

Velimeşe OSB imar planı onay tarihi 07.06.2016'dır. Sanayi alanı 7.717.820m² 'dir. Hizmet ve destek alanı 265.767m², idari ve sosyal tesis alanı 300.868 m², dini tesis alanı 1.667 m² teknik altyapı alanı 224.567 m², arıtma Tesisi alanı 182.588 m² yeşil alanlar 360.757 m², akaryakıt istasyonu 31.620 m², yol ve otopark alanı 1.309.713 m²'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020ı).

3.13 Yalıboyu Organize Sanayi Bölgesi

Yalıboyu Organize sanayi bölgesi 25.09.2013 tarihinde 93 sicil numarası ile bilim sanayi ve teknoloji bakanlığı tarafından tescil edilerek Yalıboyu ıslah Organize sanayi bölgesi olarak kurulmuştur. Islah şartlarının yerine getirilmesi ile 11.07.2014 tarihinde unvandaki ıslah ibaresi kaldırılarak Yalıboyu Organize sanayi bölgesi olarak faaliyetlerine devam etmektedir (Yalıboyu OSB, 2021).

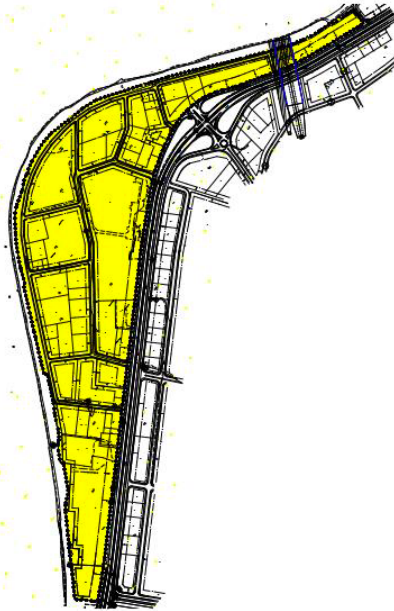
Tablo 3.19:Yalıboyu OSB Parsel Bilgileri

OSB ÜNVANI	ÜRETİM TİPİ	FİİLİ DURUM	KURULUŞ YILI	OSB ALANI (Ha)	TOPLAM SANAYİ PARSEL	TAHSİS EDİLEN SANAYİ PARSELİ	TAHSİS EDİLECEK SANAYİ PARSELİ SAYISI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	İNŞAAT AŞAMASINDAKİ SANAYİ PARSELİ SAYISI	DİĞER SANAYİ PARSELLERİ
YALIBOYU OSB	İŞLETME	KARMA	2013	37,94	38	29	9	17	6	6

Kaynak: OSBÜK, 2021

Yalıboyu OSB, Tablo 3.19’da yer alan OSBÜK Nisan 2021 Envanterine göre 37,94ha toplam alana sahiptir, Toplam parsel sayısı 38, tahsis edilen sanayi parseli 29, tahsis edilecek sanayi parseli sayısı 9, üretimdeki sanayi parsel sayısı 17, inşaat aşamasındaki sanayi parseli sayısı 6, diğer sanayi parseli sayısı 6’tür. Üretimdeki sanayi parsel sayısı ve toplam parsel sayısına bakıldığında %44,7 üretimdeki doluluk oranına sahiptir. Yalıbolu OSB yerleşim planı Şekil 3.29’da yer almaktadır.

Şekil 3.29:Yalıboyu OSB Yerleşim Planı

Kaynak: ÇTSO, 2018,s.12/17.

Ekonomik çalışmalar

Yalıboyu OSB'den 29.12.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan bilgilere göre, (Yalıboyu OSB, 2020) Yalıboyu OSB toplam alan büyüklüğü 37,94 ha., Toplam istihdam miktarı 1664 ve doluluk oranı %76'dır. 2019 İSO araştırmasında ilk 500'de 1 firma bulunmaktadır (Tekirdağ Valiliği, 2020j).

Altyapı bilgileri

Yalıboyu OSB'nin kanalizasyon inşaatı, yağmur suyu İnşaat'ının %100'ü tamamlanmıştır. Su dağıtım şebekesi inşaatı, yangın suyu inşaatı, sıcak su üretim tesisi, buhar üretim tesisi, doğalgaz dağıtım şebekesi inşaatı, elektrik şebekesi inşaatı, elektrik üretim tesisi, telekomünikasyon inşaatı bulunmamaktadır. Yol alt ve üst yapı inşaatının %100'ü tamamlanmıştır. OSB tarafından telekomünikasyon alt şebekesi yapılmamıştır. OSB'de telefon santrali ve OSB içerisinde üretim santrali mevcut değildir. Her parselde istenilen sayıda tel / data Telekom tarafından verilmektedir. Ana caddeler ve sokaklar kilitli parke taş ile kaplanmıştır. 10-15m. genişlikteki yolun uzunluğu 3.480m., toplam yol uzunluğu ise 3.480 metredir (Tekirdağ Valiliği, 2020j).

Enerji altyapı bilgileri

Yalıboyu OSB dağıtım lisansı almamıştır. Enerji yönetim birimi, OSB'nin doğalgaz şebekesi mevcut değildir. 2 firma için GAZDAŞ'ın dağıtım şebekesi mevcuttur. Doğalgaz şebekesi OSB tarafından işletilmemektedir. Yalıboyu OSB'de her firma kendi suyunu temin etmektedir. Su dağıtımını OSB tarafından işletilmemekte olup, Su deposu ve klorlama tesisi mevcut değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020j).

Bölge hizmet bilgileri

Bölge hizmet binası bulunmamaktadır. OSB'nin İtfaiye teşkilatı mevcut olmayıp, en yakın itfaiye merkezine uzaklığı 10km'dir. ATM mevcut olup, çarşı

merkezi ve ortak sağlık birimi, kreş, OSB'ye ait hidrant sistemi, OSB'ye ait ambulans bulunmamaktadır. 5188 Sayılı Yasaya Göre zel Güvenlik Teşkilatı, OSB Giriş Çıkışlarında Güvenlik Kontrolü ve OSB dış sınırlarında güvenlik çitleri bulunmamaktadır. Bölge müdürlüğü internet servis sağlayıcılığı hizmeti vermemektedir. Tır parkı, kantar, faal spor tesisi, Banka şubeleri, konferans salonu, evsel atık toplama genel temizlik araç gereç ve ekipleri, restoran, cami, karla mücadele ve bakım onarım ekipleri mevcut değildir.

Bilim ve teknoloji eğitim bilgileri

Yalıboyu OSB içerisinde AR-GE merkezi, akredite laboratuvarı, TEKNOKENT, AR-GE laboratuvarı, internet fiber altyapısı, mesleki ve teknik eğitim kurumu bulunmamaktadır.

evre yönetim bilgileri

Merkezi atıksu arıtma tesisi inşaat aşamasında olup, atıksu arıtma işlemi firmaların varsa kendilerine ait arıtma tesislerinde veya vidanjörle anlaşmalı arıtma tesisine taşıma ile yapılmaktadır. Deşarj izin belgesi bulunmamaktadır. Sanayi tesislerinin kendine ait n atıksu arıtma tesisi mevcut mevcuttur. Kullanma suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB'de sıfır atık projesi mevcuttur. Geri kazanım tesisi, Evsel atık yönetimi, Proses atık yönetimi, Tehlikeli atık yönetimi ve Ambalaj atığı yönetimi mevcut değildir. evre yönetim birimi için danışmanlık hizmeti alınmaktadır. evre laboratuvarı mevcut değildir (Tekirdağ Valiliği, 2020j).

İmar bilgileri

Yalıboyu OSB onay tarihi 11.07.2014, imar planı onay tarihi 10.10.2017'dir. Sanayi alanı 307.783m² 'dir. İdari ve sosyal tesis alanı 5,711 m², Teknik altyapı alanı 6,269 m², Yeşil alanlar 20,738 m², Yol ve otopark alanı 38,923 m²'dir (Tekirdağ Valiliği, 2020j).

4 ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ

Bu bölümde; araştırmaya ait evren ve örneklem, araştırmanın sınırlılıkları ve varsayımları, deney ve kontrol grubu, araştırma modeli, veri toplama araçları, araştırma hipotezleri, araştırma yöntemleri ve verilerin frekans analizi sonuçları yer almaktadır.

Araştırma soruları, literatür araştırması ve sektör bilgilendirmeleri ile yeni oluşturulmuş olup, ölçeklerin geçerliliği analiz edilmiştir. Kullanılan materyal; Tekirdağ ilinde faaliyette bulunan 13 Organize Sanayi Bölgesinin verdiği hizmetlerin, OSB'lerde yer alan işletmeye katkıları ve işletmelerin OSB'den aldığı hizmetleri değerlendirmesi, memnuniyet düzeyini ölçmeye yönelik anket uygulamasıdır.

Türkiye'de planlı ve düzenli sanayileşmeyi sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, bölgesel kalkınmayı gerçekleştirmek, Organize Sanayi Bölgelerinin karşılaştıkları sorunları tespit edip, çözüm önerileri ile kurumsallaşma düzeyini analiz ederek çevreye duyarlı üretim alanlarının oluşturulması araştırmanın kapsamı içerisindedir. Bu nedenle bu çalışmada Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelerin aldıkları hizmetlerin memnuniyet düzeyi ölçek ile analiz edilmiş, verimli üretim alanlara sahip sanayi yaşam alanlarının oluşturulması için işletmelerin ihtiyaçları, talepleri, beklentileri analiz edilerek çözüm önerileri sunulmuştur.

4.1 Araştırmanın Sınırlılıkları ve Varsayımları

Yapılan araştırma, Tekirdağ ilinde bulunan 14 adet Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerde gerçekleştirilmiştir. Tekirdağ ilinde 14 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Ancak, Tekirdağ Organize Sanayi Bölgesi faaliyete geçmediği için çalışma, Tekirdağ ilinde bulunan 13 adet Organize Sanayi Bölgesinde üretim yapan işletmeleri kapsamaktadır.

Araştırmanın varsayımlarında katılımcıların gönüllülük esasıyla cevapladıkları anket sorularına verdikleri cevapların gerçeği yansıttığı, rastgele seçilen örneklemin evreni temsil ettiği, istatistiksel analizlerin ölçek soruları ile hipotezleri ölçmek için yeterli olduğu varsayılmaktadır.

4.2 Araştırmaya Ait Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini oluşturan işletme sayıları Organize Sanayi Bölgesi Üst Kuruluşu'nun Mart 2020 OSB Envanterine göre belirlenmiştir. (OSBÜK, 2020a). OSBÜK Mart envanterine göre; Tekirdağ İl'inde 14 adet OSB bulunmaktadır ve Tekirdağ OSB henüz faaliyete geçmediği için dikkate alınmamaktadır. Araştırmanın Evreni Tekirdağ ilinde yer alan 13 adet Organize Sanayi Bölgesinde üretimdeki sanayi parsel sayıları dikkate alınarak hesaplanmıştır. Çerkezköy OSB'de 300, Çorlu 1 OSB'de 54, Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB'de 83, Ergene 1 OSB'de 56, Ergene 2 OSB'de 111, Hayrabolu OSB'de 30, Kapaklı OSB'de 37, Malkara OSB 27, Marmara Ereğlisi Islah OSB 11, Muratlı OSB 33, Veliköy OSB'de 103, Velimeşe OSB'de 197, Yalıboyu OSB'de 15 işletme üretim yapmakta, Tekirdağ ilinde 13 Organize Sanayi Bölgesinde toplam 1057 işletme faaliyette bulunduğu varsayılmaktadır. Bu araştırmada, örnekleme yöntemlerinden "Basit tesadüfi örnekleme" yöntemi kullanılmıştır.

Tablo 4.1: Tekirdağ ili OSB Örneklem Güven Düzeyi

No	OSB ÜNVANI	ÜRETİMDEKİ SANAYİ PARSEL	Ağırlık	%95 Güven Düzeyi Örneklem
1	ÇERKEZKÖY OSB	300	28,38%	80
2	ÇORLU 1 OSB	54	5,11%	14
3	ÇORLU DERİ İHTİSAS VE KARMA OSB	83	7,85%	22
4	ERGENE-1 OSB	56	5,30%	15
5	ERGENE-2 OSB	111	10,50%	30
6	HAYRABOLU OSB	30	2,84%	8
7	KAPAKLI OSB	37	3,50%	10
8	MALKARA OSB	27	2,55%	7
9	MARMARAEREĞLİSİ İSLAH OSB	11	1,04%	3
10	MURATLI OSB	33	3,12%	9
11	VELİKÖY OSB	103	9,74%	27
12	VELİMEŞE OSB	197	18,64%	53
13	YALIBOYU OSB	15	1,42%	4
	TOPLAM	1057	100,00%	282

Kaynak: OSBÜK, 2020a.

Araştırma evreninin tamamına ulaşılmaya çalışılmış, tam sayım uygulamasına gidilmiş, araştırma evrenini oluşturan işletmelerin yöneticilerine anket formları gönderilerek, doldurmaları talep edilmiştir. Organize Sanayi Bölgelerinde yer alan işletmelerin bazı yöneticileri Covid 19'u nedeniyle anket formlarının yüz yüze doldurulmasında erişim engeli çıkarmıştır. Covid 19 nedeniyle bazı işletmelerin tam zamanlı çalışmaması ya da kapanmış olması nedeniyle tam sayı

gerçekleştirilememiştir. Her işletmeye bir anket uygulanarak yapılan çalışmada 1057 işletme evren için 282 örneklem hacminin yeterli olduğu belirlenmesine rağmen, Covid 19 nedeniyle bazı işletmelerin tam zamanlı çalışmaması ya da kapanmış olması nedeniyle, Toplamda 250 anket uygulanmıştır. Çalışmada uygulanan 250 adet anket yüz yüze, online ve telefonla anket şeklinde uygulanmıştır. Online anket, işletmelerin e-posta adresleri OSB Müdürlükleri sitelerinden ve sanayi veri tabanındaki kapasite raporlarından belirlenerek, 21.05.2020 tarihinden itibaren 1057 işletmeye, her işletmeye bir anket olmak üzere işletmelere uygulanmıştır.

4.3 Araştırma Modeli

Araştırma modeli, Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgesinde yer alan işletmelerin Organize Sanayi Müdürlükleri ile etkileşimde bulunduğu hizmetler belirlenerek memnuniyet derecelerini ortaya koyan bir model olarak oluşturulmuştur. İşletmelerin bulunduğu Organize Sanayi Bölgelerinde tercih etme nedenleri de ayrıca değerlendirilmiştir.

Araştırma modelini oluşturan değişkenler, ‘OSB memnuniyet Ölçeği’, ‘Altyapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri’, ‘OSB’lerin İşletmeye katkısı’, ‘Destekler’, ‘Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri’, ‘Tek Noktadan Ofis Hizmeti’ ve ‘Bölge Hizmet Bilgileri’ olmak üzere altı faktörden oluşmaktadır.

Altyapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri alt ölçeği, teknoloji altyapısı hizmeti, altyapısı tamamlanmış arazi tahsisi hizmetinden, enerji, doğalgaz hizmetinden, altyapı hizmetlerinin bulunması durumu, peyzaj çalışmaları ve çevre düzenlemesi hizmeti, ön arıtma tesisi hizmeti, atıksu arıtma ile ilgili işlemlerin tamamının OSB tarafından takip edilmesi hizmeti, ortak arıtma tesisi bulunma hizmetini kapsamaktadır.

OSB’lerin İşletmeye katkısı alt ölçeği, İşletmeler arasındaki iş birliğine olumlu katkı sağlaması, İşletmenin verimliliği üzerinde olumlu etkisi, İşletmenin marka ve firma güvenilirliğini arttırması, Yeni bir yatırımını yine aynı OSB’ye yapma durumu, Sanayicinin iş yükünü azaltarak işletmenin faaliyet konusuna daha etkin vakit

ayrılmasını kapsamaktadır. Destekler alt ölçeği, Organize Sanayi Bölgelerinin toplumun sanayiye bakışını olumlu yönde etkilemesi, Yeni yatırımcı çekmesi ve yeni kurulan firmalara destek sağlaması, Dış pazarlara açılma ve yeni pazar bulma hizmeti, Yeni iş ve hizmet alanlarının ortaya çıkması, Benzer sektörlerin yarattığı iş birliği fırsatları hizmetini kapsamaktadır. Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri alt ölçeği, Sanayi-üniversite iş birliği, Mesleki ve teknik eğitim hizmeti, Teknoloji geliştirme hizmeti, Lojistik merkez yapılanmasını kapsamaktadır. Tek Noktadan Ofis Hizmeti alt ölçeği, Bürokrasi ile iyi ilişkiler kurmaya katkı sağlaması, Ruhsat ve izin işlemleri, Çevre ve şehircilik il müdürlüğü ile iyi ilişkiler kurulmasını kapsamaktadır. Bölge Hizmet Bilgileri alt ölçeği, Sosyal hizmetler (restoran, spor tesisi, kreş), İtfaiye hizmetleri ve Güvenlik hizmetini kapsamaktadır.

4.4 Araştırmanın Hipotezi

Araştırmanın değişkenleri olan ‘OSB memnuniyet Ölçeği, “Altyapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri”, “OSB’lerin İşletmeye katkısı “, “Destekler”, “Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri”, “Tek Noktadan Ofis Hizmeti” ve “Bölge Hizmet Bilgileri” kategorik değişkenlerle olan ilişkilerini ortaya koyan hipotezler aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 4.2:Araştırma Hipotezleri

Hipotezler	Hipotez İfadeleri
H1	OSB Memnuniyet düzeylerinin işletmenin faaliyette olduğu OSB göre farklılık göstermektedir.
H2	OSB ile işletmelerin etkileşimi işletmenin ithalat yapmasına göre farklılık göstermektedir
H3	OSB ile işletmelerin etkileşimi işletmenin ihracat yapmasına göre farklılık göstermektedir
H4	OSB ile işletmelerin etkileşimi işletmenin hukuki durumuna göre farklılık göstermektedir.
H5	Personel sayısının OSB’den talep edilen hizmetlere göre farklılık göstermektedir.

H6	İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin hukuki durumu arasında bir ilişki vardır.
H7	İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin ortaklık yapısı arasında bir ilişki vardır.
H8	İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin ihracat yapması arasında bir ilişki vardır.
H9	İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmede çalışan kadın sayısı arasında bir ilişki vardır.
H10	İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin tedarikçilerin OSB’de yer alması arasında bir ilişki vardır
H11	Tekirdağ OSB’yi tercih etme nedeni ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasında bir ilişki vardır.
H12	İşletmede teşvikten yararlanan kurumlar ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasında bir ilişki vardır.
H13	İşletmenin yararlandığı teşvik ve kurumlar ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasında bir ilişki vardır.
H14	OSB’den talep edilen hizmetler ile şirketin hukuki yapısı arasında bir ilişki vardır.
H15	OSB’den talep edilen hizmetler ile şirketin ortaklık yapısı arasında bir ilişki vardır.
H16	İşletmede teşvikten yararlanan kurumlar ile şirketin ortaklık yapısı arasında bir ilişki vardır.
H17	İşletmenin yararlandığı teşvik ve destek ile şirketin ortaklık yapısı arasında bir ilişki vardır.
H18	İşletmenin ihracat yapmama sebebi ile işletmede çalışan kadın sayısı arasında bir ilişki vardır.
H19	İşletmenin atıksu bertarafı ile işletmenin ön arıtma yapması arasında bir ilişki vardır.

4.5 Veri toplama Yöntemleri

Veri toplama yöntemi olarak online anket, yüz yüze görüşme ve telefon ile anket yöntemi tercih edilmiştir. Bu araştırmada anket formu 4 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm ‘Genel Bilgiler’, ikinci bölüm ‘Aldığı hizmetin memnuniyet ölçeği’ üçüncü bölüm ‘OSB seçme nedenleri’ ve dördüncü bölüm ‘İşletmenin sürdürülebilirliğini etkileyen faktörlerdir.

Araştırma kapsamında geçerlilik güvenilirlik çalışmasında kullanılan 28 soruluk anket ile ölçülmüştür. Ölçek 5’li likert, ‘Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum ve Kesinlikle Katılıyorum’ şeklinde 1-5 arası puanlama ile toplam puan üzerinden değerlendirilmiştir.

Araştırmada genel bilgiler, OSB seçme nedenleri, İşletmenin sürdürülebilirliğini etkileyen faktörler hipotezin farklı değişkenleri bakımından değerlendirilmiştir. Genel bilgiler bölümde katılımcılara işletmenizin faaliyette olduğu OSB, işletmenizin hukuki durumu, işletmenizin kuruluş yılı, işletmenizin toplam personel sayısı, işletmenizin beyaz ve mavi yakalı personel sayısı, işletmenizde çalışan kadın çalışan sayısı, işletmenizin ortaklık yapısı, işletmenizin faaliyet gösterdiği sektör, işletmenizin OSB’den aldığı hizmetler, işletmenizin OSB’den talep ettiği hizmetler ve İşletmenizin OSB’den iyileştirmesini talep ettiğiniz hizmetler soruları sorulmuştur.

Tekirdağ ili OSB seçme nedenleri soruda 31 madde, katılımcıların uygun buldukları nedenlerden oluşan çoktan çok seçmeli sorudan oluşmaktadır. İşletmenin sürdürülebilirliğini etkileyen faktörlerde işletmenizin teşvik ve desteklerden yararlanması, işletmeniz hangi kurumun teşviklerinden yararlanmış, işletmeniz hangi teşvik ve desteklerden yararlanmış, işletmeniz ithalat ve ihracat yapması, ihracat yapılmıyor ise yapmama nedenleri, işletmenizin sahip olduğu kalite belgeleri, işletmenizden kaynaklanan atıksuyun nasıl bertaraf edildiği, işletmeniz ön arıtma yapması, işletmenizde kullanılan aylık su ve atıksu miktarı, tedarikçilerinizin ve

müşterilerinizin OSB’de yer alması, OSB’de kurulacak meslek okulunda hangi bölümlerin açılmasının talebi, soruları sorulmuştur.

4.6 Analiz Yöntemleri

Bu bölümde, OSB memnuniyeti ölçeğine ait geçerlilik güvenirlik bulguları yer almaktadır.

4.6.1 OSB Memnuniyeti Ölçeğine Ait Geçerlilik Güvenirlik Bulguları

İşletmelerin OSB’lerden aldıkları hizmetten memnun olma düzeylerinin belirlenmesi için 28 sorudan oluşan, beşli Likert yapılı OSB Memnuniyeti ölçeği kullanılmıştır.

OSB memnuniyet ölçeği ‘ne ilişkin madde analizi sonuçları Tablo 4.3’te yer almaktadır. Büyüköztürk (2009) ‘a göre ölçekteki her bir değişken için kendisi dışındaki değişkenlerle olan korelasyonun 0,30’un altında bir değer almaması beklenmektedir.

Tablo 4.3:OSB Memnuniyet Ölçeğindeki Değişkenlere İlişkin İstatistikler

Madde No	Madde Silme Ölçek Ortalaması	Madde Silme Ölçek Varyansı	Madde-Ölçek İlişkisi	Madde Silme Güvenirlik Değeri
1	77,760	626,858	0,675	0,957
2	77,660	622,241	0,703	0,957
3	77,580	622,550	0,696	0,957
4	77,680	619,237	0,740	0,957
5	77,820	625,447	0,642	0,958
6	77,740	623,125	0,693	0,957
7	78,050	626,705	0,759	0,957
8	77,620	628,694	0,638	0,958
9	77,530	625,535	0,676	0,957
10	77,550	630,409	0,637	0,958
11	77,640	626,360	0,651	0,957
12	77,700	627,939	0,612	0,958
13	77,640	630,744	0,589	0,958
14	77,920	633,532	0,709	0,957
15	77,970	633,192	0,570	0,958
16	78,020	634,064	0,681	0,957
17	78,020	631,823	0,661	0,957
18	78,020	635,839	0,692	0,957
19	77,920	637,364	0,632	0,958
20	77,930	636,364	0,646	0,957
21	77,920	636,872	0,637	0,958
22	77,970	631,878	0,669	0,957

23	77,970	629,356	0,665	0,957
24	77,950	631,484	0,690	0,957
25	77,810	631,061	0,603	0,958
26	78,030	632,509	0,692	0,957
27	77,920	635,725	0,641	0,958
28	77,870	631,951	0,668	0,957
Cronbach's Alpha = 0,959				

Tablo 4.3'e bakıldığında, ölçekteki değişkenlerin çıkarılmasına gerek olmadığına, ölçekteki her bir maddenin diğer değişkenlerle olan ilişki değerinin 0,30'un altında olmadığı tespit edildiğinden dolayı karar verilmiştir. Cronbach's Alpha güvenirlik analizi, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek için yapılmış olup, ölçeğin güvenirlik düzeyinin oldukça yüksek olduğu anlaşılmaktadır. (C.Alpha = 0,959). Ölçek toplam korelasyonu değerleri ve OSB memnuniyeti ölçeğinin maddeleri ile Tablo 4.4'te yer almaktadır.

Tablo 4.4:OSB Memnuniyet Ölçeği'nin Maddeleri ile Ölçek Toplam Korelasyonu Değerleri

Madde No	r	p	Madde No	r	p
1	0,704	0,000**	15	0,606	0,000**
2	0,731	0,000**	16	0,705	0,000**
3	0,725	0,000**	17	0,689	0,000**
4	0,766	0,000**	18	0,714	0,000**
5	0,676	0,000**	19	0,659	0,000**
6	0,722	0,000**	20	0,673	0,000**
7	0,779	0,000**	21	0,664	0,000**
8	0,670	0,000**	22	0,696	0,000**
9	0,706	0,000**	23	0,694	0,000**
10	0,668	0,000**	24	0,715	0,000**
11	0,683	0,000**	25	0,637	0,000**
12	0,648	0,000**	26	0,716	0,000**
13	0,625	0,000**	27	0,668	0,000**
14	0,731	0,000**	28	0,695	0,000**

**p<0.01

Maddelerin ölçme gücünün yeterli seviyede olduğunu, madde-toplam ilişki değerinin tüm maddeler için 0,30'un üzerinde olmasından anlaşılmaktadır. Tablo 4.4'e göre, ölçekten elde edilen toplam puan ve ölçek maddeleri arasındaki ilişkilerin 0,606-0,779 arasında değişiklik gösterdiği ve istatistiki açıdan ilişkilerin anlamlı olduğu

belirlenmiştir ($p < 0.01$). Buna göre değişkenlerin birbirleri ile tutarlı olduğu anlaşılmaktadır.

Açıklayıcı faktör analizi öncelikle geçerlilik için yapılmıştır. Tablo 4.5 yer alan KMO, Bartlett Küresellik testleri, açıklayıcı faktör analizinin ön koşulları olan değişkenler arasındaki ilişkinin varlığı ve veri yapısının faktör analizi yapılabilmesi için yeterliliğine karar vermek için incelenmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2014).

Tablo 4.5: OSB Memnuniyet Ölçeği 'ne Ait KMO ve Bartlett Analizi Sonucu

KMO		0,935
	Ki-kare Değeri (χ^2)	7964,133
Bartlett	Serbestlik Derecesi (df)	378
	Anlamlılık Değeri (p)	0,000

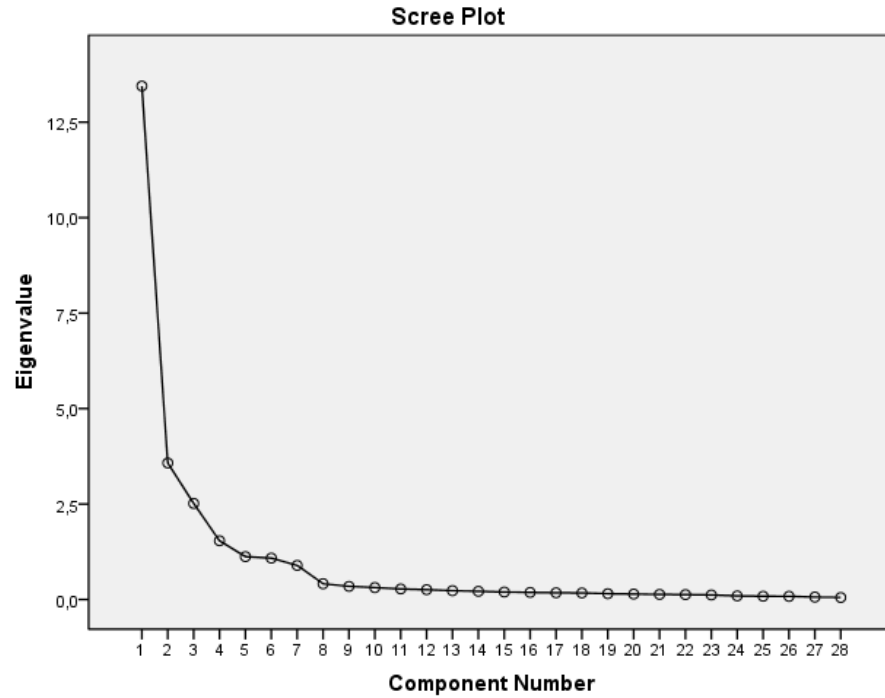
Tablo 4. 5'te Bartlett küresellik testi istatistiksel olarak %99 güven düzeyinde anlamlı ($p < 0.01$) ve KMO değerinin ,60'tan büyük olduğundan yapılan araştırma sonucu elde edilen örneklem sayısının faktör analizine uygunluğunun yeterli olduğu anlaşılmıştır. Veriler incelendiğinde, verilerin istatistiki açıdan çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini göstermektedir (Kan ve Akbaş, 2005). Tablo 4.6'da Ölçeğe ait açıklayıcı faktör analizi sonucu yer almaktadır.

Tablo 4.6: OSB Memnuniyet Ölçeğinin Öz Değerleri ve Açıkladıkları Varyans Düzeyleri

Faktörler	Başlangıç Öz değerleri			Döndürme Sonrası Yüklerin Kareler Toplamı		
	Toplam	Varyans%	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif %
1	13,45	48,03	48,03	5,49	19,61	19,61
2	3,58	12,77	60,80	5,41	19,32	38,93
3	2,52	8,98	69,78	4,19	14,96	53,88
4	1,54	5,49	75,27	3,48	12,43	66,31
5	1,12	4,01	79,28	2,85	10,17	76,48
6	1,08	3,87	83,15	1,87	6,67	83,15

Tablo 4.6 incelendiğinde OSB memnuniyeti ölçeğinin öz değerleri 1'in üzerinde altı faktörlü bir yapıda oluştuğu belirlenmiştir. Ölçeğin altı faktörlü yapıda olması sebebiyle temel bileşenler analizlerinden varimax dik döndürme tekniği uygulanmamıştır. Ölçeğin birinci faktörü tek başına ölçeğin %19,61'ini, ikinci faktör tek başına %19,32'sini açıkladığı, üçüncü faktörün tek başına ölçeğin %14,96'sını açıkladığı, dördüncü faktörün tek başına ölçeğin %12,43'ünü açıkladığı, beşinci faktörün tek başına ölçeğin %10,17'sini açıkladığı ve altıncı faktörün tek başına ölçeğin %6,67'sini açıkladığı belirlenmiştir. Bu altı faktörün tamamı ise ölçeğin %83,15'ini açıkladığı belirlenmiştir. Açıklanan varyansın değerinin %40-%60 arasında olması yeterli görülmektedir (Scherer vd.,1988). Çizgi yamaç (Screeplot test grafiği) grafiği, faktör yapısına daha doğru karar verebilmek amacıyla incelenmiştir. OSB memnuniyet ölçeğine ait çizgi yamaç grafiği Şekil 4.1'de yer almaktadır.

Şekil 4.1: OSB Memnuniyet Ölçeği 'ne Ait Yamaç Grafiği

OSB memnuniyet ölçeğine ait çizgi yamaç grafiği incelendiğinde kırılmanın altıncı boyuttan sonra meydana geldiğini bu sebeple altıncı boyuttan sonra eğimin diğer faktörler için durağanlaştığı anlaşılmaktadır.

Yapılan değerlendirmeler doğrultusunda Tablo 4.7’de OSB Memnuniyeti ölçeği maddelerine ait faktör yük değerleri yer almaktadır.

Tablo 4.7:OSB Memnuniyet Ölçeği Maddelerine Ait Faktör Yük Değerleri

Maddeler	Faktörler						Güvenirlilik
	1	2	3	4	5	6	
6.Teknoloji altyapı hizmetinden memnunum.	0,675						
4. Altyapısı tamamlanmış arazi tahsisi hizmetinden memnunum.	0,682						
3. Enerji, doğalgaz hizmetinden memnunum.	0,715						
2. Altyapı hizmetlerinin bulunması durumundan memnunum.	0,735						
9. Peyzaj çalışmalarını ve çevre düzenlemesi hizmetinden memnunum.	0,813						0,951
11. Ön arıtma tesisi hizmetinden memnunum.	0,823						
8. Atıksu arıtma ile ilgili işlemlerin tamamının OSB tarafından takip edilmesi hizmetinden memnunum.	0,837						
1. Ortak arıtma tesisi bulunma hizmetinden memnunum.	0,888						
20. İşletmeler arasındaki iş birliğine olumlu katkı sağlamaktadır		0,868					
19. İşletmenin verimliliği üzerinde olumlu etkisi vardır.		0,874					
21. İşletmenin marka ve firma güvenilirliğini arttırmaktadır.		0,877					0,964
27. Yeni bir yatırımımı yine aynı OSB’ye yaparım.		0,879					
18. Sanayicinin iş yükünü azaltarak işletmenin faaliyet konusuna daha etkin vakit ayrılmasından memnunum.		0,890					
23. Organize Sanayi Bölgelerinin toplumun sanayiye bakışını olumlu yönde etkilemektedir.			0,742				
28. Yeni yatırımcı çekmesi ve yeni kurulan firmalara destek sağlamasından memnunum.			0,765				
17. Dış pazarlara açılma ve yeni pazar bulma hizmetinden memnunum.			0,776				0,926
22. Yeni iş ve hizmet alanlarının ortaya çıkmasını sağlamaktadır.			0,778				
7. Benzer sektörlerin yarattığı iş birliği fırsatları hizmetinden memnunum.			0,819				
16. Sanayi-üniversite iş birliğinden memnunum.				0,762			
24. Mesleki ve teknik eğitim hizmetinden memnunum.				0,772			0,946
14. Teknoloji geliştirme hizmetinden memnunum.				0,777			
26. Lojistik merkez yapılanmasından memnunum.				0,779			
12 Bürokrasi ile iyi ilişkiler kurmama katkı sağlamasından memnunum.					0,801		
10. Ruhsat ve izin işlemlerinden memnunum.					0,811		0,941
13.Çevre ve şehircilik il müdürlüğü ile iyi ilişkiler kurulmasından memnunum.					0,833		
15. Sosyal hizmetlerden (restoran, spor tesisi, kreş) memnunum.						0,615	
5. İtfaiye hizmetlerinden memnunum.						0,578	0,919
25. Güvenlik hizmetinden memnunum.						0,562	

Ölçekten bir maddenin kalmasına karar vermek amacıyla faktör yükünün 0,45'in üstünde değer olması ve maddelerin binişik olmaması için faktör yük değerleri arasındaki farkın en az 0,10 olması ölçütü kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2009). Faktör yük değerlerinin 0,562-0,890 arasında değiştiği belirlenmiştir. Tablo 5'e göre, ölçekteki faktör 1, faktör 2'ye, faktör 3'e, faktör 4'e, faktör 5'e ve faktör 6'ya sırası ile "Altyapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri", "OSB'lerin İşletmeye katkısı", "Destekler", "Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri", "Tek Noktadan Ofis Hizmeti" ve "Bölge Hizmet Bilgileri" isimleri verilmesi uygun görülmüştür. Faktörlerin sırası ile güvenirlik düzeylerinin, 0.951, 0.964, 0.926, 0.946, 0.941 ve 0.919 olduğu ve bu değerlerin yeterince yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.8:OSB Memnuniyet Maddelerin ayırt ediciliğinin %27'lik alt ve üst gruplara göre test edilmesi

Madde No	t	p
Madde 1	-16,38	0,000**
Madde 2	-20,23	0,000**
Madde 3	-21,10	0,000**
Madde 4	-23,37	0,000**
Madde 5	-14,79	0,000**
Madde 6	-19,30	0,000**
Madde 7	-17,33	0,000**
Madde 8	-13,88	0,000**
Madde 9	-16,92	0,000**
Madde 10	-12,59	0,000**
Madde 11	-14,35	0,000**
Madde 12	-13,95	0,000**
Madde 13	-11,52	0,000**
Madde 14	-12,12	0,000**
Madde 15	-11,36	0,000**
Madde 16	-12,22	0,000**
Madde 17	-13,32	0,000**
Madde 18	-12,41	0,000**
Madde 19	-11,78	0,000**
Madde 20	-12,23	0,000**
Madde 21	-12,11	0,000**
Madde 22	-15,85	0,000**
Madde 23	-14,46	0,000**
Madde 24	-13,77	0,000**
Madde 25	-11,67	0,000**
Madde 26	-12,82	0,000**
Madde 27	-11,28	0,000**
Madde 28	-15,11	0,000**

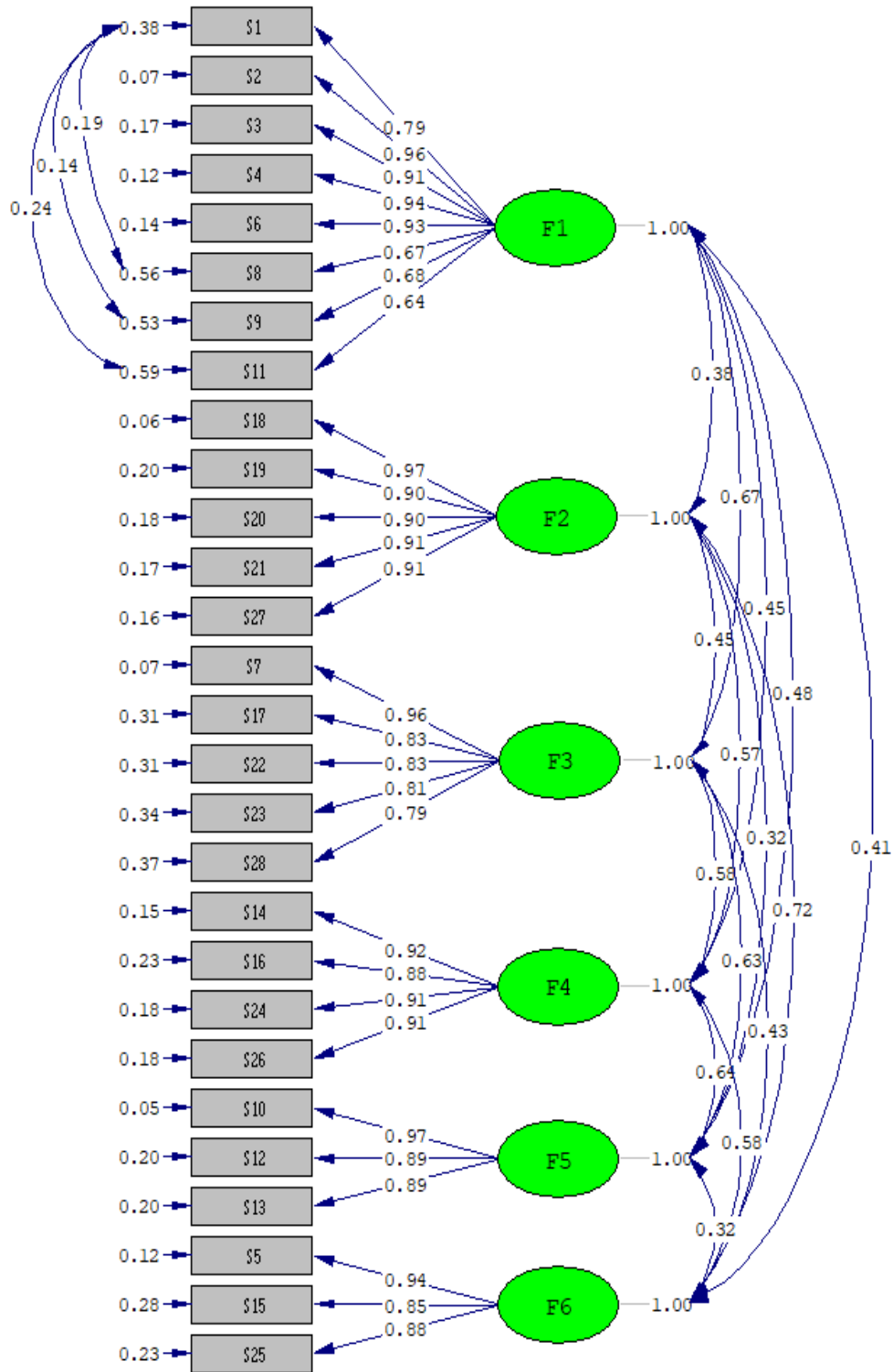
**p<0.01

Katılımcıların, OSB memnuniyet maddelerin ayırt ediciliğinin %27'lik alt ve üst gruplarının belirlenmesi amacıyla kaynak güvenilirliği düzeylerinin küçükten büyüğe sıralanmıştır. Sıralanan örgütsel bağlılık düzeylerinin %27'lik kısmına gelen en düşük ilk 68 ve en yüksek ilk 68 kişinin değeri incelenmiştir. Maddelerin ayırt ediciliğinin kararının verilmesinde kullanılan %27 alt ve üst değerlerinin tüm maddeler için anlamlı olduğu belirlenmiştir. ($p<0.01$)

4.6.2 OSB Memnuniyeti Ölçeğine Ait DFA Sonuçları

Açıklanan faktör yapısını doğrulamak amacıyla 250 katılımcıya ulaşılmış ve açıklanan faktör yapısının farklı bir örneklem grubunda doğrulanması için bilgisayar programı aracılığıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Şekil 4.2'de ve Tablo 4.9'da DFA analizine ait standardize edilmiş beta kat sayıları yer almaktadır.

Şekil 4.2:OSB Memnuniyet Ölçeğinin DFA Sonucuna Ait Path Diyagramı

Chi-Square=1207.66, df=332, P-value=0.00000, RMSEA=0.079

OSB Memnuniyet ölçeğine ait DFA sonuçlarında, öncelikle uyum kriterlerinin talep edilen seviyede çıkması sebebiyle maddeler arasında modifikasyon yapılmasına gerek duyulmamıştır. Tablo 4.9’da ölçeğin faktör yüklerine ait istatistiki veriler yer almaktadır.

Tablo 4.9. Ölçeğe Ait Standardize Edilmiş Beta Katsayıları, R², Hata ve T Değerleri

Faktör	Madde No	Standardize edilmiş Faktör Yükü	R ²	Hata	t
F1 (Altyapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri)	S1	0,79	0,62	0,38	14,84**
	S2	0,96	0,93	0,07	20,80**
	S3	0,91	0,83	0,17	18,78**
	S4	0,94	0,88	0,12	19,83**
	S6	0,93	0,86	0,14	19,46**
	S8	0,67	0,44	0,56	11,86**
	S9	0,68	0,47	0,53	12,23**
	S11	0,64	0,41	0,59	11,24**
F2 (OSB’lerin İşletmeye Katkısı)	S18	0,97	0,94	0,06	21,00**
	S19	0,90	0,80	0,20	18,23**
	S20	0,90	0,82	0,18	18,50**
	S21	0,91	0,83	0,17	18,86**
	S27	0,91	0,84	0,16	18,88**
F3(Destekler)	S7	0,96	0,93	0,07	20,63**
	S17	0,83	0,69	0,31	15,96**
	S22	0,83	0,69	0,31	16,08**
	S23	0,81	0,66	0,34	15,51**
	S28	0,79	0,63	0,37	14,94**
F4 (Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri)	S14	0,92	0,85	0,15	19,07**
	S16	0,88	0,77	0,23	17,44**
	S24	0,91	0,82	0,18	18,46**
F5 (Tek Noktadan Ofis Hizmeti)	S26	0,91	0,82	0,18	18,55**
	S10	0,97	0,95	0,05	20,90**
	S12	0,89	0,80	0,20	17,89**
F6 (Bölge Hizmet Bilgileri)	S13	0,89	0,80	0,20	18,03**
	S5	0,94	0,88	0,12	19,44**
	S15	0,85	0,72	0,28	16,51**
	S25	0,88	0,77	0,23	17,37**

**p<0.01

Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğe ait maddelerin faktör yüklerinin 0,64–0,97 arasında olduğu ve bu değerlerin kabul edilebilir değerler olduğu anlaşılmaktadır. Maddeler ile örtük değişkenler arasındaki ilişkilerin istatistiksel anlamlılık düzeyinin ifadesi olan t değerleri ise p<,01 düzeyinde anlamlı bulunmuş ve bütün değerlerin 2,58’den büyük olduğu görülmektedir.

DFA modelinin kabul edilme durumuna karar verebilmek amacıyla uyum kriterlerine bakılmalıdır. Tablo 4.10’da Schermelleh-Engel ve MoOSBrugger göre kabul edilebilir ve mükemmel uyum kriterleri sınırlılıkları yer almaktadır.

Tablo 4.10:Araştırma Kapsamında İncelenen Uyum Kriterleri Sınırlılıkları

Uyum Kriterleri	Mükemmel Uyum	Kabul Edilebilir Uyum
χ^2/sd	≤ 3	≤ 5
RMSEA	$0 < RMSEA < 0.05$	$0.05 \leq RMSEA \leq 0.10$
RMR	$0 \leq RMR < 0.05$	$0.05 \leq RMR \leq 0.10$
SRMR	$0 \leq SRMR < 0.05$	$0.05 \leq SRMR \leq 0.10$
NFI	$0.95 \leq NFI \leq 1$	$0.90 \leq NFI \leq 0.95$
NNFI	$0.95 \leq NNFI \leq 1$	$0.90 \leq NNFI \leq 0.95$
CFI	$0.95 \leq CFI \leq 1$	$0.90 \leq CFI \leq 0.95$
GFI	$0.95 \leq GFI \leq 1$	$0.90 \leq GFI \leq 0.95$
AGFI	$0.90 \leq AGFI \leq 1$	$0.85 \leq AGFI \leq 0.90$

Katılımcıların OSB memnuniyet ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen uyum indeksi kriterleri bulguları Tablo 4.11’de yer almaktadır.

Tablo 4.11:Katılımcıların OSB Memnuniyet Ölçeği Uyum Kriterleri Bulguları

X ² /df	p	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	NNFI	NFI	RMR	SRMR
3,637	0,000	0,079	0,97	0,91	0,88	0,96	0,95	0,034	0,023

Tablo 4.11’de yer alan doğrulayıcı faktör analizi sonucu elde edilen katılımcıların OSB memnuniyet uyum kriterleri değerlerine göre, RMSEA değerinin ise 0,079 ile kabul edilebilir uyum düzeyinde, en önemli uyum değeri olan X² değerinin df değerine olan oranının 3,637 ile kabul edilebilir uyum düzeyinde olduğu görülmektedir.

GFI değerinin 0,91 ile kabul edilebilir uyumda, AGFI değerinin 0,88 ile kabul edilebilir uyumda, CFI değerinin 0,97 ile mükemmel uyumda, NFI değerinin 0,95 ile mükemmel uyumda, RMR değerinin 0,034 ile mükemmel uyumda, NNFI değerinin 0,96 ile mükemmel uyumda ve SRMR değerinin 0,023 ile mükemmel uyumda olduğu görülmektedir. Analiz sonuçları incelendiğinde, açıklanan faktör yapısının doğrulandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.12: Geliştirilen Ölçeğin Boyutlarına Ait Güvenilirlik, AVE ve CR Değerleri

Faktörler	Cronbach's Alpha	AVE	CR
Altyapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri	0,951	0,68	0,94
OSB'lerin İşletmeye Katkısı	0,964	0,84	0,96
Destekler	0,926	0,72	0,92
Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri	0,946	0,82	0,94
Tek Noktadan Ofis Hizmeti	0,941	0,84	0,94
Bölge Hizmet Bilgileri	0,919	0,79	0,92

Birleşik güvenilirlik (CR) değerlerine ve ortalama açıklanan varyans (AVE) değerine bakılarak ölçüm modelinin güvenilirliği sınanmıştır. Tablo 4.12 incelendiğinde, AVE değeri 0.50 eşik değerinin üzerinde ve CR değeri eşik değer olan 0.70 değerinin üzerinde belirlendiğinden ölçüm modelinin güvenilirliği ve yakınsama geçerliliğinin sağlandığı anlaşılmaktadır. Ana çalışma sonucunda ölçeğin tüm boyutlarının ve genel güvenilirlik düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. (Cronbach's alpha > 0.70)

5 BULGULAR ve YORUM

Sahaya dayalı anket uygulamasından elde edilen bilgi ve bulgular bu bölümde yorumlanarak verilmektedir.

5.1 Araştırmanın Frekans Sonuçları

Tablo 5.1: İşletmenin Faaliyette Bulunduğu OSB'ye Göre Dağılımları

İşletmenin Faaliyette Bulunduğu OSB	Sayı	Yüzde(%)
Çerkezköy OSB	70	28,0
Çorlu Deri OSB	20	8,0
Çorlu 1 OSB	13	5,2
Veliköy OSB	24	9,6
Velimeşe OSB	47	18,8
Muratlı OSB	8	3,2
Ergene 1 OSB	13	5,2
Marmara Ereğlisi	3	1,2
Malkara OSB	6	2,4
Ergene 2 OSB	26	10,4
Kapaklı OSB	9	3,6
Yalıboyu OSB	4	1,6
Hayrabolu OSB	7	2,8
Toplam	250	100,0

İşletmenin faaliyette bulunduğu OSB'ye göre dağılımları Tablo 5.1 incelendiğinde; %28,0'ının Çerkezköy, %8,0'ının Çorlu deri, %5,2'sinin Çorlu 1, %9,6'sının Veliköy, %18,8'inin Velimeşe, %3,2'sinin Muratlı, %5,2'sinin Ergene 1, %1,2'sinin Marmara Ereğlisi, %2,4'ünün Malkara, %10,4'ünün Ergene 2, %3,6'sının Kapaklı, %1,6'sının Yalıboyu, %2,8'inin Hayrabolu OSB olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.2: İşletmenin Hukuki Boyutuna Göre Dağılımları

İşletmenin Hukuki Durumu	Sayı	Yüzde(%)
Anonim Şirket	153	61,2
Limited Şirket	81	32,4
Şahıs Şirket	16	6,4
Toplam	250	100,0

İşletmenin hukuki boyutuna göre dağılımları Tablo 5.2 incelendiğinde; %61,2'sinin anonim şirketi, %32,4'ünün Limited şirketi, %6,4'ünün şahıs şirketi olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.3: İşletmenin Yaşına Göre Dağılımları

İşletmenin Yaşı	Sayı	Yüzde (%)
1-15 yıl	84	33,6
16-30 yıl	101	40,4
30 yıl ve üzeri	65	26,0
Toplam	250	100,0

İşletmenin yaşına göre dağılımları Tablo 5.3 incelendiğinde; %33,6'sının 1-15 yıl, %40,4'ünün 16-30 yıl, %26,0'ının 30 yıl ve üzeri olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.4: Çalışan Sayılarına Göre Dağılımları

Çalışan Sayıları	Sayı	Yüzde (%)
1-80 kişi	82	32,8
81-160 kişi	81	32,4
161 kişi ve üzeri	87	34,8
Toplam	250	100,0

Çalışan sayılarına göre dağılımlarını Tablo 5.4 incelendiğinde; %32,8'inin 1-80 kişi, %32,4'ünün 81-160 kişi, %34,8'inin 161 kişi ve üzeri olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.5: Kadın Çalışan Sayılarına Göre Dağılımları

Kadın Çalışan Sayıları	Sayı	Yüzde (%)
1-20 kadın	75	32,9
21-40 kadın	65	28,5
41 kadın ve üzeri	88	38,6
Toplam	228	100,0

Kadın çalışan sayılarına göre dağılımlarını Tablo 5.5 incelendiğinde; %32,9'unun 1-20 kadın, %28,5'inin 21-40 kadın, %38,6'sının 41 kadın ve üzeri çalışanı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.6: İşletmenin Ortak Yapısına Göre Dağılımları

İşletmenin Ortak Yapısı	Sayı	Yüzde (%)
Yerli	154	63,6
Yabancı	27	11,2
Aile Şirketi	54	22,3
Diğer	7	2,9
Toplam	242	100,0

İşletmenin ortak yapısına göre dağılımlarını Tablo 5.6 incelendiğinde; %63,6'sının yerli, %11,2'sinin yabancı, %22,3'ünün aile şirketi ve %2,9'unun diğer yapıya sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.7: OSB'den Alınan Hizmetlere Göre Dağılımları

OSB'den Alınan Hizmetler	Sayı	Yüzde (%)
Altyapı	123	18,0
Enerji	104	15,2
Belgelendirme	99	14,5
İtfaiye	80	11,7
Yol	76	11,1
Ortak Arıtma Tesisi	61	8,9
Güvenlik	32	4,7
Diğer	30	4,4

Firmalar Arası İş Birliği	19	2,8
Mesleki ve Teknik Eğitim	18	2,6
Peyzaj	17	2,5
Sosyal Hizmet	12	1,8
Sağlık Birimi	12	1,8
Teknoloji Geliştirme	2	0,3
Toplam	685	100,0

*Çoklu cevap olduğundan n sayısı farklılık gösterebilir.

OSB'den alınan hizmetlere göre dağılımlarını Tablo 5.7 incelendiğinde; %18,0'ının altyapı, %15,2'sinin enerji, %11,7'sinin itfaiye, %11,1'inin yol, %14,5'inin belgelendirme, %2,5'inin peyzaj %2,8'inin firmalar arası iş birliği, %1,8'inin sosyal hizmet, %1,8'inin sağlık birimi, %0,3'ünün teknoloji geliştirme, %8,9'unun ortak artıma tesisi, %4,7'sinin güvenlik, %2,6'sının mesleki ve teknik eğitim ve %4,4'ünün diğer hizmetleri aldığı belirlenmiştir.

Tablo 5.8: Çalışan Sayısına Ait Betimsel Bulgular

Değişkenler	s.s.	
Toplam Çalışan Sayısı	259,07	654,87
Mavi Yakalı Personel Sayısı	201,72	554,15
Beyaz Yakalı Personel Sayısı	54,45	115,51
Kadın Çalışan Personel Sayısı	71,23	120,49

Çalışan sayısına ait betimsel bulgular Tablo 5.8 incelendiğinde katılımcılar; toplam çalışan sayısı ortalaması (=259,07), mavi yakalı personel sayısı (=201,72), beyaz yakalı personel sayısı (=54,45) ve kadın çalışan personel sayısı (=71,23) olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.9: OSB'den Talep Edilen Hizmetlere Göre Dağılımları

OSB'den Talep Edilen Hizmetler	Sayı	Yüzde (%)
Altyapı	131	9,8
Elektrik	114	8,5
İtfaiye	110	8,2
Yol	96	7,2
Su	83	6,2
Su Tarifelerinde İndirim	58	4,3
Ortak Arıtma Tesisi	55	4,1
Teşvik ve Destekler Arttırılmalı	54	4,0
Sağlık Birimi	54	4,0
Mesleki Eğitimin Arttırılması	54	4,0
Sosyal Hizmetler	50	3,7
Belgelendirme	47	3,5
Meslek Lisesi Kalifiye İşçi	46	3,4
Enerji Tarifelerinde İndirim	40	3,0
Peyzaj	33	2,5
Sosyal Hizmet	32	2,4
Ölçüm	30	2,2
Bedelsiz Arsa Tahsisi	30	2,2
Güvenlik	30	2,2
Kreş	18	1,3
Antrepo Binası Olmalı	14	1,0
Tanıtım Etkinlikleri Arttırılması	8	0,6
Lojistik Merkez Bağlantısı Kırılması	40	3,0
Demir Yolu Bağlantısı Kurulması	18	1,3
Teknoloji Geliştirme Merkezi	28	2,1
Yeni Pazar Geliştirme	24	1,8
Teknoloji Geliştirme Merkezleri	28	2,1
Diğer	16	1,2
Toplam	1341	100,0

*Çoklu cevap olduğundan n sayısı farklılık gösterebilir.

OSB'den talep edilen hizmetlere göre dağılımları Tablo 5.9 incelendiğinde; %8,2'sinin itfaiye, %9,8'inin altyapı, %8,5'inin elektrik, %6,2'sinin su, %2,5'inin peyzaj, %7,2'sinin yol, %1,3'ünün kreş, %2,2'sinin ölçüm, %2,4'ünün sosyal hizmetler, %4,0'ının teşvik ve destek artışı, %2,2'sinin bedelsiz arsa tahsisi, %4,3'ünün su tarifelerinde indirim, %3,0'ının enerji tarifelerinde indirim, %3,7'sinin sosyal hizmetler (restoran), %1,0'ının antrepo binası olması, %0,6'sının tanıtım etkinliklerinin artırılması, %4,0'ının sağlık birimi, %3,5'inin sağlık birimi, %3,5'inin belgelendirme, %3,4'ünün meslek lisesi kalifiye işçi, %4,1'inin ortak artıma tesisi, %2,2'sinin güvenlik, %4,0'ının mesleki eğitimin artırılması, %3,0'ının lojistik merkez bağlantısı kırılması, %1,3'ünün lojistik merkez bağlantısı kırılması, %1,3'ünün demir yolu bağlantısı kurulması, %2,1'inin teknoloji geliştirme merkezi, %1,8'inin yeni Pazar geliştirme, %2,1'inin teknoloji geliştirme merkezleri ve %1,2'sinin diğer hizmetler olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.10: Tekirdağ İli OSB'yi Tercih Etme Sebebine Göre Dağılımları

Tekirdağ İli OSB'yi Tercih Etme Sebebi	Sayı	Yüzde(%)
Avrupa ülkelerine yakın olması	143	10,08
Tedarikçiye yakın olması	101	7,12
Müşteriye yakın olması	93	6,55
Limana yakın olması	100	7,05
İstanbul'a yakın olması	172	12,12
Altyapı hizmetleri	60	4,23
Sanayi üniversite iş birliği	21	1,48
Mesleki ve teknik eğitim hizmetleri	17	1,20
Lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı	68	4,79
Bölgede yaşam alanları	40	2,82
Marka güvenilirliğinin artması	24	1,69
Ulaştırma maliyetlerinin düşük olması	31	2,18
OSB'de demiryolu hattının bulunması	40	2,82
Kesintisiz ve ucuz enerji	22	1,55
Denetim hizmeti	18	1,27
Nitelikli iş gücü temini- kolay iş gücü	39	2,75
Ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması	74	5,21

İşletmeler arasındaki iş birliğine olumlu katkı sağlaması	22	1,55
Resmi prosedürlerde kolaylık sağlanması	38	2,68
Bürokrasi ile iyi ilişkilerin sağlanması	28	1,97
Yeni yatırımcı çekmesi ve yeni kurulan firmalara destek sağlanması	24	1,69
Teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı	46	3,24
Uluslararası pazarlara açılmaya destek sağlaması	16	1,13
Sosyal hizmetlerin (restoran, spor, kreş) iyi olması	14	0,99
İşletme maliyetlerinin düşürmesi	18	1,27
OSB'lerde benzer sektörlerin(kümeleme) bir arada bulunması	32	2,26
Teknoloji geliştirme merkezi bulunması	12	0,85
Güvenlik hizmeti bulunması	36	2,54
İtfaiye hizmeti bulunması	32	2,26
Meslek liselerinin kalifiye işçi nitelikli eleman yetiştirmesi	21	1,48
Arsa fiyatlarının uygun olması nedeniyle tercih ederim	17	1,20
Toplam	1341	100,0

*Çoklu cevap olduğundan n sayısı farklılık gösterebilir.

Tekirdağ ili OSB'yi tercih etme sebebine göre dağılımları Tablo 5.10 incelendiğinde; %10,08'inin Avrupa ülkelerine yakın olması, %7,12'sinin tedarikçiye yakın olması, %6,55'inin müşteriye yakın olması, %7,05'inin limana yakın olması, %12,12'sinin İstanbul'a yakın olması, %4,23'ünün altyapı hizmetleri, %1,48'inin sanayi üniversite iş birliği, %1,20'sinin, % mesleki ve teknik eğitim hizmetleri, %4,79'unun lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, %2,82'sinin bölgede yaşam alanları, %1,69'unun marka güvenilirliğinin artması, %2,18'inin ulaştırma maliyetlerinin düşük olması, %2,82'sinin OSB'de demiryolu hattının bulunması, %1,55'inin kesintisiz ve ucuz enerji, %1,27'inin denetim hizmeti, %2,75'inin nitelikli iş gücü temini- kolay iş gücü, %5,21'inin ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, %1,55'inin işletmeler arasındaki iş birliğine olumlu katkı sağlaması, %2,68'inin resmi prosedürlerde kolaylık sağlanması, %1,97'sinin bürokrasi ile iyi ilişkilerin sağlanması, %1,69'unun yeni yatırımcı çekmesi ve yeni kurulan firmalara destek sağlanması, %3,24'ünün teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı, %1,13'ünün uluslararası pazarlara açılmaya destek sağlaması, %0,99'unun sosyal hizmetlerin(restoran, spor, kreş) iyi olması, %1,27'sinin işletme maliyetlerinin

düşürmesi, %2,26'sının OSB'lerde benzer sektörlerin(kümeleme) bir arada bulunması, %0,85'inin teknoloji geliştirme merkezi bulunması, %2,54'ünün güvenlik hizmeti bulunması, %2,26'sının itfaiye hizmeti bulunması, %1,48'inin meslek liselerinin kalifiye işçi nitelikli eleman yetiştirmesi ve %1,20'sinin arsa fiyatlarının uygun olması nedeniyle tercih ederim.

Tablo 5.11: İşletmenin Teşvik Priminden Yararlanmasına Göre Dağılımları

İşletmenin Teşvik Priminden Yararlanmasına	Sayı	Yüzde(%)
Evet	141	59,2
Hayır	97	40,8
Toplam	236	100,0

İşletmenin teşvik priminden yararlanmasına göre dağılımları Tablo 5.11 incelendiğinde; %59,2'sinin işletmenin teşvik priminden yararlandığı, %40,8'inin yararlanmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5.12: İşletmede Teşvikten Yararlanılan Kurumlara Göre Dağılımları

İşletmede Teşvikten Yararlanılan Kurumlar	Sayı	Yüzde (%)
TÜBİTAK	35	5,1
KOSGEB	51	7,5
İŞKUR	117	17,1
Sanayi Teknoloji Bakanlığı	93	13,6
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	28	4,1
Hazine ve Maliye Bakanlığı	38	5,6
Ticaret Bakanlığı	73	10,7
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	8	1,2
Kalkınma Ajansı	25	3,7
Kredi Garanti Fonu (KGF)	62	9,1
Türk Eximbank	88	12,9
Teşvik ve Desteklerden Yararlanmadım	66	9,6
Toplam	684	100,0

*Çoklu cevap olduğundan n sayısı farklılık gösterebilir.

İşletmede teşvikten yararlanan kurumlara göre dağılımları Tablo 5.12 incelendiğinde; %5,1'inin TÜBİTAK, %7,5'inin KOSGEB, %17,1'inin İŞKUR, %17,1'inin sanayi ve teknoloji bakanlığı, %13,6'sının enerji ve tabii kaynaklar bakanlığı, %4,1'inin hazine ve maliye bakanlığı, %5,6'sının ticaret bakanlığı, %10,7'sinin ulaştırma ve alt yapı bakanlığı, %1,2'sinin kalkınma ajansı, 3,7'sinin kredi garanti fonu, %12,9' Türk Eximbank iken %9,6'sının teşvik ve desteklerden yararlanmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5.13: İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Desteğe Göre Dağılımları

İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Destek	Sayı	Yüzde (%)
Teşvik ve desteklerden yararlanmadım	98	10,5
Vergi indirimi	87	9,3
Sigorta primi desteği	86	9,2
Sigorta primi işveren hissesi desteği	81	8,7
Fuarlara katılım desteği	81	8,7
İstihdam teşviki desteği	75	8,0
KDV istisnası	64	6,8
KDV iadesi	56	6,0
Gelir vergisi stopajı desteği	47	5,0
Kredi ve kredi faiz desteği	38	4,1
Gümrük vergisi muafiyeti	38	4,1
AR-GE desteği	34	3,6
Enerji verimliliği desteği	30	3,2
Ruhsat ve izin harçları muafiyeti	28	3,0
TRT payı istisnası	23	2,5
Damga vergisi istisnası	20	2,1
Emlak vergisi muafiyeti	13	1,4
Yapı denetim kuruluşlarına %75 indirim desteği	11	1,2
Harç istisnası	10	1,1
İndirimli arsa tahsisi	8	0,9
Kümelenme destek programı	8	0,9
Toplam	936	00,0

*Çoklu cevap olduğundan n sayısı farklılık gösterebilir.

İşletmenin yararlandığı teşvik ve desteğe göre dağılımları Tablo 5.13 incelendiğinde; %10,5'inin teşvik ve desteklerden yararlanmadığı, %4,1'inin kredi ve kredi faiz desteği, %1,4'ünün emlak vergisi muafiyeti, %6,8'inin KDV istisnası, %2,1'inin damga vergisi istisnası, %2,5'inin TRT payı istisnası, %1,1'inin harç istisnası, %1,2'sinin yapı denetim kuruluşlarına %75 indirim desteği, %0,9'unun indirimli arsa tahsisi, %6,0'ının KDV iadesi, %4,1'inin gümrük vergisi muafiyeti, %9,3'ünün vergi indirimi, %5,0'ının gelir vergisi stopajı desteği, %8,7'sinin sigorta primi işveren hissesi desteği, %9,2'sinin sigorta prim desteği, %3,6'sının AR-GE desteği, %3,2'sinin enerji verimlilik desteği, %8,0'ının istihdam teşviki desteği, %3,0'ının ruhsat ve izin harçları muafiyeti, %0,9'unun kümelenme destek programı, %8,7'sinin fuarlara katılım desteğinden yararlandığı belirlenmiştir.

Tablo 5.14: İşletmenin İthalat Yapmasına Göre Dağılımları

İşletmenin İthalat Yapması	Sayı	Yüzde (%)
Evet	177	72,5
Hayır	67	27,5
Toplam	244	100,0

İşletmenin ithalat yapmasına göre dağılımları Tablo 5.14 incelendiğinde; %72,5'inin ithalat yaptığı, %27,5'inin ithalat yapmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5.15: İşletmenin İhracat Yapmasına Göre Dağılımları

İşletmenin İhracat Yapması	Sayı	Yüzde (%)
Evet	189	78,1
Hayır	53	21,9
Toplam	242	100,0

İşletmenin ihracat yapmasına göre dağılımları Tablo 5.15 incelendiğinde; %78,1'inin ihracat yaptığı, %21,9'unun ihracat yapmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5.16: OSB’de kurulacak meslek okulunda açılmasını talep edilen bölümler

OSB’de kurulacak meslek okulunda açılmasını talep ettiğiniz bölümler	n	%
Makine	63	25,0
Elektrik	42	16,7
Tekstil	31	12,5
Mekatronik	31	12,5
Elektronik	23	9,2
Diğer	19	7,5
Açılmasını istediğim bölüm yoktur.	10	4,2
Otomotiv	10	4,2
Grafik Tasarım	10	4,2
Kimya	10	4,2
Toplam	250	100,0

İşletmenin OSB’de kurulacak meslek okulunda açılması talep edilen bölümlerin dağılımları incelendiğinde % 25 makine, %16,7 elektrik, % 12,5 tekstil, %12,5 mekatronik, % 9,2 elektronik, % 7,5 Diğer , (diğer: makine ressamlığı, metal işleme, talaşlı imalat, bilgisayar, yazılım, kalıp imalatı, seramik bölümü, ilaç teknolojileri, mobilya, torna tesviye, metal tasarım, kaynak, cam sanayi, lojistik, dış ticaret, insan kaynakları yönetimi, üç boyutlu-modelleme ve animasyon, kalite kontrol, matbaacılık), % 4,2 açılmasını istediğim bölüm olmadığını, %4,2 otomotiv, %4,2 grafik tasarımı ve %4,2 kimya bölümlerinin açılmasını talep ettiği belirlenmiştir.

Tablo 5.17: Sahip Olunan Kalite Belgelerine Göre Dağılımları

Sahip Olunan Kalite Belgeleri	Sayı	Yüzde (%)
ISO 9001	183	38,3
ISO 14001	95	19,9
ISO 18001	67	14,0
ISO 22000	19	4,0
ISO 27001	31	6,5
CE	45	9,4
Toplam	478	100,0

Sahip olunan kalite belgelerine göre dağılımlarını incelendiğinde; %38,3'ünün ISO 9001, %19,9'unun ISO 14001, %14,0'ının ISO 18001, %4,0'ının ISO 22000, %6,5'inin ISO 27001 ve %9,4'ünün CE olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.18: İşletmenin Atıksuyu Bertaraf Etmesine Göre Dağılımları

İşletmenin Atıksu Bertarafı	Sayı	Yüzde (%)
Endüstriyel atıksu yok	101	45,1
Ortak arıtma tesisiyle	74	33,0
Müstakil arıtma tesisiyle	40	17,9
Dereye drenajla	2	0,9
Diğer	7	3,1
Toplam	224	100,0

İşletmenin atıksuyu bertaraf etmesine göre dağılımlarını incelendiğinde; %45,1'inin endüstriyel atıksuyu olmadığı, %33,0'ının ortak arıtma tesisiyle, %17,9'unun müstakil arıtma tesisiyle, %0,9'unun dereye drenajla, %3,1'inin diğer yöntemlerle bertaraf ettiği belirlenmiştir.

Tablo 5.19: İşletmenin Ön Arıtma Yapmasına Göre Dağılımları

İşletmenin Ön Arıtma Yapması	Sayı	Yüzde (%)
Evet	78	34,2
Hayır	150	65,8
Toplam	228	100,0

İşletmenin ön arıtma yapmasına göre dağılımlarını incelendiğinde; %34,2'sinin ön arıtma yaptığı, %65,8'inin ön arıtma yapmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5.20: Katılımcıların Tedarikçilerinin OSB’de Yer Almasına Göre Dağılımları

Tedarikçilerin OSB’de Yer Alması	Sayı	Yüzde (%)
Evet	103	42,2
Hayır	141	57,8
Toplam	244	100,0

Katılımcıların tedarikçilerinin OSB’de yer almasına göre dağılımlarını incelendiğinde; %42,2’sinin tedarikçilerinin OSB’de yer aldığı, %57,8’inin yer almadığı belirlenmiştir.

Tablo 5.21: Katılımcıların Müşterilerinin OSB’de Yer Almasına Göre Dağılımları

Müşterilerin OSB’de Yer Alması	Sayı	Yüzde (%)
Evet	108	44,3
Hayır	136	55,7
Toplam	244	100,0

Katılımcıların müşterilerinin OSB’de yer almasına göre dağılımlarını incelendiğinde; %44,3’ünün müşterilerinin OSB’de yer aldığı, %55,7’sinin yer almadığı belirlenmiştir.

Tablo 5.22: OSB'den iyileştirilmesini talep edilen hizmetler

OSB’den iyileştirmesini talep ettiğiniz hizmetler nelerdir yazınız?	n	%
İyileştirmesini talep ettiğim hizmet yoktur.	40	16,1
Altyapı	29	11,6
Meslek Lisesi Kalifiye İşçi	36	14,3
Ortak Arıtma Tesisi	22	8,9
Enerji ve Su Tarifelerinde indirim	38	15,2
Yol	33	13,4
Sosyal Hizmetler	11	4,8
Teşvik ve Destekler Arttırılmalı	9	3,6
Sanayi-Üniversite İş birliği	4	1,8
Aidat ücretlerinin Düşürülmesi	7	2,7
Diğer	20	8,0
Toplam	250	100,0

Katılımcıların OSB'den iyileştirilmesini talep edilen hizmetlerin dağılımı incelendiğinde; %16,1'i iyileştirilmesini talep ettiğim hizmet yoktur, %15,2'si enerji ve su tarifelerinde indirim, %14,3'ü meslek lisesinde kalifiye işçi, %13,4'ü yol, %11,6 altyapı, %8,9'u ortak arıtma tesisi, %3,6'sı teşvik ve desteklerin arttırılması, %2,7'si aidat ücretlerinin düşürülmesi, %4,8'i sosyal hizmetler, %1,8'i sanayi-üniversite iş birliği, %8'i diğer belirlenmiştir. Diğer tercih yapan katılımcıların tedarik zinciri faaliyetleri, teknolojik altyapı, çevre kirliliğine önemin artması, OSB'nin giriş ve çıkışına bir düzen getirilmesi, trafik denetimlerinin ve yaptırımlarının uygulanması, çevre düzenlemesi, geri dönüşüm hizmetleri, iş güvenliği iş sağlığı hizmetleri, %92 doluluğa ulaştığı için yeni gelişme alanlarının yaratılması cevapları verilmiştir.

5.2 Organize Sanayi Bölgeleri ile İşletmelerin Etkileşimine Ait Analiz Sonuçları

OSB ile işletmelerin etkileşimine ait, betimsel istatistikleri ve işletmenin genel özelliklerine göre farklılıklarının belirlenmesine ait bulgulara araştırmanın bu bölümünde yer almaktadır.

Tablo 5.23: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine Ait Normallik Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Kolmogrov-Smirnov			Merkezi Eğilim Ölçümleri			
	Statistic	Sd	p	Medyan	Çarpıklık	Basıklık	
Alt Yapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri	0,096	250	0,000	3,06	3,12	-0,206	-1,077
Destekler	0,14	250	0,000	2,73	2,40	0,225	-1,167
Tek Noktada Ofis Hizmeti	0,124	250	0,000	3,08	3,00	-0,181	-1,281
Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri	0,088	250	0,000	2,73	2,75	0,118	-0,737
Bölge Hizmet Bilgileri	0,145	250	0,000	2,84	2,66	0,160	-1,355

OSB'lerin İşletmeye Katkısı	0,102	250	0,000	2,77	3,00	-0,051	-0,894
OSB ile İşletmelerin Etkileşimi Genel	0,068	250	0,007	2,88	3,00	-0,087	-0,527

Elde edilen verilerin dağılımlarının belirlenmesinde merkezi eğilim ölçümlerinden çarpıklık ve basıklık katsayıları, medyan ve aritmetik ortalama kullanılmıştır. Medyan ile aritmetik ortalama değerinin birbirine yakın ya da eşit olması ile çarpıklık ve basıklık değerlerinin sınırları içerisine düşmesi nedeniyle elde edilen verilerin dağılımının normal dağılımdan geldiği belirlenmiştir. (George ve Mallery 2010).

Tablo 5.24: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine Ait Betimsel Bulgular

Ölçek ve Alt Boyutlar	s.s.	
Alt Yapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri	3,06	1,26
Destekler	2,73	1,13
Tek Noktada Ofis Hizmeti	3,08	1,37
Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri	2,73	1,12
Bölge Hizmet Bilgileri	2,84	1,35
OSB'lerin İşletmeye Katkısı	2,77	1,10
OSB ile İşletmelerin Etkileşimi Genel	2,88	0,92

OSB ile işletmelerin etkileşimine ait betimsel bulgular incelendiğinde; ölçeğin genel ortalamasının (=2,88) orta olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin alt boyut ortalamasının incelendiğinde; alt yapı ve çevre yönetimi bilgileri (=3,06) orta, destekler (=2,73) orta, tek noktada ofis hizmeti (=3,08) orta, bilim ve teknoloji eğitim bilgileri (=2,73) orta, bölge hizmet bilgileri (=2,84) orta ve OSB'lerin işletmeye katkısı (=2,77) orta olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.25: OSB Memnuniyetlerinin OSB Gruplarına Göre Farklılıklarına Ait Tek Yönlü Anova Analizi Sonuçları

Boyutlar	OBS'ler	n	ort	ss	F	p	Scheffe
Altyapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri	Çerkezköy OSB	70	3,61	1,01	4,583	0,000*	
	Çorlu Deri OSB	20	2,58	1,29			1-2
	Çorlu 1 OSB	13	2,49	1,29			1-3
	Veliköy OSB	24	3,35	1,05			1-4
	Velimeşe OSB	47	3,01	1,30			1-5
	Ergene 1 OSB	13	2,69	1,26			1-6
	Ergene 2 OSB	26	3,05	1,21			1-7
	Diğer	37	2,49	1,39			1-8
	Destekler	Çerkezköy OSB	70	3,24			1,10
Çorlu Deri OSB		20	2,23	1,15	1-3		
Çorlu 1 OSB		13	2,22	1,07	1-4		
Veliköy OSB		24	2,95	1,00	1-5		
Velimeşe OSB		47	2,63	,96	1-6		
Ergene 1 OSB		13	2,05	1,00	1-7		
Ergene 2 OSB		26	2,76	1,07	1-8		
Diğer		37	2,45	1,25			
Tek Noktadan Ofis Hizmeti		Çerkezköy OSB	70	3,50	1,27	3,236	0,003*
	Çorlu Deri OSB	20	2,43	1,24	1,4-3		
	Çorlu 1 OSB	13	2,13	1,21	1,4-5		
	Veliköy OSB	24	3,49	1,33	1,4-6		
	Velimeşe OSB	47	3,10	1,34	1,4-7		
	Ergene 1 OSB	13	3,03	1,22	1,4-8		
	Ergene 2 OSB	26	3,05	1,51			
	Diğer	37	2,75	1,43			
	Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri	Çerkezköy OSB	70	3,16	1,05		
Çorlu Deri OSB		20	2,20	1,09	1-3		
Çorlu 1 OSB		13	1,94	,99	1-4		
Veliköy OSB		24	2,91	1,06	1-5		
Velimeşe OSB		47	2,80	1,00	1-6		
Ergene 1 OSB		13	2,21	,99	1-7		
Ergene 2 OSB		26	2,69	,99	1-8		
Diğer		37	2,48	1,30			
Bölge Hizmet Bilgileri		Çerkezköy OSB	70	3,33	1,26	3,446	0,002*
	Çorlu Deri OSB	20	2,25	1,40	1-3		
	Çorlu 1 OSB	13	2,08	1,00	1-4		
	Veliköy OSB	24	3,11	1,41	1-5		
	Velimeşe OSB	47	2,82	1,34	1-6		
	Ergene 1 OSB	13	2,23	1,38	1-7		
	Ergene 2 OSB	26	2,92	1,16	1-8		
	Diğer	37	2,53	1,43			
	OSB'lerin İşletmeye katkısı	Çerkezköy OSB	70	3,16	1,10		
Çorlu Deri OSB		20	2,26	1,14	1-3		
Çorlu 1 OSB		13	2,35	,94	1-4		
Veliköy OSB		24	3,03	1,02	1-5		
Velimeşe OSB		47	2,83	,88	1-6		
Ergene 1 OSB		13	2,12	1,00	1-7		
Ergene 2 OSB		26	2,99	1,00	1-8		
Diğer		37	2,27	1,19			
Genel Memnuniyet Düzeyi		Çerkezköy OSB	70	3,36	,77	7,34	0,000*
	Çorlu Deri OSB	20	2,35	1,02	1-3		
	Çorlu 1 OSB	13	2,26	,90	1-4		
	Veliköy OSB	24	3,15	,71	1-5		
	Velimeşe OSB	47	2,87	,75	1-6		
	Ergene 1 OSB	13	2,39	,64	1-7		
	Ergene 2 OSB	26	2,92	,95	1-8		
	Diğer	37	2,47	1,07			

H₁: OSB Memnuniyet Düzeylerinin işletmenin faaliyette olduğu OSB türlerine Göre Farklılık Göstermektedir.

OSB Memnuniyet Düzeylerinin işletmenin faaliyette olduğu OSB türlerine göre farklılıklarının anlamlılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan anova testi sonucuna göre; OSB genel memnuniyet düzeylerinin ve alt boyutlarının OSB gruplarına göre farklılıklarının istatistiksel olarak %95 güvenirlilik düzeyinde anlamlılık gösterdiği saptanmıştır. (p<0.05).

Tablo 5.25'teki sonuçlar incelendiğinde Çerkezköy OSB'nin altyapı ve çevre yönetimi bilgilerinden memnun olma düzeyleri (=3,61), desteklerden memnun olma düzeyleri (=3,24), tek noktadan alınan ofis hizmetinden memnun olma düzeyleri (=3,50), bilim ve teknoloji eğitim bilgilerinden memnun olma düzeyleri (=3,16), bölge ve hizmet bilgilerinden memnun olma düzeyleri (=3,33) ve OSB'lerin işletmeye olan katkılarından memnun olma düzeyleri (=3,36) ve genel memnuniyet düzeylerinin (=3,36) diğer OSB'lere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda Veliköy OSB'nin tek noktadan alınan ofis hizmetinden memnun olma düzeyleri (=3,49) diğer OSB'lere göre daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.26: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine İşletmenin İthalat Yapmasına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	İşletmenin İthalat Yapması	n	s.s	t	p	
Alt Yapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri	Evet	177	3,14	1,25	1,735	0,084
	Hayır	67	2,82	1,31		
Destekler	Evet	177	2,77	1,16	0,958	0,339
	Hayır	67	2,61	1,10		
Tek Noktada Ofis Hizmeti	Evet	177	2,99	1,38	-1,554	0,121
	Hayır	67	3,29	1,36		
Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri	Evet	177	2,75	1,14	0,669	0,504
	Hayır	67	2,64	1,08		
Bölge Hizmet Bilgileri	Evet	177	2,92	1,33	1,339	0,182
	Hayır	67	2,66	1,43		

OSB'lerin İşletmeye Katkısı	Evet	177	2,89	1,14	2,959	0,003*
	Hayır	67	2,42	,94		
OSB ile İşletmelerin Etkileşimi Genel	Evet	177	2,93	,94	1,584	0,114
	Hayır	67	2,72	,90		

p<0,05*

H₂: OSB ile işletmelerin etkileşimi işletmenin ithalat yapmasına göre farklılık göstermektedir.

OSB ile işletmelerin etkileşiminin işletmenin ithalat yapmasına göre farklılıklarının anlamlılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan t-testi testi sonucuna göre; OSB'lerin işletmeye katkısının işletmenin ithalat yapmasına göre farkı istatistiksel olarak %95 güvenilirlik düzeyinde anlamlılık gösterdiği saptanmıştır. (t= 2.959; p=0.003; p<0.05). İthalat yapanların (=2,89) OSB'lerin işletmeye katkısı ithalat yapmayanlara (=2,42) göre daha yüksektir. Sonuçlar incelendiğinde H₂ hipotezinin OSB'lerin işletmeye katkısı alt boyut özneline kabul edildiği belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farkın kaynağı post-hoc testlerinden scheffe testi ile belirlenmiştir.

Tablo 5.27: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine İşletmenin İhracat Yapmasına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	İşletmenin İhracat Yapması	n	s.s	t	p	
Alt Yapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri	Evet	189	3,16	1,25	2,388	0,018*
	Hayır	53	2,69	1,29		
Destekler	Evet	189	2,77	1,14	1,173	0,242
	Hayır	53	2,56	1,13		
Tek Nuktada Ofis Hizmeti	Evet	189	3,04	1,38	-0,744	0,457
	Hayır	53	3,19	1,39		
Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri	Evet	189	2,78	1,14	2,026	0,044*
	Hayır	53	2,43	1,02		
Bölge Hizmet Bilgileri	Evet	189	3,00	1,32	3,520	0,001*
	Hayır	53	2,27	1,37		
OSB'lerin İşletmeye Katkısı	Evet	189	2,87	1,09	3,223	0,001*
	Hayır	53	2,33	1,05		
OSB ile İşletmelerin Etkileşimi Genel	Evet	189	2,95	,91	2,648	0,009*
	Hayır	53	2,57	,97		

p<0,05*

H₃: OSB ile işletmelerin etkileşimi işletmenin ihracat yapmasına göre farklılık göstermektedir.

OSB ile işletmelerin etkileşiminin işletmenin ihracat yapmasına göre farklılıklarının anlamlılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan t-testi testi sonucuna göre; alt yapı ve çevre yönetimi bilgilerinin işletmenin ihracat yapmasına göre farkı istatistiksel olarak %95 güvenilirlik düzeyinde anlamlılık gösterdiği saptanmıştır. (t= 2.388; p=0.018; p<0.05). İhracat yapanların (=3,16) alt yapı ve çevre yönetimi bilgileri ihracat yapmayanlara (=2,69) göre daha yüksektir. Sonuçlar incelendiğinde H₃ hipotezinin alt yapı ve çevre yönetimi bilgileri alt boyut özneline kabul edildiği belirlenmiştir. Bilim ve teknoloji eğitim bilgilerinin işletmenin ihracat yapmasına göre farkı istatistiksel olarak %95 güvenilirlik düzeyinde anlamlılık gösterdiği saptanmıştır. (t= 2.026; p=0.044; p<0.05). İhracat yapanların (=2,78) bilim ve teknoloji eğitim bilgileri ihracat yapmayanlara (=2,43) göre daha yüksektir. Sonuçlar incelendiğinde H₃ hipotezinin bilim ve teknoloji eğitim bilgileri alt boyut özneline kabul edildiği belirlenmiştir. Bölge hizmet bilgilerinin işletmenin ihracat yapmasına göre farkı istatistiksel olarak %95 güvenilirlik düzeyinde anlamlılık gösterdiği saptanmıştır. (t= 3.520; p=0.001; p<0.05). İhracat yapanların (=3,00) bölge hizmet bilgileri ihracat yapmayanlara (=2,27) göre daha yüksektir. Sonuçlar incelendiğinde H₃ hipotezinin bölge hizmet bilgileri alt boyut özneline kabul edildiği belirlenmiştir. OSB'lerin işletmeye katkısının işletmenin ihracat yapmasına göre farkı istatistiksel olarak %95 güvenilirlik düzeyinde anlamlılık gösterdiği saptanmıştır. (t= 3.223; p=0.001; p<0.05). İhracat yapanların (=2,87) OSB'lerin işletmeye katkısı ihracat yapmayanlara (=2,33) göre daha yüksektir. Sonuçlar incelendiğinde H₃ hipotezinin OSB'lerin işletmeye katkısı alt boyut özneline kabul edildiği belirlenmiştir. OSB ile işletmelerin etkileşiminin ihracat yapmasına göre farkı istatistiksel olarak %95 güvenilirlik düzeyinde anlamlılık gösterdiği saptanmıştır. (t= 3.223; p=0.001; p<0.05). İhracat yapanların (=2,95) OSB ile işletmelerin etkileşimi ihracat yapmayanlara (=2,57) göre daha yüksektir. Sonuçlar incelendiğinde H₃ hipotezinin ölçek özneline kabul edildiği belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farkın kaynağı post-hoc testlerinden scheffe testi ile belirlenmiştir.

Tablo 5.28: OSB ile İşletmelerin Etkileşimine İşletmenin Hukuki Durumuna Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	İşletmenin Hukuki Durumu	n	s.s	F	p	Scheffe	
Alt Yapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri	Anonim Şirketi	153	3,11	1,22	0,361	0,697	
	Limited Şirketi	81	2,99	1,29			
	Şahıs Şirketi	16	2,91	1,52			
Destekler	Anonim Şirketi	153	2,80	1,12	0,625	0,536	
	Limited Şirketi	81	2,63	1,16			
	Şahıs Şirketi	16	2,65	1,23			
Tek Nuktada Ofis Hizmeti	Anonim Şirketi	153	3,04	1,38	0,725	0,485	
	Limited Şirketi	81	3,08	1,36			
	Şahıs Şirketi	16	3,48	1,40			
Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri	Anonim Şirketi	153	2,83	1,10	1,670	0,190	
	Limited Şirketi	81	2,56	1,15			
	Şahıs Şirketi	16	2,64	1,09			
Bölge Hizmet Bilgileri	Anonim Şirketi	153	2,99	1,32	2,392	0,094	
	Limited Şirketi	81	2,61	1,38			
	Şahıs Şirketi	16	2,60	1,47			
OSB'lerin İşletmeye Katkısı	Anonim Şirketi ⁽¹⁾	153	2,93	1,04	4,933	0,008*	(1-2)
	Limited Şirketi ⁽²⁾	81	2,59	1,16			(1-3)
	Şahıs Şirketi ⁽³⁾	16	2,20	1,17			
OSB ile İşletmelerin Etkileşimi Genel	Anonim Şirketi	153	2,96	,88	1,497	0,226	
	Limited Şirketi	81	2,76	,98			
	Şahıs Şirketi	16	2,73	1,07			

p<0,05*

H₄: OSB ile işletmelerin etkileşimi işletmenin hukuki durumuna göre farklılık göstermektedir.

OSB ile işletmelerin etkileşiminin işletmenin hukuki durumuna göre farklılıklarının anlamlılık gösterip göstermediğini belirlenmesi için yapılan anova testi sonucuna göre; OSB'lerin işletmeye katkısının işletmenin hukuki durumuna göre farkı istatistiksel olarak %95 güvenilirlik düzeyinde anlamlılık gösterdiği saptanmıştır. (t= 4.933; p=0.008; p<0.05). Şirketin hukuki durumu anonim şirketi olanların (=2,93) OSB'lerin işletmeye katkısı Limited şirketi (=2,59) ve şahıs şirketine (=2,20) göre

daha yüksektir. Sonuçlar incelendiğinde H₄ hipotezinin OSB'lerin işletmeye katkısı alt boyut öznelinde kabul edildiği belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farkın kaynağı post-hoc testlerinden scheffe testi ile belirlenmiştir.

Tablo 5.29: Personel Sayısının OSB'den Talep Edilen Hizmetlere Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları

OSB'den Talep Edilen Hizmetler	n	s.s	F	p	Scheffe
İtfaiye	110	210,99	318,38		
Altyapı	131	167,07	242,56		
Elektrik	114	306,68	479,84		
Su	83	283,00	0,00		
Peyzaj	33	98,50	15,59		
Yol	96	242,58	105,23		
Kreş	18	108,00	0,00		
Ölçüm	30	24,00	18,48	12,524	0,000* (1-2)
Sosyal Hizmet	32	108,00	0,00		
Teşvik ve Destekler Arttırılmalı	54	3650,00	3637,31		
Sağlık Birimi	54	335,00	0,00		
Belgelendirme	47	251,56	373,17		
Ortak Arıtma Tesisi	55	201,83	129,06		
Mesleki Eğitimin Arttırılması	54	247,00	0,00		
Diğer	430	288,75	161,55		

p<0,05*

H₅: Personel sayısının OSB'den talep edilen hizmetlere göre farklılık göstermektedir.

Personel sayısının OSB'den talep edilen hizmetlere göre farklılıklarının anlamlılık gösterip göstermediğini belirlenmesi için yapılan anova testi sonucuna göre; Personel sayısının OSB'den talep edilen hizmetlere göre farkı istatistiksel olarak %95 güvenilirlik düzeyinde anlamlılık gösterdiği saptanmıştır. (t= 12.524; p=0.000; p<0.05). OSB'den talep edilen hizmetler itfaiye olanların (=210,99) personel sayıları,

alt yapı olanlara (=167,07) göre daha yüksektir. Sonuçlar incelendiğinde H₅ hipotezinin kabul edildiği belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farkın kaynağı post-hoc testlerinden scheffe testi ile belirlenmiştir.

Tablo 5.30: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile İşletmenin Hukuki Durumunun Karşılaştırılmasına ait Sonuçlar

İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB	İşletmenin Hukuki Durumu			X ²	p	
	Anonim Şirket	Limited Şirket	Şahıs Şirket			
Çerkezköy OSB	f	49	18	3	53,520	0,000*
	%	32,0	22,2	18,8		
Çorlu Deri OSB	f	7	9	4		
	%	4,6	11,1	25,0		
Çorlu 1 OSB	f	8	4	1		
	%	5,2	4,9	6,3		
Veliköy OSB	f	18	6	0		
	%	11,8	7,4	0,0		
Velimeşe OSB	f	24	22	1		
	%	15,7	27,2	6,3		
Muratlı OSB	f	2	5	1		
	%	1,3	6,2	6,3		
Ergene 1 OSB	f	9	1	3		
	%	5,9	1,2	18,8		
Marmara Ereğlisi	f	3	0	0		
	%	2,0	0,0	0,0		
Malkara OSB	f	4	2	0		
	%	2,6	2,5	0,0		
Ergene 2 OSB	f	15	10	1		
	%	9,8	12,3	6,3		
Kapaklı OSB	f	5	4	0		
	%	3,3	4,9	0,0		
Yalıboyu OSB	f	2	0	2		
	%					

	%	1,3	0,0	12,5
	f	7	0	0
Hayrabolu OSB	%	4,6	0,0	0,0
	f	153	81	16
Toplam	%	100,0	100,0	100,0

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05^*$.

H₆: İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin hukuki durumu arasında bir ilişki vardır.

İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin hukuki durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. (=53.520, $p=0.000$). İşletmenin hukuki durumu anonim şirket olanların %32,0 oranında, şahıs şirketi olanların %18,8 oranında büyük çoğunluğunun faaliyette olduğu işletme Çerkezköy OSB’de olduğu belirlenirken Limited şirketi olanların %27,2 oranında büyük çoğunluğunun Velimeşe OSB’de olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.31: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile İşletmenin Ortaklık Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB	İşletmenin Ortaklık Yapısı							X^2	p
	Yerli	Yabancı	Aile Şirketi	Çok Ulusalı	Diğer				
Çerkezköy OSB	f	34	12	16	1	1			
	%	22,1	44,4	29,6	33,3	25,0			
Çorlu Deri OSB	f	14	1	5	0	0			
	%	9,1	3,7	9,3	0,0	0,0			
Çorlu 1 OSB	f	8	2	2	0	1	76,082	0,006*	
	%	5,2	7,4	3,7	0,0	25,0			
Veliköy OSB	f	17	2	1	2	2			
	%	11,0	7,4	1,9	66,7	50,0			
Velimeşe OSB	f	31	0	15	0	0			

	%	20,1	0,0	28,6	0,0	0,0
	f	3	0	5	0	0
Muratlı OSB	%	1,9	0,0	9,3	0,0	0,0
	f	10	1	3	0	0
Ergene 1 OSB	%	6,5	3,7	4,7	0,0	0,0
	f	3	0	0	0	0
Marmara Ereğlisi	%	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	f	6	0	0	0	0
Malkara OSB	%	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	f	14	7	3	0	0
Ergene 2 OSB	%	9,1	25,9	5,6	0,0	0,0
	f	5	0	4	0	0
Kapaklı OSB	%	3,2	0,0	7,4	0,0	0,0
	f	2	2	0	0	0
Yalıboyu OSB	%	1,3	7,4	0,0	0,0	0,0
	f	7	0	0	0	0
Hayrabolu OSB	%	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	f	154	27	54	3	4
Toplam	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05^*$.

H₇: İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin ortaklık yapısı arasında bir ilişki vardır.

İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin ortaklık yapısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($\chi^2=76,082$, $p=0.006$). İşletmenin ortaklık yapısı yerli olanların %22,1 oranında, yabancı olanların %44,4 oranında, aile şirketi olanların %29,6 oranında büyük çoğunluğunun faaliyette olduğu işletme Çerkezköy OSB’de olduğu belirlenirken çok uluslu olanların %66,7 oranında ve diğer olanların %50,0 oranında büyük çoğunluğunun Veliköy OSB’de olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.32: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile İşletmenin İhracat Yapmasının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB	İşletmenin İhracat Yapması		X^2	p
	Evet	Hayır		
Çerkezköy OSB	f	61	34,421	0,001*
	%	32,3		
Çorlu Deri OSB	f	17		
	%	9,0		
Çorlu 1 OSB	f	11		
	%	5,8		
Veliköy OSB	f	19		
	%	10,1		
Velimeşe OSB	f	38		
	%	20,1		
Muratlı OSB	f	4		
	%	2,1		
Ergene 1 OSB	f	7		
	%	3,7		
Marmara Ereğlisi	f	3		
	%	1,6		
Malkara OSB	f	4		
	%	2,1		
Ergene 2 OSB	f	14		
	%	7,4		
Kapaklı OSB	f	4		
	%	2,1		
Yalıboyu OSB	f	2		
	%	1,1		
Hayrabolu OSB	f	5		
	%	2,6		
Toplam	f	189		
	%	100,0		

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05^*$.

H₈: İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin ihracat yapması arasında bir ilişki vardır.

İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin ihracat yapması arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($\chi^2=34.421$, $p=0.001$). İhracat yapan işletmelerin %32,3 oranında büyük çoğunluğunun faaliyette olduğu işletme Çerkezköy OSB’de olduğu belirlenirken ihracat yapmayanların %22,6 oranında büyük çoğunluğunun Ergene 2 OSB’de olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.33: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile İşletmede Çalışan Kadın Sayısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB	Kadın Çalışan Grup			X^2	p	
	1-20 Kadın	21-40 Kadın	41 Kadın ve Üzeri			
Çerkezköy OSB	f	14	16	31	53,330	0,001*
	%	18,6	24,6	35,2		
Çorlu Deri OSB	f	5	7	7		
	%	6,7	10,8	8,0		
Çorlu 1 OSB	f	4	5	3		
	%	5,3	7,7	3,4		
Veliköy OSB	f	12	1	10		
	%	15,9	1,5	11,4		
Velimeşe OSB	f	11	19	13		
	%	14,7	29,2	14,8		
Muratlı OSB	f	2	4	2		
	%	2,7	6,2	2,3		
Ergene 1 OSB	f	2	3	5		
	%	2,7	4,6	5,7		
Marmara Ereğlisi	f	3	0	0		
	%	4,0	0,0	0,0		
Malkara OSB	f	3	3	0		
	%	4,0	4,6	0,0		

Ergene 2 OSB	f	7	7	11
	%	9,3	10,8	12,5
Kapaklı OSB	f	3	0	4
	%	4,0	0,0	4,5
Yalıboyu OSB	f	2	0	2
	%	2,7	0,0	2,3
Hayrabolu OSB	f	7	0	0
	%	9,3	0,0	0,0
Toplam	f	75	65	88
	%	100,0	100,0	100,0

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05^*$.

H₉: İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmede çalışan kadın sayısı arasında bir ilişki vardır.

İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmede çalışan kadın sayısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($=53.330$, $p=0.001$). İşletmede 1-20 kadın çalıştırılanların %18,6 oranında, 21-40 kadın çalıştırılanların %24,6 oranında, 41 kadın ve üzeri çalıştırılanların %35,2 oranında büyük çoğunluğunun faaliyette olduğu işletme Çerkezköy OSB’de olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.34: İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB ile Tedarikçilerin OSB’de Yer Almasının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB	Tedarikçilerinin OSB’de Yer Almasına		X^2	p	
	Evet	Hayır			
Çerkezköy OSB	f	46	20	39.969	0.000*
	%	44,7	14,2		
Çorlu Deri OSB	f	6	14		
	%	5,8	9,9		
Çorlu 1 OSB	f	2	11		
	%	1,9	7,8		
Veliköy OSB	f	7	15		
	%	6,8	10,6		

Velimeşe OSB	f	17	30
	%	16,5	21,3
Muratlı OSB	f	1	7
	%	1,0	5,0
Ergene 1 OSB	f	7	6
	%	6,8	4,3
Marmara Ereğlisi	f	0	3
	%	0,0	2,1
Malkara OSB	f	1	5
	%	1,0	3,5
Ergene 2 OSB	f	10	16
	%	9,7	11,3
Kapaklı OSB	f	4	5
	%	3,9	3,5
Yalıboyu OSB	f	2	2
	%	1,9	1,4
Hayrabolu OSB	f	0	7
	%	0,0	5,0
Toplam	f	103	141
	%	100,0	100,0

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05^*$.

H₁₀: İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile işletmenin tedarikçilerin OSB’de yer alması arasında bir ilişki vardır.

İşletmenin faaliyette olduğu OSB ile tedarikçilerin OSB’de yer alması arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($=39.969$, $p=0.000$). Tedarikçilerin OSB’de yer alanların %44,7 oranında büyük çoğunluğunun faaliyette olduğu işletme Çerkezköy OSB’de olduğu belirlenirken Tedarikçilerin OSB’de yer almayanların %21,3 oranında büyük çoğunluğunun Velimeşe OSB’de olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.35: Tekirdağ OSB'yi Tercih Etme Nedeni ile İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB'nin Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

Tekirdağ OSB'yi Tercih Etme Nedeni	İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB														X ²	p
	Çerkezköy OSB	Çorlu Deri OSB	Çorlu 1 OSB	Veliköy OSB	Velimeşe OSB	Muratlı OSB	Ergene 1 OSB	Marmara Ereğlisi	Malkara OSB	Ergene 2 OSB	Kapaklı OSB	Yalboyu OSB	Hayrabolu OSB			
Avrupa ülkelerine yakın olması	n	51	8	5	11	25	2	9	3	1	11	8	4	5	1212,00	0,000*
	%	8,0	10,4	15,6	11,5	11,6	13,3	21,4	18,8	8,3	10,8	6,9	18,2	13,5		
Tedarikçiye yakın olması	n	45	9	3	6	8	0	7	3	0	10	5	0	5		
	%	7,1	11,7	9,4	6,3	3,7	0,0	16,7	18,8	0,0	9,8	4,3	0,0	13,5		
Müşteriye yakın olması	n	35	9	3	10	10	0	7	0	0	12	5	0	2		
	%	5,5	11,7	9,4	10,4	4,7	0,0	16,7	0,0	0,0	11,8	4,3	0,0	5,4		
Limana yakın olması	n	33	2	3	13	21	1	2	3	1	9	4	2	6		
	%	5,2	2,6	9,4	13,5	9,8	6,7	4,8	18,8	8,3	8,8	3,4	9,1	16,2		
İstanbul'a yakın olması	n	43	11	10	20	36	7	4	3	2	16	9	4	7		
	%	6,8	14,3	31,3	20,8	16,7	46,7	9,5	18,8	16,7	15,7	7,8	18,2	18,9		
Altyapı hizmetleri	n	32	7	4	3	2	0	0	0	0	4	7	0	1		
	%	5,0	9,1	12,5	3,1	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	3,9	6,0	0,0	2,7		
Sanayi üniversite iş birliği	n	14	0	0	0	0	0	1	0	0	4	2	0	0		
	%	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	0,0	3,9	1,7	0,0	0,0		
Mesleki ve teknik eğitim hizmetleri	n	13	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0		
	%	2,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0		
Lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı	n	29	5	0	5	14	2	2	0	1	6	2	2	0		
	%	4,6	6,5	0,0	5,2	6,5	13,3	4,8	0,0	8,3	5,9	1,7	9,1	0,0		
Bölgede yaşam alanları	n	24	4	2	0	4	0	0	0	0	0	4	2	0		
	%	3,8	5,2	6,3	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	9,1	0,0		

Marka güvenilirliğinin artması	n	12	0	0	2	6	0	0	0	0	2	2	0	0
	%	1,9	0,0	0,0	2,1	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	1,7	0,0	0,0
Ulaştırma maliyetlerinin düşük olması	n	14	2	0	1	5	1	0	0	0	2	4	2	0
	%	2,2	2,6	0,0	1,0	2,3	6,7	0,0	0,0	0,0	2,0	3,4	9,1	0,0
Demiryolu hattına yakınlığı	n	20	2	0	0	13	1	0	0	0	0	4	0	0
	%	3,1	2,6	0,0	0,0	6,0	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	0,0
Kesintisiz ve ucuz enerji	n	14	0	0	0	6	0	0	0	0	0	2	0	0
	%	2,2	0,0	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0

Tablo5.35 (Devamı): Tekirdağ OSB’yi Tercih Etme Nedeni ile İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB’nin Karşılaştırılmasına Ait

Sonuçlar

Denetim hizmeti	n	12	0	0	0	1	1	0	0	0	0	4	0	0
	%	1,9	0,0	0,0	0,0	0,5	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	0,0
Nitelikli iş gücü temini	n	22	4	1	4	4	0	0	0	0	0	4	0	0
	%	3,5	5,2	3,1	4,2	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	0,0
Ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması	n	20	4	0	8	16	0	5	0	2	11	6	2	0
	%	3,1	5,2	0,0	8,3	7,4	0,0	11,9	0,0	16,7	10,8	5,2	9,1	0,0
İşletmeler arasındaki iş birliğine olumlu katkı sağlaması	n	17	1	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0
	%	2,7	1,3	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0
Resmi prosedürlerde kolaylık sağlanması	n	15	1	0	4	10	0	1	0	0	1	4	2	0
	%	2,4	1,3	0,0	4,2	4,7	0,0	2,4	0,0	0,0	1,0	3,4	9,1	0,0
Bürokrasi ile iyi ilişkilerin sağlanması	n	16	0	0	0	6	0	1	0	0	1	4	0	0
	%	2,5	0,0	0,0	0,0	2,8	0,0	2,4	0,0	0,0	1,0	3,4	0,0	0,0
Yeni yatırımcı çekmesi ve yeni kurulan firmalara destek sağlanması	n	15	1	0	0	4	0	0	0	0	0	4	0	0
	%	2,4	1,3	0,0	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	0,0
Teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı	n	16	0	0	4	8	0	1	1	2	4	7	0	3
	%	2,5	0,0	0,0	4,2	3,7	0,0	2,4	6,3	16,7	3,9	6,0	0,0	8,1

1212,000 0,000*

Uluslararası pazarlara açılmaya destek sağlaması	n	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
	%	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	0,0
Sosyal hizmetlerin (restoran, spor,kreş) iyi olması	n	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
	%	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0
İşletme maliyetlerinin düşürmesi	n	12	0	0	0	2	0	0	0	0	2	2	0	0
	%	1,9	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	1,7	0,0	0,0
OSB'lerde benzer sektörlerin(kümeleme) bir arada bulunması	n	15	1	0	0	8	0	1	0	0	3	4	0	0
	%	2,4	1,3	0,0	0,0	3,7	0,0	2,4	0,0	0,0	2,9	3,4	0,0	0,0
Teknoloji geliştirme merkezi bulunması	n	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
	%	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0
Güvenlik hizmeti bulunması	n	16	6	0	0	0	0	0	3	0	1	3	0	7
	%	2,5	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,8	0,0	1,0	2,6	0,0	18,9
İtfaiye hizmeti bulunması	n	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
	%	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0
Meslek liselerinin kalifiye işçi nitelikli eleman yetiştirmesi	n	18	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
	%	2,8	0,0	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Arsa fiyatlarının uygun olması nedeniyle	n	0	0	0	1	6	0	1	0	3	1	2	2	1
	%	0,0	0,0	0,0	1,0	2,8	0,0	2,4	0,0	25,0	1,0	1,7	9,1	2,7
Toplam (X ² =ki-kare analizi yapılmıştır, p<0,05*)	n	637	77	32	96	215	15	42	16	12	102	116	22	37
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

H₁₁: Tekirdağ OSB'yi tercih etme nedeni ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasında bir ilişki vardır.

Tekirdağ OSB'yi tercih etme nedeni ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. (=1212.000, p=0.000). İşletmesi Çerkezköy OSB'de yer alanların %8,0 oranında, Çorlu 1'dekilerin %15,6 oranında, Ergene 1'dekilerin %21,4 oranında, Marmara Ereğlisi'ndekilerin %25,4 oranında ve Yalıboyu OSB'dekilerin %24,4'ünün büyük çoğunluğunun Avrupa ülkelerine yakın olduğu için Tekirdağ OSB'yi tercih ettiği belirlenirken Çorlu Deri OSB'dekilerin %14,3 oranında, Veliköy OSB'dekilerin %20,8 oranında, Velimeşe OSB'dekilerin %16,7 oranında, Muratlı OSB'dekilerin %46,7 oranında, Marmara OSB'dekilerin %25,4 oranında, Malkara OSB'dekilerin %25,4 oranında, Ergene 2 OSB'dekilerin %15,7 oranında, Kapalı OSB'dekilerin %7,8 oranında ve Hayrabolu OSB'dekilerin %18,9 oranında büyük çoğunluğunun İstanbul'a yakın olduğu için tercih ettiği belirlenmiştir.

İşletmesi Çerkezköy OSB'de yer alan işletmelerin Çerkezköy OSB'yi tercih etme sebebi sırasıyla; %8,0 oranında Avrupa ülkelerine yakınlık, %7,1 oranında tedarikçiye yakın olunması, %6,8 oranında İstanbul'a yakın olması öncelikli olarak %5,5 oranında müşteriye yakınlık, %5,0 oranında altyapı hizmetleri, %4,7 oranında itfaiye hizmetleri bulunması, %5,2 oranında limana yakın olması, %3,1 oranında demiryolu hattına yakınlık, %4,6 oranında lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, %3,5 oranında nitelikli işgücü temini, %3,1 oranında ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, %3,8 oranında bölgede yaşam alanları, %2,8 oranında meslek liselerinin kalifiye işçi nitelikli eleman yetiştirmesi, %2,7 oranında işletmeler arasındaki iş birliğine olumlu katkı sağlaması, %1,9 oranında marka güvenilirliğinin artmasıdır.

İşletmesi Çorlu Deri OSB'de yer alan işletmelerin Çorlu Deri OSB'yi tercih etme sebebi sırasıyla; %14,3 oranında İstanbul'a yakın olması, %11,7 oranında tedarikçilere ve %11,7 oranında müşterilere yakın olması öncelikli olmak üzere, %10,4 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması, %7,8 oranında güvenlik hizmeti

bulunması, %5,2 oranında ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, %5,2 oranında nitelikli iş gücü temini %1,3 oranında OSB'lerde benzer sektörlerin(kümeleme) bir arada bulunması, %1,3 oranında işletmeler arasındaki iş birliğine olumlu katkı sağlaması, %1,3 oranında yeni yatırımcı çekmesi ve yeni kurulan firmalara destek sağlanmasıdır.

İşletmesi Çorlu 1 OSB'de yer alan işletmelerin Çorlu 1 OSB'yi tercih etme sebebi sırasıyla; %31,3 oranında İstanbul'a yakın olması, %15,6 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması ve %12,5 oranında alt yapı hizmetleri öncelikli olmak üzere, %9,4 oranında müşteriye ve tedarikçilere yakınlık, %6,3 oranında bölgede yaşam alanları, Çorlu1 OSB'de meslek lisesi bulunması ile %3,1 oranında meslek liselerinin nitelikli işçi nitelikli eleman yetiştirmesi ve %3,1 oranında nitelikli iş gücü teminidir.

İşletmesi Veliköy OSB'de yer alan işletmelerin Veliköy OSB'yi tercih etme sebebi sırasıyla; %20,8 oranında İstanbul'a yakın olması, %13,5 oranında limana yakın olması ve %11,5 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması öncelikli olmak üzere %10,4 oranında müşteriye yakın olması, %8,3 oranında ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, %5,2 oranında lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı ve %4,2 oranında resmi prosedürlerde kolaylık sağlanmasıdır.

İşletmesi Velimeşe OSB'de yer alan işletmelerin Velimeşe OSB'yi tercih etme sebebi sırasıyla; %16,7 oranında İstanbul'a yakın olması, %11,6 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması ve %9,8 oranında limana yakın olması öncelikli olarak %7,4 oranında ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, %6,5 oranında lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, %6,0 oranında demiryolu hattına yakınlıdır.

İşletmesi Muratlı OSB'de yer alan işletmelerin Muratlı OSB'yi tercih etme sebebi sırasıyla; %46,7 oranında İstanbul'a yakın olması, %13,3 oranında lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, %13,3 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması, %6,7 oranında demiryolu hattının yakınlığı, %6,7 oranında ulaştırma maliyetlerinin düşük olmasıdır.

İşletmesi Ergene1 OSB’de yer alan işletmelerin Ergene 1 OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; %21,4 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması, %16,7 oranında tedarikçiye ve müşteriye yakın olması öncelikli olmak üzere %11,9 oranında ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, %9,5 oranında İstanbul’a yakın olmasıdır.

İşletmesi Marmara Ereğlisi OSB’de yer alan işletmelerin Marmara Ereğlisi OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; %18,8 oranında İstanbul’a yakın olması, %18,8 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması ve %18,8 oranında limana yakın olması öncelikli olmak üzere, %18,8 oranında tedarikçiye yakın olması, %18,8 oranında Güvenlik hizmeti bulunmasıdır.

İşletmesi Malkara OSB’de yer alan işletmelerin Malkara OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; %25,0 oranında Arsa fiyatlarının uygun olması, %16,7 oranında İstanbul’a yakın olması, %16,7 oranında ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, öncelikli olmak üzere %16,7 oranında teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı, %8,3 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması, %8,3 oranında lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığıdır.

İşletmesi Ergene2 OSB’de yer alan işletmelerin Ergene 2 OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; %15,7 oranında İstanbul’a yakın olması, %10,8 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması ve %10,8 oranında ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması öncelikli olmak üzere, %9,8 oranında tedarikçiye yakın olması, %5,9 oranında lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, %3,9 oranında teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı, %2,9 oranında OSB’lerde benzer sektörlerin(kümeleme) bir arada bulunmasıdır.

İşletmesi Kapaklı OSB’de yer alan işletmelerin Kapaklı OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; %7,8 oranında İstanbul’a yakın olması, %6,9 oranında Avrupa ülkelerine yakın olması ve %6,0 oranında altyapı hizmetleri öncelikli olmak üzere %6,0 oranında teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı, %5,2 oranında ruhsat ve izin

gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, %3,4 oranında nitelikli iş gücü temini, %3,4 oranında bürokrasi ile iyi ilişkilerin sağlanmasıdır.

İşletmesi Yalıboyu OSB’de yer alan işletmelerin Yalıboyu OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; %18,2 oranında İstanbul’a ve Avrupa ülkelerine yakınlık öncelikli olmak üzere %9,1 oranında resmi prosedürlerde kolaylık sağlanması, %9,1 oranında arsa fiyatlarının uygun olması, %9,1 oranında lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, %9,1 bölgede yaşam alanları %9,1 oranında ulaştırma maliyetlerinin düşük olması, %9,1 oranında resmi prosedürlerde kolaylık sağlanmasıdır.

İşletmesi Hayrabolu OSB’de yer alan işletmelerin Hayrabolu OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; %18,9 oranında İstanbul’a yakın olma, %16,2 oranında limana yakın olma ve %13,5 oranında Avrupa ülkelerine yakın olma öncelikli olmak üzere %13,5 oranında tedarikçiye yakın olması, %8,1 oranında teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı, %9,1 oranında altyapı hizmetleri ve %2,7 oranında arsa fiyatlarının uygun olmasıdır.

Tablo 5.36: İşletmede teşvikten yararlanan kurumlar ile İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB'nin Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmede Teşvikten Yararlanan Kurumlar	İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB														X ²	p
	Çerkezköy OSB	Çorlu Deri OSB	Çorlu 1 OSB	Veliköy OSB	Velimeşe OSB	Muratlı OSB	Ergene 1 OSB	Marmara Ereğlisi	Malkara OSB	Ergene 2 OSB	Kapaklı OSB	Yalboğaz OSB	Hayrabolu OSB			
TÜBİTAK	n 17	3	3	2	4	0	2	0	2	0	2	0	0			
	% 9,2	7,3	8,8	2,7	2,5	0,0	6,3	0,0	7,4	0,0	11,1	0,0	0,0			
KOSGEB	n 8	1	3	5	15	2	2	1	1	7	2	2	2			
	% 4,3	2,4	8,8	6,7	9,5	6,9	6,3	25,0	3,7	10,4	11,1	25,0	28,6			
İŞKUR	n 27	4	7	15	27	5	5	0	5	14	6	2	0			
	% 14,7	9,8	20,6	20,0	17,1	17,2	15,6	0,0	18,5	20,9	33,3	25,0	0,0			
Sanayi Teknoloji Bakanlığı	n 33	6	3	9	23	4	4	1	2	7	0	0	1			
	% 17,9	14,6	8,8	12,0	14,6	13,8	12,5	25,0	7,4	10,4	0,0	0,0	14,3			
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	n 6	2	2	2	7	3	0	0	0	4	2	0	0			
	% 3,3	4,9	5,9	2,7	4,4	10,3	0,0	0,0	0,0	6,0	11,1	0,0	0,0	300,245	0,000*	
Hazine ve Maliye Bakanlığı	n 18	3	1	2	7	1	2	0	2	2	0	0	0			
	% 9,8	7,3	2,9	2,7	4,4	3,4	6,3	0,0	7,4	3,0	0,0	0,0	0,0			
Ticaret Bakanlığı	n 18	3	3	11	19	3	4	0	4	8	0	0	0			
	% 9,8	7,3	8,8	14,7	12,0	10,3	12,5	0,0	14,8	11,9	0,0	0,0	0,0			
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	n 0	0	0	2	0	0	0	0	2	0	2	2	0			
	% 0,0	0,0	0,0	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	0,0	11,1	25,0	0,0			
Kalkınma Ajansı	n 4	1	1	3	4	0	1	2	2	1	2	0	4			
	% 2,2	2,4	2,9	4,0	2,5	0,0	3,1	50,0	7,4	1,5	11,1	0,0	57,1			
Kredi Garanti Fonu(KGF)	n 12	2	2	10	20	4	2	0	3	7	0	0	0			
	% 6,5	4,9	5,9	13,3	12,7	13,8	6,3	0,0	11,1	10,4	0,0	0,0	0,0			

Türk Eximbank	n	24	4	6	10	21	5	5	0	3	8	2	0	0
	%	13,0	9,8	17,6	13,3	13,3	17,2	15,6	0,0	11,1	11,9	11,1	0,0	0,0
Teşvik ve Desteklerden Yararlanmadım	n	17	12	3	4	11	2	5	0	1	9	0	2	0
	%	9,2	29,3	8,8	5,3	7,0	6,9	15,6	0,0	3,7	13,4	0,0	25,0	0,0
Toplam (X ² =ki-kare analizi yapılmıştır, p<0,05*)	n	184	41	34	75	158	29	32	4	27	67	18	8	7
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

H₁₂: İşletmede teşvikten yararlanan kurumlar ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasında bir ilişki vardır.

İşletmede teşvikten yararlanan kurumlar ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($\chi^2=300.245$, $p=0.000$). İşletmesi Çorlu 1 OSB’de yer alanların % 20,6 oranında, Veliköy OSB’dekilerin %20,0 oranında, Velimeşe OSB’dekilerin %17,1 oranında, Ergene 1 OSB’dekilerin %15,6 oranında, Malkara OSB’dekilerin %18,5 oranında, Ergene 2 OSB’dekilerin %20,9 oranında, Kapaklı OSB’dekilerin %33,3 oranında ve Yalıboyu OSB’dekilerin %25,0 oranında büyük çoğunluğunun İŞKUR işletmede teşviklerinden yararlanan kurum olduğu belirlenirken Çerkezköy OSB’dekilerin %17,9 oranında büyük çoğunluğunun Sanayi Teknoloji Bakanlığı, Çorlu Deri OSB’dekilerin %29,3 oranında büyük çoğunluğunun teşvik ve desteklerden yararlanmadığı, Marmara Ereğlisi’ndekilerin %50,0 oranında ve Hayrabolu OSB’dekilerin %57,1 oranında büyük çoğunluğunun Kalkınma Ajansı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.37: İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Destek ile İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB'nin Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Destek	İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB														X ²	p
	Çerkezköy OSB	Çorlu Deri OSB	Çorlu 1 OSB	Veliköy OSB	Velimeşe OSB	Muratlı OSB	Ergene 1 OSB	Marmara Ereğlisi	Malikara OSB	Ergene 2 OSB	Kapaklı OSB	Yaliboyu OSB	Hayrabolu OSB			
Teşvik ve desteklerden yararlanmadım	n 28	15	5	9	12	3	7	0	1	11	3	2	2			
	% 28,6	15,3	5,1	9,2	12,2	3,1	7,1	0,0	1,0	11,2	3,1	2,0	2,0			
Kredi ve kredi faiz desteği	n 8	2	3	2	6	2	2	0	1	6	4	2	0			
	% 21,1	5,3	7,9	5,3	15,8	5,3	5,3	0,0	2,6	15,8	10,5	5,3	0,0			
Emlak vergisi muafiyeti	n 4	0	1	2	2	0	2	0	2	0	0	0	0			
	% 30,8	0,0	7,7	15,4	15,4	0,0	15,4	0,0	15,4	0,0	0,0	0,0	0,0			
KDV istisnası	n 25	4	3	4	14	0	4	0	2	2	4	2	0			
	% 39,1	6,3	4,7	6,3	21,9	0,0	6,3	0,0	3,1	3,1	6,3	3,1	0,0			
Damga vergisi istisnası	n 3	2	2	2	8	0	1	0	0	2	0	0	0			
	% 15,0	10,0	10,0	10,0	40,0	0,0	5,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0			
TRT payı istisnası	n 13	1	0	2	4	0	1	0	2	0	0	0	0			
	% 56,5	4,3	0,0	8,7	17,4	0,0	4,3	0,0	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0			
Harç istisnası	n 3	0	1	1	0	0	1	0	0	1	2	0	1			
	% 30,0	0,0	10,0	10,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	10,0	20,0	0,0	10,0			
Yapı denetim kuruluşlarına %75 indirim desteği	n 7	0	0	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0			
	% 63,6	0,0	0,0	9,1	18,2	0,0	9,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			

455,906 **0,000***

İndirimli arsa tahsisi	n	5	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
	%	62,5	0,0	0,0	12,5	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KDV iadesi	n	13	1	7	5	17	1	4	0	1	3	4	0	0
	%	23,2	1,8	12,5	8,9	30,4	1,8	7,1	0,0	1,8	5,4	7,1	0,0	0,0
Gümrük vergisi muafiyeti	n	15	1	2	6	7	1	2	0	2	0	2	0	0
	%	39,5	2,6	5,3	15,8	18,4	2,6	5,3	0,0	5,3	0,0	5,3	0,0	0,0
Vergi indirimi	n	28	5	3	8	20	2	4	2	2	5	4	0	4
	%	32,2	5,7	3,4	9,2	23,0	2,3	4,6	2,3	2,3	5,7	4,6	0,0	4,6
Gelir vergisi stopajı desteği	n	7	2	2	6	16	4	3	0	0	7	0	0	0
	%	14,9	4,3	4,3	12,8	34,0	8,5	6,4	0,0	0,0	14,9	0,0	0,0	0,0

Tablo 5.37: (Devamı): İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Destek ile İşletmenin Faaliyette Olduğu OSB'nin Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

Sigorta primi işveren hissesi desteği	n	21	4	7	8	22	4	2	0	2	7	4	0	0
	%	25,9	4,9	8,6	9,9	27,2	4,9	2,5	0,0	2,5	8,6	4,9	0,0	0,0
Sigorta primi desteği	n	25	4	7	7	21	3	5	0	2	8	4	0	0
	%	29,1	4,7	8,1	8,1	24,4	3,5	5,8	0,0	2,3	9,3	4,7	0,0	0,0
AR-GE desteği	n	16	1	3	2	5	1	0	0	2	2	2	0	0
	%	47,1	2,9	8,8	5,9	14,7	2,9	0,0	0,0	5,9	5,9	5,9	0,0	0,0
Enerji verimliliği desteği	n	4	0	2	4	7	4	2	1	0	5	0	0	1
	%	13,3	0,0	6,7	13,3	23,3	13,3	6,7	3,3	0,0	16,7	0,0	0,0	3,3
İstihdam teşviki desteği	n	18	3	6	10	20	4	2	0	3	7	2	0	0
	%	24,0	4,0	8,0	13,3	26,7	5,3	2,7	0,0	4,0	9,3	2,7	0,0	0,0
Ruhsat ve izin harçları muafiyeti	n	4	2	3	6	8	2	1	0	0	2	0	0	0
	%	14,3	7,1	10,7	21,4	28,6	7,1	3,6	0,0	0,0	7,1	0,0	0,0	0,0
Kümelenme destek programı	n	0	0	0	0	2	2	0	0	0	4	0	0	0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	25,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0
Fuarlara katılım desteği	n	21	3	4	7	14	4	4	2	3	7	8	2	2
	%	25,9	3,7	4,9	8,6	17,3	4,9	4,9	2,5	3,7	8,6	9,9	2,5	2,5
Toplam	n	61	19	13	21	47	8	13	2	6	24	9	4	6
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

455,906 0,000*

H₁₃: İşletmenin yararlandığı teşvik ve destek ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasında bir ilişki vardır.

İşletmenin yararlandığı teşvik ve destek ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($\chi^2 = 455,906$, $p=0.000$). İşletmesi Çerkezköy OSB’de yer alanların % 63,6 oranında Yapı denetim kuruluşlarına %75 indirim desteği, İşletmesi Çorlu Deri OSB’de yer alanların % 15,3 oranında Teşvik ve desteklerden yararlanmadım, İşletmesi Çorlu 1 OSB’de yer alanların % 12,5 oranında KDV iadesi, İşletmesi Veliköy OSB’de yer alanların % 21,4 oranında Ruhsat ve izin harçları muafiyeti, İşletmesi Velimeşe OSB’de yer alanların % 40,0 oranında damga vergisi istisnası, İşletmesi Muratlı OSB’de yer alanların % 25,0 oranında kümelenme destek programı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.38: OSB’den Talep Edilen Hizmetler ile Şirketin Hukuki Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

OSB’den Talep Edilen Hizmetler	Şirketin Hukuki Yapısı			χ^2	p	
	Anonim Şirketi	Limited Şirketi	Şahıs Şirketi			
İtfaiye	f	62	42	6	131,154	0,000*
	%	7,6	9,2	8,6		
Altyapı	f	69	54	8		
	%	8,5	11,8	12,9		
Elektrik	f	57	49	7		
	%	7,0	10,7	9,9		
Su	f	52	29	2		
	%	6,4	6,4	2,9		
Peyzaj	f	14	19	0		
	%	1,7	4,2	0,0		
Yol	f	56	34	6		
	%	6,9	7,5	8,6		
Kreş	f	14	4	0		
	%	1,7	0,9	0,0		

Ölçüm	f	16	14	0
	%	2,0	3,1	0,0
Sosyal Hizmet	f	22	8	2
	%	2,7	1,8	2,9
Teşvik ve Destekler Arttırılmalı	f	26	22	6
	%	3,2	4,8	8,6
Bedelsiz Arsa Talebi	f	22	8	0
	%	2,7	1,8	0,0
Su Tarifelerinde İndirim	f	42	12	4
	%	5,2	2,6	5,7
Enerji Tarifelerinde İndirim	f	30	8	2
	%	3,7	1,8	2,9
Sosyal Hizmetler (Restoran)	f	28	22	0
	%	3,4	4,8	0,0
Antrepo Binası Olmalı	f	8	6	0
	%	1,0	1,3	0,0
Tanıtım Etkinlikleri Arttırılması	f	8	0	0
	%	1,0	0,0	0,0
Sağlık Birimi	f	44	10	0
	%	5,4	2,2	0,0
Belgelendirme	f	22	21	4
	%	2,7	4,6	5,7
Meslek Lisesi Kalifiye İşçi	f	40	6	0
	%	4,9	1,3	0,0
Ortak Arıtma Tesisi	f	29	20	6
	%	3,6	4,4	8,6
Güvenlik	f	22	6	2
	%	2,7	1,3	2,9
Mesleki Eğitimin Arttırılması	f	30	18	6
	%	3,7	3,9	8,6
Lojistik Merkez Bağlantısı Kurulması	f	26	14	0
	%	3,2	3,1	0,0
Demir Yolu Bağlantısı Kurulması	f	10	8	0
	%			

	%	1,2	1,8	0,0
	f	18	6	4
Teknoloji Geliştirme Merkezi	%	2,2	1,3	5,7
	f	16	6	2
Yeni Pazar Geliştirme	%	2,0	1,3	2,9
	f	18	8	2
Teknoloji Geliştirme Merkezleri	%	2,2	1,8	2,9
	f	14	2	0
Diğer	%	1,7	0,4	0,0
	f	805	446	70
Toplam	%	100,00	100,00	100,00

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05$.*

H₁₄: OSB'den talep edilen hizmetler ile şirketin hukuki yapısı arasında bir ilişki vardır.

OSB'den talep edilen hizmetler ile şirketin hukuki yapısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($=131.154$, $p=0.000$). Şirketin hukuki yapısı anonim şirket olanların %8,5 oranında, Limited şirket olanların %11,8 oranında ve şahıs şirketi olanların %12,9 oranında, büyük çoğunluğunun OSB'den talep ettiği hizmetin altyapı hizmeti olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.39: OSB'den Talep Edilen Hizmetler ile Şirketin Ortaklık Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

OSB'den Talep Edilen Hizmetler	Şirketin Ortaklık Yapısı				X ²	p	
	Yerli	Yabancı	Aile Şirketi	Diğer			
İtfaiye	f	62	12	29	6	202,617	0,000*
	%	7,5	6,1	11,4	16,7		
Altyapı	f	84	14	28	5		
	%	10,1	7,1	11,0	13,9		
Elektrik	f	68	13	28	5		
	%	8,2	6,6	11,0	13,9		
Su	f	52	11	18	1		
	%	6,3	5,6	7,1	2,8		
Peyzaj	f	23	4	6	0		
	%	2,8	2,0	2,4	0,0		
Yol	f	66	13	14	3		
	%	7,9	6,6	5,5	8,3		
Kreş	f	12	4	0	0		
	%	1,4	2,0	0,0	0,0		
Ölçüm	f	14	6	8	2		
	%	1,7	3,1	3,1	5,6		
Sosyal Hizmet	f	26	4	2	0		
	%	3,1	2,0	0,8	0,0		
Teşvik ve Destekler Arttırılmalı	f	30	6	14	2		
	%	3,6	3,1	5,5	5,6		
Bedelsiz Arsa Talebi	f	20	6	0	2		
	%	2,4	3,1	0,0	5,6		
Su Tarifelerinde İndirim	f	38	10	10	0		
	%	4,6	5,1	3,9	0,0		
Enerji Tarifelerinde İndirim	f	30	8	0	0		
	%	3,6	4,1	0,0	0,0		
Sosyal Hizmetler (Restoran)	f	32	12	6	0		
	%	3,8	6,1	2,4	0,0		

Antrepo Binası Olmalı	f	6	6	2	0
	%	0,7	3,1	0,8	0,0
Tanıtım Etkinlikleri Arttırılması	f	4	0	4	0
	%	0,5	0,0	1,6	0,0
Sağlık Birimi	f	40	4	8	0
	%	4,8	2,0	3,1	0,0
Belgelendirme	f	30	5	11	1
	%	3,6	2,6	4,3	2,8
Meslek Lisesi Kalifiye İşçi	f	30	6	4	2
	%	3,6	3,1	1,6	5,6
Ortak Arıtma Tesisi	f	31	2	20	2
	%	3,7	1,0	7,8	5,6
Güvenlik	f	20	2	6	2
	%	2,4	1,0	2,4	5,6
Mesleki Eğitimin Arttırılması	f	32	10	12	0
	%	3,8	5,1	4,7	0,0
Lojistik Merkez Bağlantısı Kırılması	f	22	10	8	0
	%	2,6	5,1	3,1	0,0
Demir Yolu Bağlantısı Kurulması	f	8	8	2	0
	%	1,0	4,1	0,8	0,0
Teknoloji Geliştirme Merkezi	f	20	6	2	0
	%	2,4	3,1	0,8	0,0
Yeni Pazar Geliştirme	f	16	2	4	2
	%	1,9	1,0	1,6	5,6
Teknoloji Geliştirme Merkezleri	f	18	6	4	0
	%	2,2	3,1	1,6	0,0
Diğer	f	4	6	5	1
	%	0,5	3,1	2,0	2,8
Toplam	f	832	196	255	36
	%	100,0	100,0	100,0	100,0

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05$.*

H₁₅: OSB'den talep edilen hizmetler ile şirketin ortaklık yapısı arasında bir ilişki vardır.

OSB'den talep edilen hizmetler ile şirketin ortaklık arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($\chi^2=202.617$, $p=0.000$). Şirketin ortaklık yapısı yerli olanların %10,1 oranında, yabancı olanların %7,1 oranında büyük çoğunluğunun OSB'den talep ettiği hizmetin altyapı, aile şirketi olanların %11,4 oranında ve diğer ortaklık yapısına sahip şirketlerin %16,7 oranında büyük çoğunluğunun OSB'den talep ettiği hizmetin itfaiye hizmeti olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.40: İşletmede Teşvikten Yararlanılan Kurumlar ile Şirketin Ortaklık Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmede Teşvikten Yararlanılan Kurumlar	Şirketin Ortaklık Yapısı				χ^2	p	
	Yerli	Yabancı	Aile Şirketi	Diğer			
TÜBİTAK	f	20	4	11	0	77,235	0,005*
	%	4,9	6,3	6,6	0,0		
KOSGEB	f	28	5	13	3		
	%	6,9	7,9	7,8	14,3		
İŞKUR	f	64	13	33	5		
	%	15,8	20,6	19,9	23,8		
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	f	51	16	22	2		
	%	12,6	25,4	13,3	9,5		
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	f	16	0	10	0		
	%	4,0	0,0	6,0	0,0		
Hazine ve Maliye Bakanlığı	f	23	4	11	0		
	%	5,7	6,3	6,6	0,0		
Ticaret Bakanlığı	f	45	9	15	2		
	%	11,1	14,3	9,0	9,5		
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	f	4	2	2	0		
	%	1,0	3,2	1,2	0,0		
Kalkınma Ajansı	f	20	0	3	2		
	%						

	%	4,9	0,0	1,8	9,5
	f	35	0	22	3
Kredi Garanti Fonu	%	8,6	0,0	13,3	14,3
	f	52	7	24	3
Türk Eximbank	%	12,8	11,1	14,5	14,3
	f	47	3	13	1
Teşvik ve Desteklerden Yararlanmıyorum	%	11,6	4,8	7,8	4,8
	f	405	63	179	28
Toplam	%	100,0	100,0	100,0	100,0

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05$.*

H₁₆: İşletmede teşvikten yararlanan kurumlar ile şirketin ortaklık yapısı arasında bir ilişki vardır.

İşletmede teşvikten yararlanan kurumlar ile şirketin hukuki ortaklık arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($=77.235$, $p=0.005$). Şirketin ortaklık yapısı yerli olanların %15,8 oranında, aile şirketi olanların %7,1 oranında ve diğer şirket ortaklık yapısına sahip olanların %23,8 oranında büyük çoğunluğunun teşvikten yararlandıkları kurumun İŞKUR, yabancı olanların %25,4 oranında büyük çoğunluğunun teşvikten yararlandıkları kurumun Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.41: İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Destek ile Şirketin Ortaklık Yapısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmenin Yararlandığı Teşvik ve Destek	Şirketin Ortaklık Yapısı				X ²	p
	Yerli	Yabancı	Aile Şirketi	Diğer		
Teşvik ve desteklerden yararlanmadım	f	69	4	21	69	
	%	12,7	3,4	9,9	12,7	
Kredi ve kredi faiz desteği	f	22	6	10	22	
	%	4,0	5,1	4,7	4,0	
Emlak vergisi muafiyeti	f	9	3	1	9	
	%	1,7	2,5	0,5	1,7	
KDV istisnası	f	30	14	16	30	
	%	5,5	11,9	7,5	5,5	
Damga vergisi istisnası	f	12	2	4	12	
	%	2,2	1,7	1,9	2,2	
TRT payı istisnası	f	10	4	9	10	
	%	1,8	3,4	4,2	1,8	
Harç istisnası	f	4	3	1	4	
	%	0,7	2,5	0,5	0,7	
Yapı denetim kuruluşlarına %75 indirim desteği	f	2	8	1	2	303,354
	%	0,4	6,8	0,5	0,4	0,000*
İndirimli arsa tahsisi	f	2	6	0	2	
	%	0,4	5,1	0,0	0,4	
KDV iadesi	f	40	7	5	40	
	%	7,3	5,9	2,4	7,3	
Gümrük vergisi muafiyeti	f	21	4	9	21	
	%	3,9	3,4	4,2	3,9	
Vergi indirimi	f	47	16	18	47	
	%	8,6	13,6	8,5	8,6	
Gelir vergisi stopajı desteği	f	26	6	11	26	
	%	4,8	5,1	5,2	4,8	
Sigorta primi işveren hissesi desteği	f	48	7	20	48	
	%	8,8	5,9	9,4	8,8	

Sigorta primi desteği	f	53	9	18	53
	%	9,7	7,6	8,5	9,7
AR-GE desteği	f	16	4	10	16
	%	2,9	3,4	4,7	2,9
Enerji verimliliği desteği	f	19	2	7	19
	%	3,5	1,7	3,3	3,5
İstihdam teşviki desteği	f	45	3	22	45
	%	8,3	2,5	10,4	8,3
Ruhsat ve izin harçları muafiyeti	f	20	2	4	20
	%	3,7	1,7	1,9	3,7
Kümelenme destek programı	f	2	0	4	2
	%	0,4	0,0	1,9	0,4
Fuarlara katılım desteği	f	48	8	21	48
	%	8,8	6,8	9,9	8,8
Toplam	f	545	118	212	545
	%	100,0	100,0	100,0	100,0

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05$.*

H₁₇: İşletmenin yararlandığı teşvik ve destek ile şirketin ortaklık yapısı arasında bir ilişki vardır.

İşletmenin yararlandığı teşvik ve destek ile şirketin ortaklık yapısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($=303.354$, $p=0.000$). şirketin ortaklık yapısı yerli olanların %12,7 oranında, aile şirketi olanların %9,9 oranında ve diğer şirket ortaklık yapısına sahip olanların %12,7 oranında büyük çoğunluğunun teşvik ve desteklerden yararlanmadığı, yabancı olanların %13,6 oranında büyük çoğunluğunun vergi indiriminden yararlandığı belirlenmiştir.

Tablo 5.42: İşletmenin İhracat Yapmama Sebebi ile İşletmede Çalışan Kadın Sayısının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmenin İhracat Yapmama Sebebi	Kadın Çalışan Grup			X^2	p	
	1-20 Kadın	21-40 Kadın	41 Kadın ve Üzeri			
İhracat Yapıyor	f	53	65	44	20,330	0,009*
	%	77,9	83,3	91,7		
Üretimin Yetersiz Olması	f	5	1	0		
	%	7,4	1,3	0,0		
Sermayenin Yetersiz Olması	f	2	4	0		
	%	2,9	5,1	0,0		
Maliyetin Yüksek Olması	f	4	0	4		
	%	5,9	0,0	8,3		
Diğer	f	4	8	0		
	%	5,9	10,3	0,0		
Toplam	f	68	78	48		
	%	100,0	100,0	100,0		

X^2 =ki-kare analizi yapılmıştır, $p<0,05^*$.

H₁₈: İşletmenin ihracat yapmama sebebi ile işletmede çalışan kadın sayısı arasında bir ilişki vardır.

İşletmenin ihracat yapmama sebebi ile işletmede çalışan kadın sayısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($=20.330$, $p=0.009$). İşletmede 1-20 kadın çalıştırılanların %77,9 oranında, 21-40 kadın çalıştırılanların %83,3 oranında ve 41 kadın ve üzeri çalıştırılanların %91,7 oranında büyük çoğunluğunun ihracat yaptığı belirlenmiştir.

Tablo 5.43: İşletmenin Atıksu Bertarafı ile İşletmenin Ön Arıtma Yapmasının Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

İşletmenin Atıksu Bertarafı	İşletmenin Ön Arıtma Yapması		X ²	p	
	Evet	Hayır			
Endüstriyel Atıksu Yok	f	0	1	24,457	0,000*
	%	0,0	1,6		
Ortak Arıtma Tesisiyle	f	29	45		
	%	48,3	70,3		
Müstakil Arıtma Tesisiyle	f	31	9		
	%	51,7	14,1		
Dereye Drenajla	f	0	2		
	%	0,0	3,1		
Diğer	f	0	7		
	%	0,0	10,9		
Toplam	f	60	64		
	%	100,0	100,0		

X²=ki-kare analizi yapılmıştır, p<0,05*.

H₁₉: İşletmenin atıksu bertarafı ile işletmenin ön arıtma yapması arasında bir ilişki vardır.

İşletmenin atıksu bertarafı ile işletmenin ön arıtma yapması arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. (=24.457, p=0.000). İşletmede ön arıtma yapanların %51,7 oranında büyük çoğunluğunun arıtmayı müstakil arıtma tesisiyle, İşletmede ön arıtma yapanların %48,3 oranında arıtmayı ortak arıtma tesisiyle, arıtma yapmayanların %70,3 oranında büyük çoğunluğunun ortak arıtma tesisiyle arıtma yaptığı belirlenmiştir.

6 SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye ekonomisine, buldukları coğrafyaya, çevresine ve çalışanlarına aynı zamanda işletme sermayesine de sağladıkları imkân ve kabiliyetler nedeniyle her geçen zamanda yıldızları parlayan Organize Sanayi Bölgeleri sadece yatırımcıya arsa tahsis eden, bürokrasi işlemlerinde kolaylık sağlayan ve altyapı hizmeti sunan bölgeler olmaktan çıkmaya başlamış, sanayinin, çevrenin ve çalışanların tüm ihtiyaçlarını bir bütün olarak sunan kümelenme ile alanında uzman entegre bir sanayi merkezi olmayı hedeflemektedir. Marmara Bölgesi ve Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgeleri verdiği hizmetler coğrafi konum itibarıyla Avrupa'ya ve İstanbul'a yakınlığı, farklı endüstri gruplarını kapsaması, nitelikli personel temini, tedarikçilerin bölgede yer alması ile sanayicinin tercih noktalarından biri olmaktadır.

Araştırmada, Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgelerinin sağladığı hizmetler ve Organize Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerinin arasında etkileşim; memnuniyet ölçeği altında yer alan “Altyapı ve Çevre Yönetimi Bilgileri”, “OSB’lerin İşletmeye katkısı”, “Destekler”, “Bilim ve Teknoloji Eğitim Bilgileri”, “Tek Noktadan Ofis Hizmeti” ve “Bölge Hizmet Bilgileri” olmak üzere altı alt ölçek ile incelenmiş, Çerkezköy OSB’nin altyapı ve çevre yönetimi bilgileri, destekler, bölge ve hizmet bilgileri, bilim ve teknoloji eğitim bilgileri ve tek nokta ofis hizmeti, OSB’lerin işletmeye olan katkıları ve genel memnuniyet düzeylerinin diğer OSB’lere göre daha yüksek olduğu, aynı zamanda Veliköy OSB’nin tek noktadan alınan ofis hizmetinden memnun olma düzeyleri diğer OSB’lere göre daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada; Organize Sanayi bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin ihracat yapanların OSB ile işletmelerin etkileşimi ölçeğinde ihracat yapmayanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. İşletmelerin ihracat yapanların alt yapı ve çevre yönetimi

bilgileri ilk sırada olmak üzere sırasıyla bilim ve teknoloji eğitim bilgileri, bölge hizmet bilgileri, OSB'lerin işletmeye katkısı alt ölçeklerinin ihracat yapmayanlara göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. İşletmelerin ithalat yapanların OSB'lerin işletmeye katkısı ithalat yapmayanlara göre daha yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Şirketin hukuki durumu anonim şirketi olanların OSB'lerin işletmeye katkısı alt ölçeği Limited şirketi ve şahıs şirketine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

2020 OSB yıldızları araştırması sonuç rakamlarına göre, 2020 yılında OSB'lerde en fazla ihracat yapan ilk yüz firma, 11 milyar 288 milyon 625 bin 456 dolar ile Türkiye toplam ihracatın %6,65'ini gerçekleştirmiş ve Marmara bölgesi 6,760,698,789 dolar ile en büyük paya sahiptir. Araştırmada en fazla ihracat yapan ilk yüz firma, ihracatın (5,397,117,214 dolar) %47,8'i otomotiv endüstrisinden gerçekleşmiştir (Turkishtime ve OSBÜK 2021, s.67-78). Çalışmada ihracat yapan işletmelerin %32,3 oranında büyük çoğunluğunun faaliyette olduğu işletme Çerkezköy OSB'de olduğu belirlenirken ihracat yapmayanların %22,6 oranında büyük çoğunluğunun Ergene 2 OSB'de olduğu belirlenmiştir.

OSB'lerde yurt içi ciroda ilk yüz firma toplam 147 milyar 519 milyon 667 bin 496 TL yurtiçi ciro gerçekleştirmiş, %40,17'si demir ve demir dışı metaller sektöründe gerçekleşmiştir. Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgesi, Velimeşe OSB'de yer alan Coca-Cola içecek firması beşinci sırada yer alırken, OSB'lerde en fazla kar yapan (vergi öncesi) ilk 10 firma arasına 5. sırada Çerkezköy OSB, 6. Sırada Ergene 2 OSB, 8. Sırada ise Veliköy OSB'den bir işletme yer almaktadır (Turkishtime ve OSBÜK 2021, s.71). OSB'lerde en fazla yatırım yapan ilk 10 firma arasından 5 sırada Ergene 2 ve 10. Sırada Çerkezköy OSB'den bir işletme bulunmaktadır. (Turkishtime ve OSBÜK 2021, s.71)

Çalışmada, işletmelerin Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgesinden alınan hizmetlerin ilk üç sırada sırasında altyapı, enerji ve belgelendirme hizmetleri, daha sonra sırasıyla itfaiye, yol, ortak arıtma tesisi hizmetleri yer almaktadır. İşletmeler Organize Sanayi Bölgelerinden en fazla altyapı, elektrik, itfaiye, yol, su tarifelerinde indirim, ortak arıtma tesisi hizmetleri talep etmektedir. İşletmelerin Organize Sanayi Bölgelerinden iyileştirmesini talep ettiği hizmetler sırasıyla; enerji ve su tarifelerinde indirim, meslek lisesi nitelikli işçi, yol, altyapı, ortak arıtma tesisi, teşvik ve desteklerin arttırılması, aidat ücretlerinin düşürülmesidir.

Şirketin hukuki yapısına göre talep edilen hizmetler incelendiğinde; hukuki yapısı anonim şirket, Limited şirket ve şahıs şirketi olan işletmelerin, büyük çoğunluğunun OSB'den talep ettiği hizmetin altyapı hizmeti olduğu sonucun ulaşılmıştır. Şirketin ortaklık yapısı ve talep edilen hizmetler incelendiğinde; yerli ve yabancı işletmelerin büyük çoğunluğunun OSB'den talep ettiği hizmetin altyapı, aile şirketi ve diğer ortaklık yapısına sahip şirketlerin büyük çoğunluğunun OSB'den talep ettiği hizmetin itfaiye hizmeti olduğu belirlenmiştir.

İşletmelerin Tekirdağ ili Organize Sanayi Bölgelerini tercih etme sebeplerinde İstanbul'a ve Avrupa ülkelerine, tedarikçiye, müşteriye limana yakın olması, ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylıklar sağlanması, lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı olarak sıralanmaktadır. Tekirdağ OSB'yi tercih etme nedeni ile işletmenin faaliyette olduğu OSB arasındaki ilişki incelendiğinde;

İşletmesi Çerkezköy OSB'de yer alan işletmelerin Çerkezköy OSB'yi tercih etme sebebi sırasıyla; Avrupa ülkelerine yakınlık, tedarikçiye yakın olunması, İstanbul'a yakın olması öncelikli olarak müşteriye yakınlık, altyapı hizmetleri, itfaiye hizmetleri bulunması, limana yakın olması, demiryolu hattına yakınlık, lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, nitelikli işgücü temini, ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, bölgede yaşam alanları, meslek

liselerinin kalifiye işçi nitelikli eleman yetiştirme, işletmeler arasındaki iş birliğine olumlu katkı sağlama, marka güvenilirliğinin artmasıdır.

İşletmesi Çorlu Deri OSB’de yer alan işletmelerin Çorlu Deri OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a yakın olması, tedarikçilere ve müşterilere yakın olması öncelikli olmak üzere, Avrupa ülkelerine yakın olması, ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, OSB’lerde benzer sektörlerin(kümeleme) bir arada bulunması, güvenlik hizmeti bulunması, nitelikli iş gücü temini İşletmeler arasındaki iş birliğine olumlu katkı sağlama, yeni yatırımcı çekmesi ve yeni kurulan firmalara destek sağlanmasıdır.

İşletmesi Çorlu 1 OSB’de yer alan işletmelerin Çorlu 1 OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a yakın olması, Avrupa ülkelerine yakın olması ve alt yapı hizmetleri öncelikli olmak üzere, müşteriye ve tedarikçilere yakınlık, bölgede yaşam alanları, Çorlu1 OSB’de meslek lisesi bulunması ile meslek liselerinin nitelikli işçi nitelikli eleman yetiştirme, nitelikli iş gücü teminidir.

İşletmesi Veliköy OSB’de yer alan işletmelerin Veliköy OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a yakın olması, limana yakın olması ve Avrupa ülkelerine yakın olması öncelikli olmak üzere müşteriye yakın olması, ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, resmi prosedürlerde kolaylık sağlanması, lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı

İşletmesi Velimeşe OSB’de yer alan işletmelerin Velimeşe OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a yakın olması, Avrupa ülkelerine yakın olması ve limana yakın olması öncelikli olarak lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, demiryolu hattına yakınlıdır.

İşletmesi Muratlı OSB’de yer alan işletmelerin Muratlı OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a yakın olması, lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, demiryolu hattının yakınlığı, Avrupa ülkelerine yakın olması, ulaştırma maliyetlerinin düşük olmasıdır.

İşletmesi Ergene1 OSB’de yer alan işletmelerin Ergene 1 OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; Avrupa ülkelerine yakın olması, tedarikçiye ve müşteriye yakın olması öncelikli olmak üzere ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, İstanbul’a yakın olmasıdır.

İşletmesi Marmara Ereğlisi OSB’de yer alan işletmelerin Marmara Ereğlisi OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a yakın olması, Avrupa ülkelerine yakın olması ve limana yakın olması öncelikli olmak üzere, tedarikçiye yakın olmasıdır.

İşletmesi Malkara OSB’de yer alan işletmelerin Malkara OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; arsa fiyatlarının uygun olması, İstanbul’a yakın olması, ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, öncelikli olmak üzere teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı, Avrupa ülkelerine yakın olması, lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığıdır.

İşletmesi Ergene 2 OSB’de yer alan işletmelerin Ergene 2 OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a yakın olması, Avrupa ülkelerine yakın olması ve ruhsat ve izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması öncelikli olmak üzere, tedarikçiye yakın olması, lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, teşvik ve desteklerden yararlanma imkânıdır.

İşletmesi Kapaklı OSB’de yer alan işletmelerin Kapaklı OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a yakın olması, Avrupa ülkelerine yakın olması ve altyapı hizmetleri öncelikli olmak üzere teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı, ruhsat ve

izin gibi belgelendirme işlemlerinde kolaylık sağlanması, nitelikli iş gücü temini-kolay iş gücü, bürokrasi ile iyi ilişkilerin sağlanmasıdır.

İşletmesi Yalıboyu OSB’de yer alan işletmelerin Yalıboyu OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a ve Avrupa ülkelerine yakınlık öncelikli olmak üzere limana yakınlık, lojistik ve ulaştırma işlemlerinin kolaylığı, ulaştırma maliyetlerinin düşük olması, belgelendirme işlemlerinde kolaylık, altyapı hizmetleri, resmi prosedürlerde kolaylık sağlanması,

İşletmesi Hayrabolu OSB’de yer alan işletmelerin Hayrabolu OSB’yi tercih etme sebebi sırasıyla; İstanbul’a yakın olma ve Avrupa ülkelerine yakın olma öncelikli olmak üzere teşvik ve desteklerden yararlanma imkânı, altyapı hizmetleridir.

2020 OSB yıldızları araştırması sonuç rakamlarına göre OSB’lerde en fazla kadın istihdam yapan ilk 100 firmanın dağılımında Marmara bölgesi 13.525 ile ilk sırada yer alırken, 3. Sırada Çerkezköy OSB’de faaliyet gösteren 1141 kadın çalışanı ile Bony Tekstil İşletmeleri San ve Tic. A.Ş. yer almaktadır (Turkishtime ve OSBÜK 2021, s.67-78). Çalışmada işletmede kadın çalışanların büyük çoğunluğunun faaliyette olduğu işletme Çerkezköy OSB’de olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye’deki işletmelerde toplumsal cinsiyet ayrımcılığını ve kayıt dışı kadın istihdamını önlemek amacıyla Organize Sanayi Bölgelerinde kadınlar kayıtlı sektörlerde ekonomik fırsatlar yaratılması, kadın girişimcilere destekler verilmesi, cinsiyet dostu politikaların uygulanması sanayide kadınların işgücüne katılımını arttıracaktır. Organize Sanayi Bölgelerinde, yönetim veya özel işletmeler tarafından kreş, çocuk bakım merkezleri kurulması, kadınların işgücüne katılımı teşvik edecek ücretsiz meslek eğitimleri projeleri yapılması, hukuki ve psikososyal danışmanlık merkezi kurulması, cinsiyet ayrımını önlemek için OSB’lerde bulunan işletmelerinin kadın erkek istihdam oranının OSB yönetimi tarafından kontrol edilecek kurumsal bir altyapının kurulması önerilmektedir. İşletmelerin kadın erkek istihdam oranlarını verilerini OSB müdürlüklerinde oluşturulacak altyapı ile ortak havuzlarda işlenerek güncel ve doğru verilerin takibi sağlanması, kadınların işgücüne katılımını arttıracak projeler yapılması önerilmektedir.

Yeşil OSB altyapısını desteklemek amacıyla OSB'nin yasa ve yönetmelikler ile desteklenip, standartlaştırılarak yeşil OSB ilkelerinin oluşturulması sürdürülebilir kılacaktır. Sertifikalı Yeşil OSB altyapısını oluşturmak için daha fazla kredi destekleri sunulması ve işletmelere sertifika almayı teşvik edici eğitimler verilmesi önerilmektedir.

Sektörler arası rekabetten korunmak ve istihdamın yaratılması için işletmelerin üretkenliğini arttırması ve rekabet güçlerini geliştirmeleri gerekmektedir. OSB yapılanmasının ve işletme konumlanmasının bölgenin güçlü olduğu değişkene bağlı olarak oluşturulması, işletmelere yenilikçi politikaları desteklemek için teknoloji ve inovasyon ile ilgili kredilerin verilmesi, sürdürülebilir yeşil OSB oluşturulmasında ve rekabet gücünün arttırılmasında rol oynayacaktır.

Enerji verimliliğini arttırılması ve enerji tasarrufu sağlanması amacıyla, OSB içerisinde bulunan sokak lambalarının ve yönetimde bulunan lambaların daha verimli led ampuller ile değiştirilmesi, geliştirilmiş idari binalar, güneş enerji santrali ve rüzgâr enerji santralleri, biyokütle enerji santralleri yapılması, elektrik motorlarının daha verimli olanlarla değiştirilmesi, solar fotovoltaik projeler yapılması önerilmektedir.

OSB'lerin büyümesi yeşil ve sürdürülebilir bir altyapı ile mümkündür. Yeşil enerji üretiminin desteklenmesi, sürdürülebilir hale gelmesi ve iklim değişikliğini azaltılmasında katkıda bulunacak özel sektör enerji yatırımlarının teşvik edilmesi ve enerji mevzuatlarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Yenilenebilir enerji üretimi ve enerji verimliliği yatırımları ve devlet teşvikleri ile uzun vadede yenilebilir enerji için finansmanı arttırılması gerekmektedir.

Tekirdağ ili OSB'lerinde Çerkezköy OSB başta olma üzere ortak arıtma hizmeti vermektedir ya da arıtma projeleri tamamlanmaktadır. Ergene Derin Deşarj projesi ile arıtma hizmeti verimliliğini arttıracaktır. OSB'lerde yapılacak enerji verimliliği ve atık projeleri ile sera gazının azaltılması da amaçlanmalıdır. CO2

emisyollarının azaltılması amacıyla merkezi atıksu tesislerinin daha verimli motor kullanımı, güneş duvarı, biyogaz tesisleri kurulması önerilmektedir.

OSB'lerin sanayi yerleşim planı düzenleme aracı olarak rolü olduğu düşünöldüğünde, endüstriyel simbiyozu kolaylaştıracak yerleşim ve yatırımlar yapılarak, bir işletmenin ihtiyacı olan ısı ve su buharını başka bir işletme üretimde kullanılır hale getirilerek enerji verimliliği oluşturulabilir. OSB'lerin içerisinde işletmeler ile bağlantılı demiryolu oluşturulması ve demiryolunun limanlar ile bağlantılı kurularak intermodel taşımacılığın artırılması ile karayolu kullanımının ve CO2 emisyonlarının azaltılması önerilmektedir. Lojistik Merkez yapılanması oluşturularak depoların arka kısmının demiryolu ve ön kısmının karayolu kullanabileceği lojistik depo alanları oluşturulması önerilmektedir.

OSB'lerde yer alan işletmeler ve üniversite işbirliğini sağlayan projeler ile işletme verimliliğine katkı sağlayacak yenilikçi fikirlerin desteklenmesi, ticari gelişimlerine katkı sağlanması için inovasyon merkezlerine yatırımların artırılması, teknoloji transfer merkezleri, mentörlük desteği, model fabrikalar, yalın üretim, endüstri 4.0, yenilikçi yeşil üretim projeleri, Endüstriyel simbiyozlar gibi projeler ve merkezler artırılması ve bu inovasyon alanlarında görev alacak personele eğitim ve istihdam yaratılması önerilmektedir.

İşletmeler OSB faaliyet göstermesi dolayısıyla, emlak vergisi muafiyeti, Damga vergisi istisnası, TRT payı (Sanayi sicil belgesine sahip bütün sanayi işletmeleri), harç istisnası, yapı denetim kuruluşlarına ödenecek hizmet bedeli %75 indirim uygulanması, bir alt bölge desteğinden yararlanma ve indirimli arsa tahsisi teşviklerinden yararlanmaktadır. Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında Tekirdağ ilinde faaliyet gösteren işletmeler Ocak 2021'den itibaren 1. Bölge teşvik destek unsurlarından yararlanmaktadır. Çalışmada, AR-GE merkezi olan işletmelerin büyük çoğunluğunun teşvikten yararlandığı ayrıca işletmelerin en fazla İŞKUR, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı teşviklerinden yararlandığı anlaşılmaktadır. Şirketin ortaklık yapısı yerli ve aile şirketi ve diğer şirket ortaklık yapısına sahip olanların büyük çoğunluğunun İŞKUR teşvikinden yararlandıkları, yabancı ortaklık yapısına sahip

olanların büyük çoğunluğunun Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olduğu belirlenmiştir. İşletmelerin yararlandığı teşvik ve destekler arasında vergi indirimi, sigorta prim desteği, sigorta primi işveren hissesi desteği, fuarlara katılım desteği, istihdam teşvik desteği ve KDV istisnası destekleri ilk sırada yer almaktadır. İşletmesi Çorlu 1 OSB’de, Veliköy OSB’de, Velimeşe OSB’de, Ergene 1 OSB’de, Malkara OSB’de, Ergene 2 OSB’de, Kapaklı OSB’de ve Yalıboyu OSB’de bulunan firmaların büyük çoğunluğunun İŞKUR teşviklerinden yararlanan kurum olduğu belirlenirken, Çerkezköy OSB’de faaliyet gösteren işletmelerin Sanayi Teknoloji Bakanlığı, Çorlu Deri OSB’deki işletmelerinin teşvik ve desteklerden yararlanma düzeyleri daha düşüktür. Hayrabolu OSB’de yer alan işletmelerden özellikle tarım makinaları konusunda faaliyet gösteren işletmelerin büyük çoğunluğu Kalkınma Ajansından proje desteği almışlardır.

Çalışmada; Tedarikçilerin OSB’de yer alanların %44,7 oranında büyük çoğunluğunun faaliyette olduğu işletme Çerkezköy OSB’de olduğu belirlenirken Tedarikçilerin OSB’de yer almayanların %21,3 oranında büyük çoğunluğunun Velimeşe OSB’de olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada; OSB’de meslek lisesi bulunması, meslek liselerinin nitelikli işçi nitelikli eleman yetiştirmesi, OSB tercih sebepleri arasında yer almaktadır, ayrıca OSB’de kurulması planlanan meslek okullarında en fazla makine, elektrik, tekstil, mekatronik bölümlerinin açılmasını talep edildiği belirlenmiştir. Organize Sanayi Bölgelerinde ihtiyaç duyulan insan kaynağı için OSB müdürlükleri ile Meslek liseleri, Meslek Yüksekokullarında koordinasyonu sağlayan birimlerin oluşturulması nitelikli personelin sağlanması açısından önem arz etmektedir. Bu birimler, OSB ve okullar arasında aracılık yaparak, sanayicinin ihtiyaç duyduğu alanlarda ve nitelikte insan kaynağını sağlayacak eğitim programlarının içeriğinin belirlenmesi, mesleğe yönelik ders olarak işyerinde uygulamalı ve online eğitimler verilmesi, mesleği teşvik edici etkinliklerin düzenlenmesi gibi sanayi ile okullar arasında bir köprü niteliği taşıyacaktır. Öncelikle bölgesel sonra il ve ilçe bazında oluşturulacak koordinasyon birimleri tüm Türkiye’deki ağı oluşturarak eğitim ve sanayi arasında büyük bir köprü

yaratması ve işletmelerin, okulların ve OSB müdürlüklerinin ortak yönetiminde bilgi havuzları oluşturularak işletmelerin ihtiyacı olan nitelikli çalışanlara havuzlardan sağlanması önerilmektedir. Bu sayede kümelenmiş sanayi ile kümelenmiş mesleki eğitim ağı ile istihdam merkezleri oluşturulabilir.

Organize Sanayi Bölgesi, alt yapı ve üstyapı işlemlerinde; lojistik, çevre, yenilebilir enerji, eğitim, sosyal yaşam alanları, dijitalleşme, teknoloji, AR-GE tasarım ve inovasyon ile birlikte Teknoloji Transfer Ofisleri, uluslararası standartlarda akrediteli laboratuvarları, teknoparkları, altyapı çalışmalarında kapsamlı ve entegre bir veri tabanlı kontrol ve izleme sistemi uygulamaları, fiber optik ağlarla donatarak güçlendirdikleri iletişim altyapıları, inovatif projeleri, kümelenme çalışmaları, eğitim faaliyetleri, üniversite-sanayi işbirlikleri, bünyelerinde bizzat kurdukları üniversiteleri, Mesleki ve Teknik Anadolu liseleri, kolejleri, gündüz bakım evi ve kreşleri, dijitalleşme çalışmaları, mobil uygulamaları , mobese sistemleri, üst düzey güvenlik hizmetleri, insan kaynağına yaptıkları yatırımlar, showroomları, fuar alanları, çevre dostu uygulamaları, sahip oldukları yeşil alanlar, atıksu ve arıtma tesisleri, özellikle rüzgar ve güneş enerjisi santralleri ağırlıklı olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına yaptıkları yatırımları, yürüttükleri Avrupa Birliği (AB) projeleri, kamu işbirlikleri, kurdukları dış ticaret veya ihracat ofisleri, bölge katılımcıları ve çalışanlarına özel sundukları sosyal yaşam alanları, konaklama alanları, otelleri, konferans salonları, ortak sağlık güvenlik birimleri, klinikleri, poliklinikleri, itfaiye teşkilatları, bünyelerindeki KOSGEB temsilcilikleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı temsilcilikleri, AB ofisleri, uluslararası standartlardaki kalite belgesi çalışmaları, güvenli hizmet belgesi gibi birçok yatırımı bünyesinde bulunduran işletmelerle ortak bilgi havuzlarına sahip, ihtiyaçları güncel takip edip çözüme kavuşturan entegre bir merkez yapılanması olarak öngörülmektedir.

Çerkezköy OSB, Türkiye'deki OSB'lerde en fazla kadın istihdam yapan firmalardan ilk 10 firmadan 3. Sırada, OSB'lerde en fazla yatırım yapan ilk 10 firma arasından 10. Sırada, OSB'lerde en fazla AR-GE harcaması yapan ilk 10 firmalardan 10. Sırada, OSB'lerde en fazla patent sahibi ilk 10 firmalarda 9.sırada, OSB'lerde en fazla marka tescil sahibi firmalardan 5 sırada, OSB'lerde en fazla dijitalleşme harcama yapan ilk 10 firma arasından 5. sırada yer alan firmalar yer almaktadır (Turkishtime ve OSBÜK 2021, s.67-77). Çerkezköy OSB ilk kurulduğunda yapılan teşvikler ile arazi maliyetlerinin az olması ile firmalar tercih etmiş olsa da köklü bir geçmişe sahip ve kendini geliştiren bir yapıda olmasıyla Çerkezköy OSB Tekirdağ ilinde işletmelerinin ihtiyaçlarına cevap veren gelişmiş OSB'lerden biri olmaktadır.

11. Kalkınma planı ile üretimde verimliliğin artırılması ve dijital dönüşüm konuları gündeme gelmiştir. Tekirdağ ili Organize sanayi bölgelerinde yalın üretim, sürekli iyileştirme, dijital dönüşüm, enerji, hammadde ve zaman kaynaklarının verimliliği gibi konularda işletmelerin rekabet yapısını güçlendirmesini sağlayacak Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezleri-Model Fabrikaların devlet teşvikleri ile kurulması önerilmektedir.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı çatısı altında OSBÜK işbirliği ile Türkiye'deki OSB'lerde yer alan işletmelerin ve müdürlüklerin yer aldığı merkezi birim ve ortak bilgi havuzu sistemi oluşturularak işletmelerin çalışan kadın, erkek, engelli sayıları verimlilik oranları, istihdam merkezleri, eğitim birimleri, çevre yönetimi, belgelendirme gibi konularda bilgilerin ortak havuzda toplanarak bilgi kirliliğinin önlenmesi ve ihtiyaç halinde bilgilerin çekilerek doğru veriler ile projelerin gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Anadolu Ajans. (2021). 'Türkiye'nin büyüme beklentisini yükseltti, 05.01.2021, Erişim tarihi: 11.2.2021 <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/dunya-bankasi-turkiyenin-buyume-beklentisini-yukseltti/2099276>

Avrasya OSB. (2020) Turkiyede OSB Lerin Kurulus Amaclari, Erişim Tarihi: 22.10.2020, <http://avrasyaOSB.com.tr/turkiyede-OSB-lerin-kurulus-amaclari/>

(Avrasya Osb, 2020a) Turkiyede Osb Uygulamaları, Erişim Tarihi: 22.10.2020, <https://avrasyaosb.com.tr/turkiyede-osb-uygulamaları/>

(Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1963). (Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, 1963). Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/10/Birinci_Bes_Yillik_Kalkinma_Plani-1962-1967.pdf

Büyüköztürk, Ş. (2009). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, spss uygulamaları ve yorum (9. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.

Çolak, (2020) Organize sanayi bölgelerinin. Hukuki niteliği ve kamulastırma yetkisi, Erişim Tarihi: 20.10.2020, <http://www.ilkercolak.com.tr/organize-sanayi-bolgelerinin-hukuki-niteligi-ve-kamulastirma-yetkisi/>

Cansız, M. (2019). Mehmet CANSIZ, UNDP ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023'e Doğru Türkiye'de Organize Sanayi Bölgeleri'nin Dönüşümü, UNDP-TR-2023-OSB. S 65, 203.

Cansız, M. (2020). Mehmet CANSIZ, UNDP ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türkiye'de Organize Sanayi Bölgelerinin Dönüşümü, Manisa OSB Yenilik Merkezi Tasarımı ve Kurulması, Ekim 2020, 203

Çorlu 1 OSB. (2020) Çorlu 1 Organize Sanayi Bölgesi, Kurumsal, Faaliyetlerimiz, Erişim Tarihi: 26.06.2020, <http://www.corlu1osb.org.tr/kurumsal/7-faliyetlerimiz>

Çorlu 1 OSB. (2020a). Çorlu 1 Organize Sanayi Bölgesi, Kurumsal, Bölgemiz, Erişim Tarihi: 26.06.2020, <http://www.corlu1osb.org.tr/kurumsal/6-bolgemiz>

Çorlu 1 OSB. (2020b). Çorlu 1 OSB'den 20.10.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı Çorlu 1 Organize sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Çorlu Deri OSB. (2021). Çorlu Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Bölgesi, Hakkımızda, Erişim Tarihi: 01.05.2021 <https://www.corluderiosb.org.tr/hakkimizda>

Çorlu Deri OSB. (2020). Çorlu Deri İhtisas ve Karma Organize sanayi bölgesi, fotoğraf galerisi, Erişim Tarihi: 14.09.2020 <http://www.corluderiosb.org.tr/fotograf-galerisi#gallery-4>

Çorlu Deri OSB. (2021) Çorlu Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Müdürlüğü'nden 23.03.2021 tarihinde Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan veriler.

ÇOSB, (2018). Çerkezköy Organize Sanayi bölgesi, ÇOSB Sürdürülebilirlik Raporu 2018 S:6/96

ÇOSB. (2020). Çerkezköy Organize Sanayi bölgesi, Çerkezköy OSB Yerleşim Planı, Erişim Tarihi: 24.05.2020, <https://www.cosb.org.tr/Files/Dosya/yerlesimplani.pdf>

ÇOSB. (2020a). Çerkezköy Organize Sanayi bölgesi, ÇOSB yatırımcıların Menşei tablosu, Firmalar listesi, Erişim Tarihi: 14.05.2020, <https://www.cosb.org.tr/tr/Cerkezkoy-OSB/Firmalar/Firma-Listesi/18>

ÇOSB. (2020b). Çerkezköy Organize Sanayi bölge müdürlüğünden 03.11.2020 alınana veriler.

ÇOSB. (2021). Çerkezköy Organize Sanayi bölgesi, ÇOSB Firmalar listesi, Erişim Tarihi:13.05.2021, <https://cosb.org.tr/firmalar/>

ÇOSB. (2021b). Çerkezköy Sanayi Bölgesi Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi Erişim Tarihi: 12.10.2021 <https://cosb.org.tr/wp-content/uploads/2020/09/aritmatesisitanim.pdf>

Çorlu Deri OSB. (2021). Çorlu Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Bölgesi, Hakkımızda, Erişim Tarihi: 01.05.2021 <https://www.corluderiosb.org.tr/hakkimizda>

ÇTSO. (2018). Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası Çerkezköy-Kapaklı-Saray Çerkezköy, Ek1 Sunu Tekirdağ –şubat/2018s:10/17

ÇTSO. (2020). Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası, Organize Sanayi Bölgeleri, Velimeşe OSB, Erişim Tarihi:23.06.2020,

https://www.corlutso.org.tr/uploads/docs/8_velimeseOSB.pdf

Ergene 1 OSB. (2020). Ergene 1 Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğünden Alınan 24.08.2020 tarihli Sunu S:1/26, 24.08.2020

Ergene 1 OSB. (2020a). Ergene 1 Organize sanayi Müdürlüğün'den 02.11.2020 tarihli Tekirdağ valiliği aracılığı ile yapılan anket çalışmasından alınan bilgilere

Ergene 2 OSB. (2019). Ergene 2 Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğünden Alınan Sunu s22, 11.09.2019

Ergene 2 OSB. (2020). Ergene 2 Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğünden 23.05.2020 tarihinde alınan kayıtlı firma verileri

(Ergene 2 OSB, 2020a) Ergene 2 OSB (2020a) Ergene 2 Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğünden 02.11.2020 tarihli Tekirdağ valiliği aracılığı ile alınan veriler.

Eyuboğlu, D. (2005) Dilek Eyuboğlu, 2000'li yıllarda Organize Sanayi Bölgelerimiz, Verimlilik Dergisi 2005/3. S.56-58

Field, A. (2005). Discovering statistics using SPSS. 2nd ed. London: Sage.

George, D. ve Mallery, M. (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson

Hayrabolu OSB. (2020). Hayrabolu Organize sanayi bölgesi, Hakkımızda, Erişim Tarihi: 23.02.2020, <http://www.hayraboluOSB.org.tr/Hakkimizda.aspx>

Hayrabolu OSB. (2020a). Hayrabolu Organize sanayi bölgesi, Hayrabolu OSB yerleşim planı, Erişim Tarihi: 23.02.2020, <http://hayraboluOSB.org.tr/Content.aspx?id=78>

Hayrabolu OSB. (2020b). Hayrabolu Organize Sanayi Müdürlüğün'den 02.11.2020 tarihli Tekirdağ valiliği aracılığı ile yapılan ankette alınan bilgilere

IFC. (2018). IFC, İnternational Finance Corporation, Turkey Green Building & Zones, Erişim Tarihi:12.01.2021; <https://disclosures.ifc.org/project-detail/AS/600641/turkey-green-building-zones>

invest. (2021). T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, Yatırım Rehberi, Yatırım Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Teknoparklar, <https://www.invest.gov.tr/tr/investmentguide/sayfalar/investment-zones.aspx>

Kan, A. ve Akbaş, A. (2005). Lise öğrencilerinin kimya dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(2), 227–237

Kalkınma Planı. (2019). Onbirinci Kalkınma Planı (2019-2023), Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Temmuz 2019, Erişim Tarihi: 15.09.2020, <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkinmaPlani.pdf>

Kapaklı OSB. (2021). Kapaklı Organize sanayi bölgesi, Kapaklı OSB yerleşim planı, Erişim Tarihi: 02.02.2020, <http://www.kapakliosb.org.tr/yerlesim-planlari>

(Kapaklı OSB, 2020) Kapaklı OSB, (2020) Kapaklı Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğün'den 16.10.2020 tarihli Tekirdağ valiliği aracılığı ile alınan bilgilere göre

Karaköse, E. (2018) S.15, T.C. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı İktisat Politikası Bilim Dalı Türkiye'de Organize Sanayi Bölgeleri ve Kayseri Uygulaması Hazırlayan M. Emin Karaköse Yüksek Lisans Tezi Ağustos 2018 s.15 Kayseri

Malkara OSB. (2020). Malkara Organize sanayi bölgesi, Malkara OSB yerleşim planı, Erişim Tarihi: 02.04.2020, <https://malkaraosb.org.tr/tr/kategori/yerlesim-planlari>

Malkara OSB. (2020a). Malkara Organize sanayi bölgesi, Malkara OSB kurumsal hakkımızda, Erişim Tarihi: 02.04.2020, <https://malkaraosb.org.tr/tr/kategori/kurumsal-hakkimizda>

Malkara OSB. (2020b). Malkara Organize sanayi Bölgesinden 09.11.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan bilgilere göre

Marmara Ereğlisi OSB. (2021). Marmara Ereğlisi Organize sanayi bölgesi, Marmara Ereğlisi ıslah OSB yönetim hakkımızda, Erişim Tarihi: 03.04.2021,

<https://www.marsab.org.tr/yonetim/hakkimizda/>

Marmara Ereğlisi OSB. (2021a). Marmara Ereğlisi OSB'den 01.04.2021 tarihinde Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan bilgilere göre

MEB. (2019). Millî Eğitim Bakanlığı, (2019). Organize Sanayi Bölgelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim, 2023 Eğitim vizyonu, Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi, Haziran 2019 s.29/42

Mevzuat. (2000). Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, 4562 Sayılı Kanun, Erişim Tarihi: 15.11.2021

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4562.pdf>

Mevzuat. (2000a) Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği,

<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=31245&mevzuatTur=KurumVeKuruluyonetmeligi&mevzuatTertip=5>

Mevzuat. (2000b) Organize Sanayi Bölgelerinde Yer Alan Parsellerin Tamamen veya Kısmen Bedelsiz Tahsisine Dair Yönetmeliği

<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=24371&mevzuatTur=KurumVeKuruluyonetmeligi&mevzuatTertip=5>

Mevzuat. (2000c) Organize Sanayi Bölgeleri Yer Seçimi Yönetmeliği.

<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=31246&mevzuatTur=KurumVeKuruluyonetmeligi&mevzuatTertip=5>

Muratlı OSB. (2020). Muratlı OSB'den 19.10.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan bilgiler

Veliköy OSB. (2020). Veliköy OSB'den 16.10.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan bilgilere göre,

OSBÜK. (2019). Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu, Organize Sanayi Bölgeleri Türkiye'nin Üreten Gücü, Sayı:2 Ocak 2019, S:6/42, Erişim Tarihi:20.03.2019,

<http://osbuk.org/wp-content/uploads/2018/04/OSB%C3%9CK-Kitap%C3%A7%C4%B1k.pdf>

OSBÜK. (2019a). Organize Sanayi Bölgesi Üst Kuruluşunun OSB bilgi portalı, Erişim Tarihi: 12.12.2019

<http://portal.OSBuk.org/OSBBilgiPortal/>

OSBÜK. (2020). Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu, Organize Sanayi Bölgeleri, OSBÜK Portal Verisi, Erişim Tarihi: 08.05.2020, <https://portal.osbuk.org/OSBBilgiPortal/landing.xhtml#tekirdag-59>

OSBÜK. (2020a). Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu, OSBÜK Mart 2020 Envanteri, Mart 2020, Erişim Tarihi:08.03.2020, <https://osbuk.org/wp-content/uploads/2020/03/EnvanterMart2020.pdf>

OSBÜK. (2021.) Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu, OSBÜK Nisan 2021 Envanteri, 23.04.2021, Erişim Tarihi:01.05.2021, <https://osbuk.org/wp-content/uploads/2021/04/envanter23042021.pdf>

OSBÜK. (2021a). Organize Sanayi Bölgesi Üst Kuruluşu, *Türkiye’de ve Dünya’da OSB Uygulamaları Sanayinin Üretim Üssü Organize Sanayi Bölgeleri (OsB) Uluslararası Rekabette Sanayicimizin Yanında Olan Osb’lerin Tarihçesi*. Erişim Tarihi: 08.03.2021, <https://osbuk.org/turkiyede-ve-dunyada-osb-uygulamalari/>

OSBÜK. (2021b). Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu, OSBÜK organize sanayi bölgeleri yönetmelikler, Erişim Tarihi: 15.01.2021, <https://osbuk.org/yonetmelikler/>

OSBÜK. (2021c). Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu, OSBÜK Aralık 2021 Envanteri, Erişim Tarihi:18.12.2021 <https://osbuk.org/wp-content/uploads/2021/12/ENVANTER04112021.pdf>

Resmi Gazete. (2019). Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği, Sayı: 30674, Erişim Tarihi:15.12.20, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/02/20190202-6.htm>

Resmi Gazete. (2017). (Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı, 2017) Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı 2017-2023, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/01/20180102M1-1-1.pdf>

Sanayi. (2020z) Ergene 1 Organize Sanayi Bölgesi Yerleşim Planı, Ergene1 OSB İmar Planı değişikliği bilgi paftası ölçek 1/1000, Erişim Tarihi: 02.10.2020, <https://www.sanayi.gov.tr/medya/duyurular/liste>

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, (2020). Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Teknoloji Geliştirme Merkezleri, TGB şubat 2020 İstatistik Bilgiler. 02.03.2020. Erişim Tarihi: 12.10.20, [:https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/istatistik/TGB_şubat_2020_İstatistik_Bilgiler_02.03.2020.pdf](https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/istatistik/TGB_şubat_2020_İstatistik_Bilgiler_02.03.2020.pdf).

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2020a). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, (2020a). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ergene Havzası'nda Tarihi Gün, Tarih: 14.11.2020, Erişim Tarihi: 23.12.2020, <https://www.sanayi.gov.tr/medya/haber/ergene-havzasinda-tarihi-gun>

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2020b). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, (2020b). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Haberler-Ergene Havzası Yerli Köstebekle Hayat Buluyor Tarih: 28.06.2020, Erişim Tarihi: 23.12.2020, <https://www.sanayi.gov.tr/medya/haber/ergene-havzasi-yerli-kostebekle-hayat-buluyor>

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2020c). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, (2020c). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ar -Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Şubat 2020, Erişim Tarihi: 10.12.2020,

https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/istatistik/TGB_ŞUBAT_2020_İstatistik_Bilgiler_02.03.2020.pdf

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik Uygulamaları, Ocak 2021. S.24/66 Erişim Tarihi: 15.01.2021, <https://www.sanayi.gov.tr/destek-ve-tesvikler/yatirim-tesvik-sistemleri/md0103011615>

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021b). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2000-2020 Yıllarında Bakanlık Kredisi İle Tamamlanan Organize Sanayi Bölgesi Projeleri (Adet, Alan-Ha), Erişim Tarihi: 23.02.2021, <https://www.sanayi.gov.tr/sanayi-bolgeleri/organize-sanayi-bolgeleri-hizmetleri/sf0303010611>

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021c). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020 Yılı Yatırım Programında Yer Alan Osb Projelerinin Coğrafi Bölgelere Göre Dağılımını (Proje Sayısı), (Proje Tutarı %), (Alan-ha), Erişim Tarihi: 07.02.2021, <https://www.sanayi.gov.tr/sanayi-bolgeleri/organize-sanayi-bolgeleri-hizmetleri/sf0303010609>

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021d). Bakanlık Kredisi ile Tamamlanan OSB Projelerinin. İllere Göre Dağılımı, Erişim Tarihi: 07.02.2021,

<https://www.sanayi.gov.tr/sanayi-bolgeleri/organize-sanayi-bolgeleri-hizmetleri/sf0303010610>

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021e). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021 Yılı Yatırım Programı Ergene Havzası OSB Alt Projeleri, Erişim Tarihi: 07.02.2021, <https://www.sanayi.gov.tr/sanayi-bolgeleri/organize-sanayi-bolgeleri-hizmetleri/sf0303010606>

Scherer, Robert F., Wiebe, F. A., Luther, D. C., ve Adams J. S. (1988). Dimensionality of Coping: Factor Stability Using the Ways of Coping Questionnaire, *Psychological Reports*, 62, 763-770

Schermelleh-Engel, K. and Moosbrugger, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Test of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.

Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2014). *Using multivariate statistics*. USA: Pearson Education Limited

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi. (2020). Çorlu 1 TEKİRDAĞ Organize sanayi bölgesi Revizyon uygulama imar Planı bilgi paftası Ö:1/5000 (Veri Belediyeden alınmıştır)

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi. (2020a) Marmara Ereğlisi Yerleşim Planı Büyükşehir belediyesi verisi

Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası. (2016). Trakya Kalkınma Ajansı, Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası, T.C.Kalkınma Bakanlığı, Tr 21 Trakya Bölgesi Yük Merkezlerinin Demiryolu Taşıma Sistemine Entegrasyonu Projesi ve Projenin Bölgesel İktisadi ve Sosyal Etki Analizi-Önfiizibilite Etüdü 5: Muratlı Osb-Muratlı Gar iltisak Hattı 2016 s:229

Tekirdağ Valiliği. (2020). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 03.11.2020 tarihinde Çerkezköy Organize sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020a). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 03.11.2020 tarihinde Çorlu 1 Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020b). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 02.11.2020 tarihinde Ergene 1 Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020c). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 02.11.2020 tarihinde Ergene 2 Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020d). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 02.11.2020 tarihinde Hayrabolu Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020e). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 16.10.2020 tarihinde Kapaklı Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020f). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 09.11.2020 tarihinde Malkara Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2021a). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 01.04.2021 tarihinde Marmara Ereğlisi Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020g). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 19.10.2020 tarihinde Muratlı Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020h). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 16.10.2020 tarihinde Veliköy Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020ı). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 17.11.2020 tarihinde Velimeşe Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2020j). Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 29.12.2020 tarihinde Yalıboyu Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

Tekirdağ Valiliği. (2021) Tekirdağ Valiliği aracılığı ile 23.03.2021 tarihinde Çorlu Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünden alınan bilgiler

The World Bank (W.B.). (2019). Turkey Organized Industrial Zones Project, Concept Project Information Document (PID), Concept Stage | Date Prepared/Updated: 23-Sep-2019 | Report No: PIDC27599, Oct 14, 2019. Document Date: October 15, 2019. s.9

The World Bank (W.B.). (2020). *Turkey Organized Industrial Zones Project. Project Information Document (PID)Appraisal Stage .Date Prepared/Updated: 01-Oct-2020, Report No: PIDA28319, Document Date: November 1, 2020, s.14 Erişim Tarihi: 12.12.2020,*
<http://documents1.worldbank.org/curated/en/630471604265218339/pdf/Project-Information-Documents-Turkey-Organized-Industrial-Zones-Project-P171645.pdf>

The World Bank (W.B.). (2020a). The World Bank Turkey Organized Industrial Zones Project (P171645) Dec 23, Appraisal Environmental and Social Review Summary Appraisal Stage(ESRS Appraisal Stage)Date Prepared/Updated: 12/22/2020 | Report No: ESRSA01213. Document Date: December 23, 2020. s.17

The World Bank (W.B.). (2020b). Republic Of Turkey,Turkey Organized Industrial Zones Project, Environmental And Social Commitment Plan (Escp) (Draft) December 18, 2020. Document Date: December 23, 2020.s.12, Erişim Tarihi: 03.05.2021, Erişim Tarihi: 12.12.2020,
<https://documents1.worldbank.org/curated/en/971481608696337994/pdf/Environmental-and-Social-Commitment-Plan-ESCP-Turkey-Organized-Industrial-Zones-Project-P171645.pdf>

The World Bank (W.B.). (2020c). Republic Of Turkey, Turkey Organized Industrial Zones Project, Environmental And Social Commitment Plan (Escp) (Draft) December 14, 2020. Document Date: December 15, 2020.s.11

The World Bank (W.B.). (2020d). Republic of Turkey Organized Industrial Zones Project, Environmental And Social Commitment Plan (Escp) December 18, 2020. Document Date: December 20, 2020. S.12

The World Bank (W.B.). (2021). *Report No: Pad3643.International Bank For Reconstruction And Development Project Appraisal Document on A Proposed Loan In The Amount Of Us\$ 300 Million To The Republic Of Turkey For An Organized Industrial Zones Project.*Document Date: December 22, 2020, Disclosure Date: January 28, 2021. s.94 Erişim Tarihi: 25.02.2021,
<https://documents1.worldbank.org/curated/en/363571611889267008/pdf/Turkey-Organized-Industrial-Zones-Project.pdf>

The World Bank ve Moit, (2020) *Ministry of Industry and Technology (Moit). (2020). Republic Of Turkey Ministry Of Industry And Technology Turkey. Organized Industrial Zones Projects. Revised Stakeholder Engagement Plan November 2020. Document Date: December 15, 2020. s.*

The World Bank ve Moit, (2020a) *Ministry of Industry and Technology (Moit).(2020). Republic Of Turkey Ministry Of Industry And Technology Turkey. Organized Industrial Zones Projects Stakeholder Engagement Plan. November 2020. Document Date: December 23, 2020. s.45, Erişim Tarihi: 25.02.2021,*

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/970021608696387948/pdf/Stakeholder-Engagement-Plan-SEP-Turkey-Organized-Industrial-Zones-Project-P171645.pdf>

The World Bank ve Moit. (2020b) *Ministry of Industry and Technology (Moit).(2020). Ministry Of Industry And Technologyministry Of Industry And Technology. Turkey Organized Industrial Zones Project (P171645). Environmental And Social Management Frameworkenvironmental And Social Management Framework (Draft). November 2020. Document Date: December 17, 2020. s.132 Erişim Tarihi: 12.02.2021,*

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/177941608231626040/pdf/Environmental-and-Social-Management-Framework-ESMF-Turkey-Organized-Industrial-Zones-Project-P171645.pdf>

The World Bank ve Moit. (2020c). *Ministry of Industry and Technology (Moit). (2020). Ministry of Industry and Technology. Turkey Organized Industrial Zones Project. Resettlement Framework (Rf). Advanced Draft. october 2020, Document Date: October 16, 2020.s.43*

The World Bank ve Moit. (2020d) *The World Bank (W.B.), Ministry of Industry and Technology (Moit).(2020). Turkey Organized Industrial Zones Project. Resettlement Framework (Rf) Advanced Draft. November 2020, Document Date: December 15, 2020, s.44, Erişim Tarihi: 12.02.2021,*

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/882321608084086180/pdf/Revised-Resettlement-Framework-Turkey-Organized-Industrial-Zones-Project-P171645.pdf>

The World Bank ve Moit. (2021). *The World Bank (W.B.), Ministry of Industry and Technology (Moit). (2021). Republic Of Turkey Ministry Of Industry And Technology. Turkey Organized Industrial Zones Projects. Stakeholder Engagement Plan. January 2021. Document Date: February 12, 2021. s.52*

The World Bank ve Moit. (2021a). *Ministry of Industry and Technology (Moit).(2021). Ministry Of Industry And Technologyministry Of Industry And Technology. Turkey Organized Industrial Zones Project (P171645). Environmental And Social Management Frameworkenvironmental And Social Management Framework. January 2021. Document Date: February 12, 2021. s.140, Erişim Tarihi: 15.04.2021,*

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/198611613182196751/pdf/Environmental-and-Social-Management-Framework-ESMF-Turkey-Organized-Industrial-Zones-Project-P171645.pdf>

Turkishtime ve OSBÜK. (2021) 2020 OSB Yıldızları Araştırması 5 Kategoride İlk 100 Firma (2021) *OSB Araştırması sonuç rakamları*, aralık, 2021, s.67-78 Erişim Tarihi:7.12.2021, <https://osbilk500.org/liste/pdf/osbuk-osb-yildizlari-arastirmasi-sonuc-yayini.pdf>

Veliköy OSB. (2020). Velimeşe OSB, den 16.10.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan veriler.

Velimeşe OSB. (2020). Velimeşe Organize sanayi bölgesi, Malkara OSB hakkımızda, Erişim Tarihi: 09.10.2020, <https://www.velimeseosb.org.tr/kurumsal/hakkimizda/>

Velimeşe OSB, (2020a). Velimeşe Organize sanayi bölgesi, Velimeşe OSB yerleşim planı, Erişim Tarihi: 28.05.2020, <https://www.velimeseosb.org.tr/kurumsal/yerlesim-plani/>

Velimeşe OSB. (2020b). Velimeşe OSB, den 17.11.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan veriler.

Yalıboyu OSB. (2021). Yalıboyu Organize sanayi bölgesi, Yalıboyu OSB, tarihçe, Erişim Tarihi: 13.02.2021, <https://www.yaliboyuOSB.org.tr/tarihce-B550107>

Yalıboyu OSB. (2020). Yalıboyu Organize sanayi bölgesi'den 29.12.2020 tarihli Tekirdağ Valiliği aracılığı ile alınan veriler

ÖZGEÇMİŞ

